
कविकुलगुरु - कालिदास - संस्कृत - विश्वविद्यालयः

शिर्षक	ग्रंथकार	विषय	विस्तार (पुर्ण/ अपूर्ण)	टिकाकार	आकार	पृष्ठे	लिपी	सामग्री	Lines per page	Letters per line	Condition & age (शके/विक्रम सवंत)	Additional Particulars / Remark
चतुश्लोकी	वल्लभाचार्य	धर्मविचार	पूर्ण		3/6	186	संस्कृत	कागद	10	29		

॥ अथ चतुर्थाष्टकपदे प्रारंभः ॥ छ ॥ श्री ॥

श्रीगणेशायनमः॥ हरिः ओम् त्वां। अग्ने। हविष्मंतः। देवं। मर्तासः। ईळते। मन्ये। त्वा
। जातऽवेदसं। सः। हव्या। वक्षि। आनुषक्। अग्निः। होता। दास्वतः। क्षयस्य। वृक्तऽब
र्हिषः। सं। यज्ञासः। चरंति। यं। सं। वाजासः। श्रवस्यवः। उत। स्म। यं। शिशुं। यथा। नवं
। जनिष्ट। अरणीइति। धर्तारं। मानुषीणां। विशां। अग्निं। सुऽअध्वरं। उत। स्म। दुःऽगृ
भीयसे। पुत्रः। न। ह्वार्याणां। पुरु। यः। दग्धा। असि। वना। अग्ने। पशुः। न। यवसे।
अध। स्म। यस्य। अर्चयः। सम्यक्। संऽयंति। धूमिनः। यत्। ईं। अह। त्रितः। दि
वि। उप। ध्माताऽइव। धमति। शिशीते। ध्मातरि। यथा। तव। अहं। अग्ने। ऊतिऽ
भिः। मित्रस्य। च। प्रशस्तिऽभिः। द्वेषःऽयुतः। न। दुःऽइता। तुर्याम। मर्त्यानां। तं
। नः। अग्ने। अभि। नरः। रयिं। सहस्वः। आ। भर। सः। क्षेपयत्। सः। पोषयत्। भु
वत्। वाजस्य। सातये। उत। एधि। पृत्ऽसु। नः। वृधे। १ अग्ने। ओजिष्ठं। आ।

प०अ०१ भर। द्युम्नं। अस्मभ्यं। अध्रिगो इत्यध्रिऽगो। प्र। नः। राया। परीणसा। रत्सि। वाजाय।
पंथां। त्वं। नः। अग्ने। अद्भुत। क्रत्वा। दक्षस्य। मंहना। त्वे इति। असुर्यं। आ। अरुहत्। क्रा
णा। मित्रः। न। यज्ञियः। ०। एषां। गयं। पुष्टिं। च। वर्धय। ये। स्तोमेभिः। प्र। सूरयः। नरः।
मघानि। आनशुः। ये। अग्ने। चंद्राते। गिरः। शुंभंति। अश्वऽराधसः। शुष्मेभिः। शुष्मि
णः। नरः। दिवः। चित्। येषां। बृहत्। सुऽकीर्तिः। बोधति। त्मना। ०। भ्राजंतः। यंति। धृ
ष्णुऽया। परिऽज्मानः। न। विऽद्युतः। स्वानः। रथः। न। वाजऽयुः। नु। नः। अग्ने। ऊतये
। सऽबाधसः। च। रातये। अस्माकासः। च। सूरयः। विश्वाः। आशाः। तरीषणि। ०
अंगिरः। स्तुतः। स्तवानः। आ। भर। होतः। विश्वऽसहं। रयिं। स्तोतृऽभ्यः। स्तवसे। च
। नः। ७ २ जनस्य। गोपाः। अजनिष्ट। जागृविः। अग्निः। सुऽदक्षः। सुविताय। नव्य
से। घृतऽप्रतीकः। बृहता। दिविऽस्पृशा। द्युऽमत्। वि। भाति। भरतेभ्यः। शुचिः।

१

यज्ञस्य। केतुं। प्रथमं। पुरःऽहितं। अग्निं। नरः। त्रिऽसधस्थे। सं। ईधिरे। इंद्रेण। देवैः। सऽरथं।
सः। बर्हिषि। सीदत्। नि। होता। यजथाय। सुऽक्रतुः। असंऽमृष्टः। जायसे। मात्रोः। शुचिः। मंद्रः।
कविः। उत्। अतिष्ठः। विवस्वतः। घृतेन। त्वा। अवर्धयन्। अग्ने। आऽहुत। धूमः। ते। केतुः।
अभवत्। दिवि। श्रितः। अग्निः। नः। यज्ञं। उप। वेतु। साधुऽया। अग्निं। नरः। वि। भरंते। गृ
हेऽगृहे। अग्निः। दूतः। अभवत्। हव्यऽवाहनः। अग्निं। वृणानाः। वृणते। कविऽक्रतुं। तुभ्य।
इदं। अग्ने। मधुमत्ऽतमं। वचः। तुभ्यं। मनीषा। इयं। अस्तु। शं। हृदे। त्वां। गिरः। सिंधुंऽइ
व। अवनीः। महीः। आ। पृणंति। शवसा। वर्धयंति। च। त्वां। अग्ने। अंगिरसः। गुहा। हितं।
अनु। अविंदन्। शिश्रियाणं। वनेऽवने। सः। जायसे। मथ्यमानः। सहः। महत्। त्वां। आ
हुः। सहसः। पुत्रं। अंगिरः। २ प्र। अग्नये। बृहते। यज्ञियाय। ऋतस्य। वृष्णे। असुराय।
मन्म। घृतं। न। यज्ञे। आस्ये। सुऽपूतं। गिरं। भरे। वृषभाय। प्रतीचीं। सतं। चिकित्वः। सतं।

प०च०१

इत। चिकिद्वि। सतस्य। धाराः। अनु। तं। धि। पूर्वीः। न। अहं। यातुं। सहसा। न। द्वयेन। सतं। सपामि। अरुषस्य। वृष्णः। कया। नः। अग्ने। सतयन्। सतेन। भुवः। नवेदाः। उचथस्य। नव्यः। वेद। मे। देवः। सतुऽपाः। सतूनां। न। अहं। पतिं। सनितुः। अस्य। रायः। के। ते। अग्ने। रिपवे। बंधनासः। के। पायवः। सनिषंत। द्युऽमंतः। के। धासिं। अग्ने। अनृतस्य। पांति। के। असतः। वचसः। संति। गोपाः। सखायः। ते। विषुणाः। अग्ने। एते। शिवासः। संतः। अशिवाः। अभूवन्। अधूर्षत। स्वयं। एते। वचःऽभिः। सजुऽयते। वृजिनानि। ब्रुवंतः। यः। ते। अग्ने। नमसा। यज्ञं। ईट्टे। सतं। सः। पाति। अरुषस्य। वृष्णः। तस्य। क्षयः। पृथुः। आ। साधुः। एतु। प्रऽसर्स्राणस्य। नहुषस्य। शेषः। ४ अर्वंतः। त्वा। हवामहे। अर्वंतः। सं। इधीमहि। अग्ने। अर्वंतः। ऊतये। अग्नेः। स्तोमं। मनामहे। सिध्रं। अद्य। दिविऽस्पृशः। देवस्य। द्रविणस्यवः। अग्निः। जुषत। नः। गिरः। होता। यः। मानुषेषु। आ। सः। यक्षत्। दे

२

२

व्यं । जनं । त्वं । अग्ने । सऽप्रथाः । असि । जुष्टः । होता । वरेण्यः । त्वया । यज्ञं । वि । तन्वते । त्वां । अ
ग्ने । वाजऽसातमं । विप्राः । वर्धंति । सुऽस्तुतं । सः । नः । रास्व । सुऽवीर्यं । अग्ने । नेमिः । अरान्ऽ
इव । देवान् । त्वं । परिऽभूः । असि । आ । राधः । चित्रं । ऋंजसे । ५ आग्निं । स्तोमेन । बोधय ।
संऽइधानः । अमर्त्यं । हव्या । देवेषु । नः । दधत् । तं । अध्वरेषु । ईळते । देवं । मर्ताः । अमर्त्यं । य
जिष्ठं । मानुषे । जने । तं । हि । शश्वंतः । ईळते । स्रुचा । देवं । घृतऽश्चुता । अग्निं । हव्याय ।
वोळ्हवे । अग्निः । जातः । अरोचत । घ्नन् । दस्यून् । ज्योतिषा । तमः । अविंदत् । गाः । अपः ।
स्व१रितिस्वः । अग्निं । ईळेन्यं । कविं । घृतऽपृष्ठं । सपर्यत । वेतु । मे । शृणवत् । हवं । अ
ग्निं । घृतेन । वावृधुः । स्तोमेभिः । विश्वऽचर्षणिं । सुऽआधीभिः । वचस्युऽभिः । ६ प्र । वे
धसे । कवये । वेद्याय । गिरं । भरे । यशसे । पूर्व्याय । घृतऽप्रसत्तः । असुरः । सुऽशेवः । रा
यः । धर्ता । धरुणः । वस्वः । अग्निः । ऋतेन । ऋतं । धरुणं । धारयंत । यज्ञस्य । शाके । प

प० व० १ रमे। वि॒ऽओमन्। दिवः। धर्मन्। धरुणे। सेदुषः। न्दन्। जातैः। अजातान्। अभि। ये। ननक्ष॒ः। अंहः॒ऽयुवः। तन्वः। तन्वते। वि। वयः। महत्। दुस्तरं। पूर्व्याय। सः। संऽवतः। नवऽजातः।
२ तुतुर्यात्। सिंहं। न। क्रुद्धं। अभितः। परि। स्थुः। माताऽइव। यत्। भरसे। पप्रथानः। जनंऽजनं। धायसे। चक्षसे। च। वयःऽवयः। जरसे। यत्। दधानः। परि। त्मना। विषुऽरूपः। जिगासि। वाजः। नु। ते। शवसः। पातु। अंतं। उरुं। दोघं। धरुणं। देव। रायः। पदं। न। तायुः। गुहा। दधानः। महः। राये। चितयन्। अत्रिं। अस्पः। रिति। अस्पः। ७ बृहत्। वयः। हि। भानवे। अर्च। देवाय। अग्नये। यं। मित्रं। न। प्रशस्तिऽभिः। मर्तासः। दधिरे। पुरः। सः। हि। द्युऽभिः। जनानां। होता। दक्षस्य। बाह्वोः। वि। हव्यं। अग्निः। आनुषक्। भगः। न। वारं। ऋण्वति। अस्य। स्तोमे। मघोनः। सख्ये। वृद्धऽशोचिषः। विश्वा। यस्मिन्। तुविऽस्वनि। सं। अर्ये। शुष्मं। आऽदधुः। अध। हि। अग्ने। एषां। सुऽवीर्यस्य। मंहना। तं। इत्। । २

यक्षं। नो रोदसीइति। परि। श्रवः। बभूवतुः। नु। नः। आ। इहि। वार्यं। अग्ने। गृणानः। आ।
भर। ये। वयं। ये। च। सूरयः। स्वस्ति। धामहे। सचा। ७ ८ आ। यज्ञैः। देव। मर्त्यः। इत्था। त
व्यांसं। ऊतये। अग्निं। कृते। सुऽअध्वरे। पूरुः। ईळीत। अवसे। अस्य। हि। स्वऽयशस्तरः।
आसा। विऽधर्मन्। मन्यसे। तं। नाकं। चित्रऽशोचिषं। मंद्रं। परः। मनीषया। अस्य। वे
। असो। ऊंइति। अर्चिषा। यः। असुक्ता। तुजा। गिरा। दिवः। न। यस्य। रेतसा। बृहत्। शो
चंति। अर्चयः। अस्य। क्रत्वा। विऽचेतसः। दस्मस्य। वसु। रथे। आ। अध। विश्वासु। ह
व्यः। अग्निः। विक्षु। प्र। शस्यते। नु। नः। इत्। हि। वार्यं। आसा। सचंत। सूरयः। ऊर्जः। नपा
त्। अभिष्टये। पाहि। शग्धि। स्वस्तये। ७ ९ प्रातः। अग्निः। पुरुऽप्रियः। विशः। स्तव
ते। अतिथिः। विश्वानि। यः। अमर्त्यः। हव्या। मर्तेषु। रण्यति। द्विताय। मृक्तऽवाहसे। स्व
स्य। दक्षस्य। मंहना। इंदुं। सः। धत्ते। आनुषक्। स्तोता। चित्। ते। अमर्त्य। तं। वः। दीर्घा

५०च०१ सुऽशोचिषं। गिरा। कुवे। मघोनां। अरिष्टः। येषां। रथः। वि। अश्वऽदावन्। ईयते। चित्रा। वा।
४ येषु। दीधितिः। आसन्। उक्था। पांति। ये। स्तीर्णा। बर्हिः। स्वःऽनरे। श्रवांसि। दधिरे। परि। य।
मे। पंचाशतं। ददुः। अश्वानां। सधऽस्तुति। द्युऽमत्। अग्ने। महि। श्रवः। बृहत्। कृधि। मघो
नां। नृऽवत्। अमृत। नृणां। १० अभि। अवऽस्थाः। प्र। जायंते। प्र। वव्रेः। वव्रिः। चिकेत। उपऽ
स्थे। मातुः। वि। चष्टे। जुहुरे। वि। चितयंतः। अनिऽमिषं। नृम्णं। पांति। आ। दृळ्हां। पुरं। विवि
शुः। आ। श्वैत्रेयस्य। जंतवः। द्युऽमत्। वर्धंत। कृष्टयः। निष्कऽग्रीवः। बृहत्ऽउक्थः। एना। ५८
मध्वा। न। वाजऽयुः। प्रियं। दुग्धं। न। काम्यं। अजामि। जाम्योः। सचा। घर्मः। न। वाजऽज
ठरः। अदब्धः। शश्वतः। दभः। कीकन। नः। रश्मे। आ। क्षुवत्। सं। भस्मना। वायुना। वे
विदानः। ताः। अस्य। सन्। धृषजः। न। तिग्माः। सुऽसंशिताः। वक्ष्यः। वक्षणेऽस्थाः। ११
यं। अग्ने। वाजऽसातम। त्वं। चित्। मन्यसे। रयिं। तं। नः। गीःऽभिः। श्रवाय्यं। देवऽत्रा। प ४

न्या। युजें। ये। अग्ने। न। ईरयंति। ते। वृद्धाः। उग्रस्य। शवसः। अप। द्वेषः। अप। ह्वरः। अ
न्यऽव्रतस्य। सश्चिरे। होतारं। त्वा। वृणीमहे। अग्ने। दक्षस्य। साधनं। यज्ञेषु। पूर्व्यं। गिरा
। प्रयस्वंतः। हवामहे। इत्था। यथा। ते। ऊतये। सहसाऽवन्। दिवेऽदिवे। राये। ऋताय।
सुक्रतो इति सुऽक्रतो। गोभिः। स्याम। सधऽमादः। वीरैः। स्याम। सधऽमादः। १२ मनु
ष्वत्। त्वा। नि। धीमहि। मनुष्वत्। सं। इधीमहि। अग्ने। मनुष्वत्। अंगिरः। ०। त्वं। हि।
मानुषे। जने। अग्ने। सुऽप्रीतः। इध्यसे। स्रुचः। त्वा। यंति। आनुषक्। सुऽजात। सर्पिः
आसुते। त्वां। विश्वे। सऽजोषसः। देवासः। हूतं। अक्रत। सपर्यंतः। त्वा। कवे। यज्ञेषु। दे
वं। ईळते। देवं। वः। देवऽयज्यया। अग्निं। ईळीत। मर्त्यः। संऽइद्धः। शुक्र। दीदिहि। ऋ
तस्य। योनिं। आ। असदः। ससस्य। योनिं। आ। असदः। १३ प्र। विश्वऽसामन्॥
अत्रिऽवत्। अर्च। पावकऽशोचिषे। प्रः। अध्वरेषु। ईड्यः। होता। मंद्रऽतमः। विशि।

प०२०१ नि। अग्निं। जातऽवेदसं। दधात। देवं। सत्विजं। प्र। यज्ञः। एतु। आनुषक्। अद्य। देवव्यचः।
तमः। चिकित्वित्ऽमनसं। त्वा। देवं। मर्तासः। ऊतये। वरेण्यस्य। ते। अवसः। इयानासः।
५ अमन्महि। अग्ने। चिकिद्धि। अस्य। नः। इदं। वचः। सहस्य। तं। त्वा। सुऽशिप्र। दंऽपते। स्तो
मैः। वर्धंति। अत्रयः। गीःऽभिः। शुंभंति। अत्रयः। १४ अग्ने। सहंतं। आ। भर। द्युम्नस्य।
प्रऽसहा। रयिं। विश्वाः। यः। चर्षणीः। अभि। आसा। वाजेषु। सासहत्। तं। अग्ने। पृतनाऽ
सहं। रयिं। सहस्वः। आ। भर। त्वं। हि। सत्यः। अद्भुतः। दाता। वाजस्य। गोऽमतः। विश्वे। हि।
त्वा। सऽजोषसः। जनासः। वृक्तऽबर्हिषः। होतारं। सद्मऽसु। प्रियं। व्यंति। वार्या। पुरु। सः।
हि। स्म। विश्वऽचर्षणिः। अभिऽमाति। सहः। दधे। अग्ने। एषु। क्षयेषु। आ। रेवत्। नः। शु
क्र। दीदिहि। द्युऽमत्। पावक। दीदिहि। १५ अग्ने। त्वं। नः। अंतमः। उत। त्राता। शिवः। भ
व। वरूथ्यः। वसुः। अग्निः। वसुऽश्रवाः। अच्छ। नक्षि। द्युमत्ऽतमं। रयिं। दाः। सः। नः। बो ५

धि। श्रुधि। हवं। उरुष्य। नः। अघऽयतः। समस्मात्। तं। त्वा। शोचिष्ठ। दीदिऽवः। सुम्नाय। नू
नं। ईमहे। सखिऽभ्यः। अच्छ। वः। अग्निं। अवसे। देवं। गासि। सः। नः। वसुः। रासत्। पुत्रः।
सपूर्णा। सतऽवा। पर्षति। द्विषः। सः। हि। सत्यः। यं। पूर्वे। चित्। देवासः। चित्। यं। ईधिरे।
होतारं। मंद्रऽजिह्वं। इत्। सुदीतिऽभिः। विभाऽवसुं। सः। नः। धीती। वरिष्ठया। श्रेष्ठया।
च। सुऽमत्या। अग्ने। रायः। दिदीहि। नः। सुवृक्तिऽभिः। वरेण्य। अग्निः। देवेषु। राजति। अ
ग्निः। मर्तेषु। आऽविशन्। अग्निः। नः। हव्यऽवाहनः। अग्निं। धीभिः। सपर्यत। अग्निः।
तुविश्रवःऽतमं। तुविऽब्रह्माणं। उत्तऽतमं। अतूर्तं। श्रवयत्ऽपतिं। पुत्रं। ददाति। दा
शुषे। १७ अग्निः। ददाति। सत्ऽपतिं। ससाह। यः। युधा। नृऽभिः। अग्निः। अत्यं। र
घुऽस्यदं। जेतारं। अपराऽजितं। यत्। वाहिष्ठं। तत्। अग्नये। बृहत्। अर्च। विभावसोऽइ
तिविभाऽवसो। महिषीऽइव। त्वत्। रयिः। त्वत्। वाजाः। उत्। ईरते। तव। द्युऽमंतः। अर्च

१०२०१

८

यः। ग्रावाऽइव। उच्यते। बृहत्। उतोइति। ते। तन्यतुः। यथा। स्वानः। अर्त। त्मना। दिवः। एव।
अग्निं। वसुऽयवः। सहसानं। ववंदिम। सः। नः। विश्वाः। अति। द्विषः। पर्षत्। नावाऽइव। सुऽ
क्रतुः॥ १८ अग्ने। पावक। शोचिषा। मंद्रया। देव। जिह्वया। आ। देवान्। वक्षि। यक्षि। च।
तं। त्वा। घृतस्नोइति घृतऽस्नो। ईमहे। चित्रभानोइति चित्रऽभानो। स्वः। ऽदृशं। देवान्।
आ। वीतये। वह। वीतिऽहोत्रं। त्वा। कवे। द्युऽमंतं। सं। इधीमहि। अग्ने। बृहंतं। अध्वरे। अ
ग्ने। विश्वेभिः। आ। गहि। देवेभिः। हव्यऽदातये। होतारं। त्वा। वृणीमहे। यजमानाय। सुन्व
ते। आ। अग्ने। सुऽवीर्यं। वह। ० १९ सं ऽइधानः। सहस्रऽजित्। अग्ने। धर्माणि। पुष्य
सि। देवानां। दूतः। उक्थ्यः। ०। होत्रऽवाहं। यविष्ठ्यं। ०। स्तृणीत। बर्हिः। आऽसदे। आ। इदं
। मरुतः। अश्विना। मित्रः। सीदंतु। वरुणः। देवासः। सर्वया। विशा। २० अ नस्वंता। स
त्ऽपतिः। मामहे। मे। गावा। चेतिष्ठः। असुरः। मघोनः। त्रैवृष्णः। अग्ने। दशऽभिः। सहस्रैः ६

।वैश्वानर।त्रिऽअरुणः।चिकेत।यः।मे।शता।च।विंशतिं।च।गोनां।हरी।इति।च।युक्ता।सु

धुरा।ददाति।वैश्वानर।सुऽस्तुतः।ववृधानः।अग्ने।यच्छ।त्रिऽअरुणाय।शर्म।एव।ते।अ

ग्ने।सुऽमतिं।चकानः।नविष्ठाय।नवमं।त्रसदस्युः।यः।मे।गिरः।तुविऽजातस्य।पूर्वीः।

युक्तेन।अभि।त्रिऽअरुणः।गृणाति।यः।मे।इति।प्रऽवोचति।अश्वऽमेधाय।सूरये।द

दत्।सवा।सनिं।यते।ददत्।मेधां।सतऽयते।यस्य।मा।परुषाः।शतं।उत्ऽहर्षयंति।

उक्षणः।अश्वऽमेधस्य।दानाः।सोमाःऽइव।त्रिऽआशिरः।इंद्राग्नी इति।शतऽदाव्नि।अ

श्वऽमेधे।सुऽवीर्यं।क्षत्रं।धारयतं।बृहत्।दिवि।सूर्यंऽइव।अजरं। २१ संऽइद्धः।अ

ग्निः।दिवि।शोचिः।अश्रेत्।प्रत्यङ्।उषसं।उर्विया।वि।भाति।एति।प्राची।विश्वऽवारा

।नमःऽभिः।देवान्।ईळाना।हविषा।घृताची।संऽइध्यमानः।अमृतस्य।राजसि।हविः।

कृण्वंतं।सचसे।स्वस्तये।विश्वं।सः।धत्ते।द्रविणं।यं।इन्वसि।आतिथ्यं।अग्ने।नि।

प० च० १

८

च। धत्ते। इत्। पुरः। अग्ने। शर्धं। महते। सौभगाय। तव। द्युम्नानि। उत्ऽतमानि। सं। तु। सं।
जाःपत्यं। सुऽयमं। आ। कृणुष्व। शत्रुऽयतां। अभि। तिष्ठ। महांसि। संऽइधस्य। प्रऽमहसः
। अग्ने। वंदे। तव। श्रियं। वृषभः। द्युम्नऽवान्। असि। सं। अध्वरेषु। इध्यसे। संऽइद्धः। अ
ग्ने। आऽहुत। देवान्। यक्षि। सुऽअध्वर। त्वं। हि। हव्यऽवाट्। असि। आ। जुहोत। दुव
स्यत। अग्निं। प्रऽयति। अध्वरे। वृणीध्वं। हव्यऽवाहनं। २२ त्री। अर्यमा। मनुषः। दे
वऽताता। त्री। रोचना। दिव्या। धारयंत। अर्चंति। त्वा। मरुतः। पूतऽदक्षाः। त्वं। एषां। ऋ
षिः। इंद्र। असि। धीरः। अनु। यत्। ईं। मरुतः। मंदसानं। आर्चन्। इंद्रं। पपिऽवांसं। सु
तस्य। आ। अदत्त। वज्रं। अभि। यत्। अहिं। हन्। अपः। यह्वीः। असृजत्। सर्तवै। ऊं
इति। उत। ब्रह्माणः। मरुतः। मे। अस्य। इंद्रः। सोमस्य। सुऽसुतस्य। पेयाः। तत्। हिव्यं
। मनुषे। गाः। अविंदत्। अहन्। अहिं। पपिऽवान्। इंद्रः। अस्य। आत्। रोदसी इति

हे

८

।विऽतरं।वि।स्कभायत्।संऽविव्यानः।चित्।भियसे।मृगं।करितिकं।जिगार्ति।इंद्रः।अपऽ
गुराणः।प्रति।श्वसंतं।अव।दानवं।हन्निति हन्।अध।क्रत्वा।मघऽवन्।तुभ्यं।देवाः।अनु
।विश्वे।अददुः।सोमऽपेयं।यत्।सूर्यस्य।हरितः।पतंतीः।पुरः।सतीः।उपराः।एतशे।क
रितिकः। २३ नव।यत्।अस्य।नवतिं।च।भोगान्।साकं।वज्रेण।मघऽवा।विऽवृश्चत्।
अर्चंति।इंद्रं।मरुतः।सधऽस्थे।त्रैस्तुभेन।वचसा।बाधत।द्यां।सखा।सख्ये।अपचत्।
तूयं।अग्निः।अस्य।क्रत्वा।महिषा।त्री।शतानि।त्री।साकं।इंद्रः।मनुषः।सरांसि।सुतं।
पिबत्।वृत्रऽहत्याय।सोमं।त्री।यत्।शता।महिषाणां।अघः।मां।त्री।सरांसि।मघऽवा।
सोम्या।अपाः।कारं।न।विश्वे।अह्वंत।देवाः।भरं।इंद्राय।यत्।अहिं।जघान।उशना।य
त्।सहस्यैः।अयातं।गृहं।इंद्र।जूजुवानेभिः।अश्वैः।वन्वानः।अत्र।सऽरथं।ययाथ
।कुत्सेन।देवैः।अवनोः।ह।शुष्णं।प्र।अन्यत्।चक्रं।अवृहः।सूर्यस्य।कुत्साय।अन्य

प०च०१ त्वा। वरिवः। यातवे। अकृ्रिस्पकः। अनासः। दस्यून्। अमृणः। वधेन। नि। दुर्योणे। अवृण
क्। मृध्रऽवाचः। २४ स्तोमासः। त्वा। गौरिऽवीतेः। अवर्धन्। अरंधयः। वैदथिनाय। पि
प्रुं। आ। त्वां। ऋजिश्वा। सख्याय। चक्रे। पचन्। पक्तीः। अपिबः। सोमं। अस्य। नवऽग्वा
सः। सुतऽसोमासः। इंद्रं। दशऽग्वासः। अभि। अर्चंति। अर्कैः। गव्यं। चित्। ऊर्वं। अपिधा
नऽवंतं। तं। चित्। नरः। शशमानाः। अप। व्रन्। कथोइति। नु। ते। परि। चराणि। विद्वान्।
वीर्या। मघऽवन्। या। चकर्थ। या। चोइति। नु। नव्या। कृणवः। शविष्ठ। प्र। इत्। ऊंइति।
ता। ते। विदथेषु। ब्रवाम। एता। विश्वा। चकृऽवान्। इंद्र। भूरि। अपरिऽइतः। जनुषा। वी
र्येण। या। चित्। नु। वज्रिन्। कृणवः। दधृष्वान्। न। ते। वर्ता। तविष्याः। अस्ति। तस्याः।
इंद्र। ब्रह्म। क्रियमाणा। जुषस्व। या। ते। शविष्ठ। नव्याः। अकर्म। वस्त्राऽइव। भद्रा। सु
ऽकृता। वसुऽयुः। रथं। न। धीरः। सुऽअपाः। अतक्षं। २५ कः। स्यः। वीरः। कः। अपश्यत्।

इंद्रं। सुखऽरथं। ईयमानं। हरिऽभ्यां। यः। राया। वज्री। सुतऽसोमं। इच्छन्। तत्। ओकः
। गंता। पुरुऽहूतः। ऊती। अव। अचचक्षं। पदं। अस्य। सस्वः। उग्रं। निऽधातुः। अनु। आयं।
इच्छन्। अपृच्छं। अन्यान्। उत। ते। मे। आहुः। इंद्रं। नरः। बुबुधानाः। अशेम। प्र। नु। वयं।
सुते। या। ते। कृतानि। इंद्र। ब्रवाम। यानि। नः। जुजोषः। वेदत्। अविद्वान्। शृणवत्। च।
विद्वान्। वहते। अयं। मघऽवा। सर्वऽसेनः। स्थिरं। मनः। चकृषे। जातः। इंद्र। वेषि। इत्
। एकः। युधये। भूयसः। चित्। अश्मानं। चित्। शवसा। दिद्युतः। वि। विदः। गवां। ऊर्वं। उस्रियाणां। परः। यत्। त्वं। परमः। आऽजनिष्ठाः। पराऽवति। श्रुत्यं। नाम। बिभ्रत्
। अतः। चित्। इंद्रात्। अभयंत। देवाः। विश्वाः। अपः। अजयत्। दासऽपत्नीः। २६
तुभ्य। इत्। एते। मरुतः। सुऽशेवाः। अर्चंति। अर्कं। सुन्वंति। अंधः। अहिं। ओहानं। अपः
। आऽशयानं। प्र। मायाभिः। मायिनं। सक्षत्। इंद्रः। वि। सु। मृधः। जनुष। दासं। इन्वत्

प०च०१ अहन्।गवा।मघऽवन्।सं॒ऽचकानः।अत्र।दासस्य।नमुचेः।शिरः।यत्।अवर्तयः।मन
वे।गातुं।इच्छन्।युजं।हि।मां।अकृथाः।आत्।इत्।इंद्र।शिरः।दासस्य।नमुचेः।मथा
यन्।अश्मानं।चित्।स्वर्यं।वर्तमानं।प्र।चक्रियाऽइव।रोदसी इति।मरुत्ऽभ्यः।स्त्रि
यः।हि।दासः।आयुधानि।चक्रे।किं।मा।करन्।अबलाः।अस्य।सेनाः।अंतः।हि।अ
ख्यत्।उभे इति।अस्य।धेने इति।अथ।उप।प्र।ऐत्।युधये।दस्युं।इंद्रः।सं।अत्र।गा
वः।अभितः।अनवंत।इहऽइह।वत्सैः।विऽयुताः।यत्।आसन्।सं।ताः।इंद्रः।अ
सृजत्।अस्य।शाकैः।यत्।ईं।सोमासः।सुऽसुताः।अमंदन्। २७ यत्।ईं।सोमाः।
बभ्रुऽधृताः।अमंदन्।अरोरवीत्।वृषभः।सदनेषु।पुरंऽदरः।पपिऽवान्।इंद्रः।अ
स्य।पुनः।गवां।अददात्।उस्रियाणां।भद्रं।इदं।रुशमाः।अग्ने।अक्रन्।गवां।चु
त्वारि।ददतः।सहस्रा।ऋणंऽचयस्य।प्रऽयता।मघानि।प्रति।अग्रभीष्म।नृऽत

मस्य। नृणां। सुऽपेशसं। मा। अव। सृजंति। अस्तं। गवां। सहस्रैः। रुशमासः। अग्ने। ती
व्राः। इंद्रं। अममंदुः। सुतासः। अक्तोः। विऽउष्टौ। परिऽतक्म्यायाः। औच्छत्। सा। रात्री। परि
ऽतक्म्या। या। ऋणंऽचये। राजनि। रुशमानां। अत्यः। न। वाजी। रघुः। अज्यमानः। बभ्रुः
। चत्वारि। असनत्। सहस्रा। चतुःऽसहस्रं। गव्यस्य। पश्वः। प्रति। अग्रभीष्म। रुश
मेषु। अग्ने। घर्मः। चित्। तप्तः। प्रऽवृजे। यः। आसीत्। अयस्मयः। तं। ऊं इति। आदाम।
विप्राः॥ २८ इंद्रः। रथाय। प्रऽवतं। कृणोति। यं। अधिऽअस्थात्। मघऽवा। वाजऽयं
तं। यूथाऽइव। पश्वः। वि। उनोति। गोपाः। अरिष्टः। याति। प्रथमः। सिसासन्। आ। प्र
ऽइव। हरिऽवः। मा। वि। वेनः। पिशंगऽराते। अभि। नः। सचस्व। नहि। त्वत्। इंद्र। वस्यः।
अन्यत्। अस्ति। अमेनान्। चित्। जनिऽवतः। चकर्थ। उत। यत्। सहः। सहसः। आ
। अजनिष्ट। देदिष्टे। इंद्रः। इंद्रियाणि। विश्वा। प्र। अचोदयत्। सुऽदुघाः। वव्रे। अंतः।

प०च०१ वि।ज्योतिषा।संऽववृत्वत्।तमः।अव।रिसवः।अनवः।ते।रथं।अश्वाय।तक्षन्।त

१० ष्टा।वज्रं।पुरुऽहूत।द्युऽमंतं।ब्रह्माणः।इंद्रं।महयंतः।अर्कैः।अवर्धयन्।अहये।हंतवै

।ऊंइति।वृष्णे।यत्।ते।वृषणः।अर्कं।अर्चान्।इंद्र।ग्रावाणः।अदितिः।सऽजोषाः।अ

नश्वासः।ये।पवयः।अरथाः।इंद्रऽइषिताः।अभि।अवर्तंत।दस्यून्।२८ प्र।ते।पू

र्वाणि।करणानि।वोचं।प्र।नूतना।मघऽवन्।या।चकर्थ।शक्तिऽवः।यत्।विऽभ

राः।रोदसीइति।उभेइति।जयन्।अपः।मनवे।दानुऽचित्राः।तत्।इत्।नु।ते।कर

णं।दस्म।विप्र।अहिं।यत्।घ्नन्।ओजः।अत्र।अमिमीथाः।शुष्णस्य।चित्।परि

।मायाः।अगृभ्णाः।प्रऽपित्वं।यन्।अप।दस्यून्।असेधः।त्वं।अपः।यदवे।तुर्व

शाय।अरमयः।सुऽदुघाः।पारः।इंद्र।उग्रं।अयातं।अवहः।ह।कुत्सं।सं।ह।यत्।वां

।उशना।अरंत।देवाः।इंद्र।कुत्सा।वहमाना।रथेन।आ।वां।अत्याः।अपि।कर्णे।वहं १०

तु। निः। सी। अत्ऽभ्यः। धमथः। निः। सधऽस्थात्। मघोनः। हृदः। वरथः। तमांसि। वातस्य

। युक्तान्। सुऽयुजः। चित्। अश्वान्। कविः। चित्। एषः। अजगन्। अवस्युः। विश्वे। ते।

अत्र। मरुतः। सखायः। इंद्र। ब्रह्माणि। तविषीं। अवर्धन्। ३० सूरः। चित्। रथं। परिऽत

क्म्यायां। पूर्वं। करत्। उपरं। जूजुऽवांसं। भरत्। चक्रं। एतशः। सं। रिणाति। पुरः। दधत्।

सनिष्यति। क्रतुं। नः। आ। अयं। जनाः। अभिऽचक्षे। जगाम। इंद्रः। सखायं। सुतऽसो

मं। इच्छन्। वदन्। ग्रावा। अव। वेदिं। श्रियाते। यस्य। जीरं। अध्वर्यवः। चरंति। ये। चा

कनंत। चाकनंत। नु। ते। मर्ताः। अमृत। मोइति। ते। अंहः। आ। अरन्। ववंधि। यज्यू

न्। उत। तेषु। धेहि। ओजः। जनेषु। येषु। ते। स्याम। ३१ अदर्दः। उत्सं। असृजः। वि। खा

नि। त्वं। अर्णवान्। बद्बधानान्। अरम्णाः। महांतं। इंद्र। पर्वतं। वि। यत्। वरिति वः। सृ

जः। वि। धाराः। अव। दानवं। हन्निति हन्। त्वं। उत्सान्। ऋतुऽभिः। बद्बधानान्। अंहः।

प०२.१ उध्नः। पर्वतस्य। वज्रिन्। अहिं। चित्। उग्र। प्रऽयुतं। शयानं। जघन्वान्। इंद्र। तविषीं। अ
धत्थाः। त्यस्य। चित्। महतः। निः। मृगस्य। वधः। जघान। तविषीभिः। इंद्रः। यः। एकः। इत्

११ । अप्रतिः। मन्यमानः। आत्। अस्मात्। अन्यः। अजनिष्ट। तव्यान्। त्यं। चित्। एषां। स्वध
या। मदंतं। मिहः। नपातं। सुऽवृधं। तमःऽगां। वृषऽप्रभर्मा। दानवस्य। भामं। वज्रेण। व
ज्री। नि। जघान। शुष्णं। त्यं। चित्। अस्य। क्रतुऽभिः। निऽसत्तं। अमर्मणः। विदत्। इत्।
अस्य। मर्म। यत्। ईं। सुऽक्षत्र। प्रऽभृता। मदस्य। युयुत्संतं। तमसि। हर्म्ये। धाः। त्यं। चि
त्। इत्था। कत्पयं। शयानं। असूर्ये। तमसि। वावृधानं। तं। चित्। मंदानः। वृषभः। सुत
स्य। उच्चैः। इंद्रः। अपऽगूर्य। जघान। २२ उत। यत्। इंद्रः। महते। दानवाय। वधः। यमि
ष्ट। सहः। अप्रतिऽइतं। यत्। ईं। वज्रस्य। प्रऽभृतौ। ददाभ। विश्वस्य। जंतोः। अधमं।
चकार। त्यं। चित्। अर्णं। मधुऽपं। शयानं। असिन्वं। वव्रं। महि। आदत्। उग्रः। अपादं ११

२३

।अत्रं।महता।वधेन।नि।दुर्योणि।अवृणक्।मध्र्ऽवाचं।कः।अस्य।शुष्मं।तविषी।वराते।
एकः।धना।भरते।अप्रतिऽइतः।इमेइति।चित्।अस्य।ज्रयसः।नुदेवीइति।इंद्रस्य।
ओजसः।भियसा।जिहातेइति।नि।अस्मै।देवी।स्वऽधितिः।जिहीते।इंद्राय।गातुः।
उशतीऽइव।येमे।सं।यत्।ओजः।युवते।विश्वं।आभिः।अनु।स्वधाऽव्ने।क्षितयः।
नमंत।एवं।नु।त्वा।सत्ऽपतिं।पांचऽजन्यं।जातं।शृणोमि।यशसं।जनेषु।तं।मे।
जगृभ्रे।आऽशसः।नविष्ठं।दोषा।वस्तोः।हवमानासः।इंद्रं।एव।हि।त्वां।ऋतुऽथा।
यातयंतं।मघा।विप्रेभ्यः।ददतं।शृणोमि।किं।ते।ब्रह्माणः।गृहते।सखायः।ये।
त्वाऽया।निऽदधुः।कामं।इंद्र।३३ इतिचतुर्थाष्टके प्रथमोध्यायः। हरिः ओम्
महि।महे।तवसे।दीध्ये।नॄन्।इंद्राय।इत्था।तवसे।अतव्यान्।यः।अस्मै।सुऽ
मतिं।वाजऽसातौ।स्तुतः।जने।सऽमर्यः।चिकेत।सः।त्वं।नः।इंद्र।धियसानः।

प०व०२ अर्कैः। हरीणां। वृषन्। योक्त्रं। अश्रेः। याः। इमाः। मघऽवन्। अनु। जोषं। वक्षः। अभि। प्र। अ
१२ र्यः। सक्षि। जनान्। न। ते। ते। इंद्र। अभि। अस्मत्। सघ। अयुक्तासः। अब्रह्मता। यत्। अ
सन्। तिष्ठ। रथं। अधि। तं। वज्रऽहस्त। आ। रश्मिं। देव। यमसे। सुऽअश्वः। पुरु। यत्। ते
। इंद्र। संति। उक्था। गवे। चकर्थ। उर्वरासु। युध्यन्। ततक्षे। सूर्याय। चित्। ओकसि।
स्वे। वृषा। समत्ऽसु। दासस्य। नाम। चित्। वयं। ते। ते। इंद्र। ये। च। नरः। शर्धः। जज्ञानाः
। याताः। च। रथाः। आ। अस्मान्। जगम्यात्। अहिऽशुष्म। सत्वा। भगः। न। हव्यः। प्रऽ
भृथेषु। चारुः। १ पपृक्षेण्यं। इंद्र। त्वेइति। हि। ओजः। नृम्णानि। च। नृतमानः। अम
र्तः। सः। नः। एनीं। वसवानः। रयिं। दाः। प्र। अर्यः। स्तुषे। तुविऽमघस्य। दानं। एव। नः।
इंद्र। ऊतिऽभिः। अव। पाहि। गृणतः। शूर। कारून्। उत। त्वचं। ददतः। वाजऽसातौ। पि
प्रीहि। मध्वः। सुऽसुतस्य। चारोः। उत। सः। मा। पौरुऽकुत्स्यस्य। सूरेः। त्रसदस्योः। १२

हिरणिनः। ररराणाः। वहंतु। मा। दश। श्येतासः। अस्य। गेरिऽक्षितस्य। क्रतुऽभिः। नु।
सश्चे। ०। मारुतऽअश्वस्य। शोणाः। क्रत्वाऽमघासः। विदथस्य। रातौ। सहस्रा। मे। च्य
वतानः। ददानः। आनूकं। अर्यः। वपुषे। न। आर्चत्। ०। ध्वन्मस्य। जुष्टाः। ऋक्ष्मणयस्य
। सुऽरूवः। यतानाः। मक्षु। रायः। संऽवरणस्य। ऋषेः। व्रजं। न। गावः। प्रऽयताः। अपि
। ग्मन्। २ अज्ञातऽशत्रुं। अजरा। स्वः ऽवती। अनु। स्वधा। अमिता। दस्मं। ईयते। सु
नोतन। पचत। ब्रह्मऽवाहसे। पुरुऽस्तुताय। प्रऽतरं। दधातन। आ। यः। सोमेन। ज
ठरं। अपिप्रत। अमंदत। मघऽवा। मध्वः। अंधसः। यत्। ईं। मृगाय। हंतवे। व महाऽवध
ः। सहस्रऽभृष्टिं। उशना। वधं। यमत्। यः। अस्मै। घ्रंसे। उत। वा। यः। ऊधनि। सोमं। सु
नोति। भवति। द्युऽमान्। अह। अपऽअप। शक्रः। ततनुष्टिं। ऊहति। तनूऽशुभ्रं। मघऽ
वा। यः। कवऽसखः। यस्य। अव धीत्। पितरं। यस्य। मातरं। यस्य। शक्रः। भ्रातरं।

१० च०२ न।अत॥ईषते।वेति।इत्‌।ऊं इति।अस्य।प्रऽयता।यतंऽकरः।न।किल्बिषात्‌।ईषते।वस्वः।आऽकरः।न।पंचऽभिः।दशऽभिः।वृष्टि।आऽरम्भं।न।असुन्वता।स चते।पुष्यता।चन।जिनाति।वा।इत्‌।अमुया।हंति।वा।धुनिः।आ।देवऽयुं।भजति।गोऽमति।व्रजे। २ वि॰ऽत्वक्षणः।संऽस्तौ।चक्रंऽआसजः।असुन्वतः।विषुणः।सुन्वतः।वृधः।इंद्रः।विश्वस्य।दमिता।विऽभीषणः।यथाऽवशं।नयति।दासं।आर्यः।सं।ई।पृणः।अजाति।भोजनं।मुषे।वि।दाशुषे।भजति।सूनरं।वसु।दुःऽगे।चन।ध्रियते।विश्वः।आ।पुरु।जनः।यः।अस्य।तविषीं।अचुक्रुधत्‌।सं।यत्‌।जनौ।सुऽधनौ।विश्वऽशर्धसौ।अवेत्‌।इंद्रः।मघऽवा।गोषु।शुभ्रिषु।युजं।हि।अन्यं।अकृत।प्रऽवेपनी।उत्‌।ईं।गव्यं।सृजते।सत्वऽभिः।धुनिः।सहस्रऽसां।आग्निऽवेशिं।गृणीषे। १३

१३

शात्रं।अग्ने।उपऽमां।केतुं।अर्यः।तस्मै।आपः।संऽयतः।पीपयंत।तस्मिन्।क्षत्रं।अ
मऽवत्।त्वेषं।अस्तु। ४ यः।ते।साधिष्ठः।अवसे।इंद्र।क्रतुः।तं।आ।भर।अस्मभ्यं।च
र्षणिऽसहं।सस्निं।वाजेषु।दुस्तरं।यत्।इंद्र।ते।चतस्रः।यत्।शूर।संति।तिस्रः।यत्
वा।पंच।क्षितीनां।अवः।तत्।सु।नः।आ।भर।आ।ते।अवः।वरेण्यं।वृषन्ऽतमस्य।
हूमहे।वृषऽजूतिः।हि।जज्ञिषे।आऽभूभिः।इंद्र।तुर्वणिः।वृषा।हि।असि।राधसे।
जज्ञिषे।वृष्णि।ते।शवः।स्वऽक्षत्रं।ते।धृषत्।मनः।सत्राऽहं।इंद्र।पौंस्यं।त्वं।तं।इं
द्र।मर्त्यं।अमित्रऽयंतं।अद्रिऽवः।सर्वऽरथा।शतक्रतो इति शतऽक्रतो।नि।याहि।
शवसः।पते। ५ त्वां।इत्।वृत्रहन्ऽतम।जनासः।वृक्तऽबर्हिषः।उग्रं।पूर्वीषु।पू
र्व्यं।हवंते।वाजऽसातये।अस्माकं।इंद्र।दुस्तरं।पुरःऽयावानं।आजिषु।सऽयावा
नं।धनेऽधने।वाजऽयंतं।अव।रथं।अस्माकं।इंद्र।आ।इहि।नः।रथं।अव।पुरंऽ

ध्या। व॒यं। श॒वि॒ष्ठ॒। वार्यं॑। दि॒वि। श्रवः॑। द॒धी॒म॒हि॒। दि॒वि। स्तोमं॑। म॒ना॒म॒हे॒। ५ सः॒। आ। ग॒म॒त्। इंद्रः॑। यः। वसू॑नां। चिके॑तत्। दातुं॑। दाम॑नः। र॒यी॒णां। ध॒न्व॒ऽच॒रः। न। वंस॑गः। तृ॒षा॒णः। च॒क॒मा॒नः। पिब॑तु। दु॒ग्धं। अं॒शुं। आ। ते॒। ह॒नू इति॑। ह॒रि॒ऽवः॒। शूर॑। शिप्रे॒ इति॑। रु॒हत्। सोमः॑। न। पर्व॑तस्य। पृ॒ष्ठे। अनु॑। त्वा॒। रा॒ज॒न्। अर्व॑तः। न। हि॒न्वन्। गीः॒ऽभिः। मदे॑म। पु॒रु॒ऽहू॒त॒। विश्वे॑। च॒क्रं। न। वृ॒त्तं। पु॒रु॒ऽहू॒त॒। वे॒प॒ते॒। मनः॑। भि॒या। मे॒। अम॑तेः। इत्। अ॒द्रि॒ऽवः॒। र॒थात्। अधि॑। त्वा॒। ज॒रि॒ता। स॒दा॒ऽवृ॒ध॒। कु॒वित्। नु। स्तो॒ष॒त्। म॒घ॒ऽव॒न्। पु॒रु॒ऽव॒सुः। एषः॑। ग्रावा॑ऽइव। ज॒रि॒ता। ते॒। इं॒द्र॒। इ॒य॒र्ति॒। वाचं॑। बृ॒हत्। आ॒शु॒षा॒णः। प्र। स॒व्येन॑। म॒घ॒ऽव॒न्। यंसि॑। रा॒यः। प्र। द॒क्षि॒णित्। ह॒रि॒ऽवः॒। मा। वि॒ऽवे॒नः। वृषा॑। त्वा॒। वृष॑णं। व॒र्ध॒तु॒। द्यौः। वृषा॑। वृष॑ऽभ्यां। व॒ह॒से॒। हरि॑ऽभ्यां। सः। नः॒। वृषा॑। वृष॑ऽरथः। सु॒ऽशि॒प्र॒। वृष॑क्रतो॒ इति॒ वृष॑ऽक्रतो। वृषा॑। व॒ज्रि॒न्। भरे॑। धाः॒। यः। रो॒हितौ॑। वा॒जिनौ॑। वा॒जिनी॑ऽवान्। त्रि॒ऽभिः। श॒तैः। सच॑

मानौ। अदिष्ट। सूनौ। सं। अस्मै। क्षितयः। नमंतां। श्रुतऽरथाय। मरुतः। दुवःऽया। ७ सं।
भानुना। यतते। सूर्यस्य। आऽजुह्वानः। घृतऽपृष्ठः। सुऽअंचाः। तस्मै। अमृध्राः। उषसः।
वि। उछान्। यः। इंद्राय। सुनवाम। इति। आह। समिधऽअग्निः। वनवत्। स्तीर्णऽबर्हिः।
युक्तऽग्रावा। सुतऽसोमः। जराते। ग्रावाणः। यस्य। इषिरं। वदंति। अयत्। अध्वर्युः।
हविषा। अव। सिंधुं। वधूः। इयं। पतिं। इछंती। एति। यः। ईं। वहाते। महिषीं। इषिरां। आ।
अस्य। श्रवस्यात्। रथः। [illegible] च। घोषात्। पुरु। सहस्रा। परि। वर्तयाते। न। सः। राजा। व्य
थते। यस्मिन्। इंद्रः। तीव्रं। सोमं। पिबति। गोऽसखायं। आ। सत्वनैः। अजति। हंति। वृ
त्रं। क्षेति। क्षितीः। सुऽभगः। नाम। पुष्यन्। पुष्यात्। क्षेमे। अभि। योगे। भवाति। उभेइति।
वृतौ। संयती इति संऽयती। सं। जयाति। प्रियः। सूर्ये। प्रियः। अग्ना। भवाति। यः। इंद्रा
य। सुतऽसोमः। ददाशत्। ८ उरोः। नः। इंद्र। राधसः। विऽभ्वी। रातिः। शतक्रतो इति

प०च०२ शतऽक्रतो। अध। नः। विश्वऽचर्षणे। द्युम्ना। सुऽक्षत्र। मंहय। यत्। ईं। इंद्र। श्रवाय्यं। इषं।
१५ शविष्ठ। दधिषे। पप्रथे। दीर्घश्रुत्ऽतमं। हिरण्यऽवर्ण। दुस्तरं। शुष्मासः। ये। ते। अद्रिऽवः
। मेहना। केतऽसापः। उभा। देवौ। अभिष्टये। दिवः। च। ग्मः। च। राजथः। उतो इति। नः। अ
स्य। कस्य। चित्। दक्षस्य। तव। वृत्रऽहन्। अस्मभ्यं। नृम्णं। आ। भर। अस्मभ्यं। नृऽमन
स्यसे। नु। ते। आ। भिः। अभिष्टिऽभिः। तव। शर्मन्। शतक्रतो इति शतऽक्रतो। इंद्र। स्या
म। सुऽगोपाः। शूर। स्याम। सुऽगोपाः॥ यत्। इंद्र। चित्र। मेहना। अस्ति। त्वाऽदातं।
अद्रिऽवः। राधः। तत्। नः। विदद्वसो इति विदत्ऽवसो। उभया। हस्ति। आ। भर। यत्।
भ र। मन्यसे। वरेण्यं। इंद्र। द्युक्षं। तत्। आ। विद्याम। तस्य। ते। वयं। अकूपारस्य। दावने।
यत्। ते। दित्सु। प्रऽराध्यं। मनः। अस्ति। श्रुतं। बृहत्। तेन। दृळ्हा। चित्। अद्रिऽवः। आ
। वाजं। दर्षि। सातये। मंहिष्ठं। वः। मघोनां। राजानं। चर्षणीनां। इंद्रं। उप। प्रऽशस्तये। १५

पूर्वेभिः। जुजुषे। गिरः। अस्मै। इत्। काव्यं। वचः। उक्थ्यं। इंद्राय। शंस्यं। तस्मै। ऊं इति। ब्र
ह्मऽवाहसे। गिरः। वर्धंति। अत्रयः। गिरः। शुंभंति। अत्रयः। १० आ। याहि। अद्रिऽभिः।
सुतं। सोमं। सोमऽपते। पिब। वृषन्। इंद्र। वृषंऽभिः। वृत्रहन्ऽतम। वृषा। ग्रावा। वृषा
। मदः। वृषा। सोमः। अयं। सुतः। ० वृषा। त्वा। वृषणं। हुवे। वज्रिन्। चित्राभिः। ऊतिऽभिः
०। सजोषी। वज्री। वृषभः। तुराषाट्। शुष्मी। राजा। वृत्रऽहा। सोमऽपावा। युक्त्वा। ह
रिऽभ्यां। उप। यासत्। अर्वाङ्। माध्यंदिने। सवने। मत्सत्। इंद्रः। यत्। त्वा। सूर्य। स्व
ःऽभानुः। तमसा। अविध्यत्। आसुरः। अक्षेत्रऽवित्। यथा। मुग्धः। भुवनानि। अदी
धयुः। ११ स्वःऽभानोः। अध। यत्। इंद्र। मायाः। अवः। दिवः। वर्तमानाः। अवऽअ
हन्। गूळ्हं। सूर्यं। तमसा। अपऽव्रतेन। तुरीयेण। ब्रह्मणा। अविंदत्। अत्रिः। मा। मां
इमं। तव। संतं। अत्रे। इरस्या। द्रुग्धः। भियसा। नि। गारीत्। त्वं। मित्रः। असि। सत्य

५०व२ ऽराधाः। तौ। मा। इह। अवतं। वरुणः। च। राज्ञा। ग्रावाणः। ब्रह्म। युयुजानः। सपर्यन्। की
रिणा। देवान्। नमसा। उपऽशिक्षन्। अत्रिः। सूर्यस्य। दिवि। चक्षुः। आ। अधात्। स्वःऽ
१६ भानोः। अप। मायाः। अघुक्षत्। यं। वै। सूर्यं। ० अत्रयः। तं। अनु। अविंदन्। नहि। अन्ये
। अशक्नुवन्। १२ कः। नु। वां। मित्रावरुणौ। सतऽयन्। दिवः। वा। महः। पार्थिवस्य।
वा। दे। सतस्य। वा। सदसि। त्रासीथां। नः। यज्ञऽयते। वा। पशुऽसः। न। वाजान्। ते।
०। जुषंत। नमःऽभिः। वा। ये। दधते। सुऽवृक्तिं। स्तोमं। रुद्राय। मीळ्हुषे। सऽजोषाः।
आ। वां। येष्ठा। अश्विना। हुवध्यै। वातस्य। पत्मन्। रथ्यस्य। पुष्टौ। उत। वा। दिवः।
असुराय। मन्म। प्र। अंधांसिऽइव। यज्यवे। भरध्वं। प्र। सक्षणः। दिवः। कण्वऽहो
ता। त्रितः। दिवः। सऽजोषाः। वातः। अग्निः। पूषा। भगः। प्रऽभृथे। विश्वऽभोजाः। १६
आजिं। न। जग्मुः। आश्वश्वऽतमाः। प्र। वः। रयिं। युक्तऽअश्वं। भरध्वं। रायः। एषे

अवसे। दधीत। धीः। सुऽशेवः। एवैः। औशिजस्य। होता। ये। वः। एवाः। मरुतः। तुराणां।
१२ प्र। वः। वायुं। रथऽयुजं। कृणुध्वं। प्र। देवं। विप्रं। पनितारं। अर्कैः। इषुध्यवः। सतऽ
सापः। पुरंऽधीः। वस्वीः। नः। अत्र। पत्नीः। आ। धिये। धुरिति धुः। ०। वद्येभिः। शूषैः।
प्र। यज्ञीइति। दिवः। चितयत्ऽभिः। अर्कैः। उषसानक्ता। विदुषीइवेति विदुषीऽइव।
विश्वं। आ। ह। वहतः। मर्त्याय। यज्ञं। अभि। वः। अर्चे। पोष्याऽवतः। नृन्। वास्तोः। प
तिं। त्वष्टारं। रराणः। धन्या। सऽजोषाः। धिषणा। नमःऽभिः। वनस्पतीन्। ओषधीः।
रायः। एषे। तुजे। नः। तने। पर्वताः। संतु। स्वऽएतवः। ये। वसवः। न। वीराः। पनितः।
आप्त्यः। यजतः। सदा। नः। वर्धात्। नः। शंसं। नर्यः। अभिष्टौ। वृष्णः। अस्तोषि। भू
म्यस्य। गर्भं। त्रितः। नपातं। अपां। सुऽवृक्ति। गृणीते। अग्निः। एतरि। न। शूषैः। शो अ
चिःऽकेशः। नि। रिणाति। वना। १४ कथा। महे। रुद्रियाय। ब्रवाम। कत्। राये।

चिकितुषे। भगाय। आपः। ओषधीः। उत। नः। द्यौः। वना। गिरयः। वृक्षऽकेशाः। शृणोतु। नः। ऊर्जां। पतिः। गिरः। सः। नभः। तनीयान्। इषिरः। परिऽज्मा। शृण्वंतु। आपः। पुरः। न। शुभ्राः। परि। स्रुचः। बवृहाणस्य। अद्रेः। विद। चित्। नु। महांतः। ये। वः। एवाः। ब्रवाम। दस्माः। वार्यं। दधानाः। वयः। चन। सुऽभ्वः। आ। अव। यंति। क्षुभा। मर्तं। अनुऽयतं। वधऽस्नैः। आ। दैव्यानि। पार्थिवानि। जन्म। अपः। च। अच्छ। सुऽमखाय। वोचं। वर्धंतां। द्यावः। गिरः। चंद्रऽअग्राः। उदा। वर्धंतां। अभिऽसाताः। अर्णाः। पदेऽपदे। मे। जरिमा। नि। धायि। वरूत्री। वा। शक्रा। या। पायुऽभिः। च। सिसक्तु। माता। मही। रसा। नः। स्मत्। सूरिऽभिः। सतुऽहस्ता। सजुःऽवनिः। १५ कथा। दाशेम। नमसा। सुऽदानून्। एवऽया। मरुतः। अच्छऽउक्तौ। प्रऽश्रवसः। मरुतः। अच्छऽउक्तौ। मा। नः। अहिः। बुध्न्यः। रिषे। धात्। अस्माकं। भूत्। उपमातिऽवनिः। इति। चित्। नु। प्रऽजायै। पशुऽमत्यै।

देवासः। वनते। मर्त्यः। वः। आ। देवासः। वनते। मर्त्यः। वः। अत्र। शिवां। तन्वः। धासिं। अस्याः।
जरां। चित्। मे। निःऽऋतिः। जग्रभीत। तां। वः। देवाः। सुऽमतिं। ऊर्जयंती। इषं। अश्याम। व
सवः। शसा। गोः। सा। नः। सुऽदानुः। मृळयंती। देवी। प्रति। द्रवंती। सुविताय। गम्याः। अभि।
नः। इळा। यूथस्य। माता। स्मत्। नदीभिः। उर्वशी। वा। गृणातु। उर्वशी। वा। बृहत्ऽदिवा
। गृणाना। अभिऽऊर्ण्वाना। प्रऽभृथस्य। आयोः। सिसक्तु। नः। ऊर्जव्यस्य। पुष्टेः। १६
प्रऽशंऽतमा। वरुणं। दीधिती। गीः। मित्रं। भगं। अदितिं। नूनं। अश्याः। पृषत्ऽयोनिः
। पंचऽहोता। शृणोतु। अतूर्तऽपंथाः। असुरः। मयःऽभुः। प्रति। मे। स्तोमं। अदितिः। ज
गृभ्यात्। सूनुं। न। माता। हृद्यं। सुऽशेवं। ब्रह्म। प्रियं। देवऽहितं। यत्। अस्ति। अहं। मित्रे।
वरुणे। यत्। मयःऽभु। उत्। ईरय। कविऽतमं। कवीनां। उनत्त। एनं। अभि। मध्वा। घृते
न। सः। नः। वसूनि। प्रऽयता। हितानि। चंद्राणि। देवः। सविता। सुवाति। सं। इंद्र। नः। मन

प०२०२
१८

सा। नेषि। गोभिः। सं। सूरिऽभिः। हरिऽवः। सं। स्वस्ति। सं। ब्रह्मणा। देवऽहितं। यत्। अस्ति।
सं। देवानां। सुऽमत्या। यज्ञियानां। देवः। भगः। सविता। रायः। अंशः। इंद्रः। वृत्रस्य। संऽजि
तः। धनानां। ऋभुक्षाः। वाजः। उत। वा। पुरंऽधिः। अवंतु। नः। अमृतासः। तुरासः। १७ मरु
त्वतः। अप्रतिऽइतस्य। जिष्णोः। अजूर्यतः। प्र। ब्रवाम। कृतानि। न। ते। पूर्वे। मघऽवन्। न।
अपरासः। न। वीर्यं। नूतनः। कः। चन। आप। उ प। स्तुहि। प्रथमं। रत्नऽधेयं। बृहस्पतिं।
सनितारं। धनानां। यः। शंसते। स्तुवते। शंऽभविष्ठः। पुरुऽवसुः। आऽगमत्। जोहुवा
नं। तव। ऊतिऽभिः। सचमानाः। अरिष्टाः। बृहस्पते। मघऽवानः। सुऽवीराः। ये। अश्वऽदा
ः। उत। वा। संति। गोऽदाः। ये। वस्त्रऽदाः। सुऽभगाः। तेषु। रायः। विऽसर्माणं। कृणुहि। वि
त्तं। एषां। ये। भुंजते। अपृणंतः। नः। उक्थैः। अपऽव्रतान्। प्रऽसवे। ववृधानान्। ब्रह्म
ऽद्विषः। सूर्यात्। यवयस्व। यः। ओहते। रक्षसः। देवऽवीतौ। अचक्रेभिः। तं। मरुतः। १८

नि। यातायः। वः। शमी। शशमानस्य। निंदात्। तुच्छ्यान्। कामान्। करते। सिस्विदानः।
१८ तं। ऊं इति। स्तुहि। यः। सुऽइषुः। सुऽधन्वा। यः। विश्वस्य। क्षयति। भेषजस्य। य
क्ष्व। महे। सौमनसाय। रुद्रं। नमःऽभिः। देवं। असुरं। दुवस्य। दमूनसः। अपसः। ये। सुऽह
स्ताः। वृष्णः। पत्नीः। नद्यः। विभ्वऽतष्टाः। सरस्वती। बृहत्ऽदिवा। उत। राका। दशस्यंती
। वरिवस्यंतु। शुभ्राः। प्र। सु। महे। सुऽशरणाय। मेधां। गिरं। भरे। नव्यसीं। जायमानं
। यः। अहनाः। दुहितुः। वक्षणासु। रूपा। मिनानः। अकृणोत्। इदं। नः। प्र। सुऽस्तुतिः।
स्तनयंतं। रुवतं। इळः। पतिं। जरितः। नूनं। अश्याः। यः। अब्धिऽमान्। उदनिऽमान्।
इयर्ति। प्र। विऽद्युता। रोदसी इति। उक्षमाणः। एषः। स्तोमः। मारुतं। शर्धः। अच्छ। रुद्र
स्य। सूनून्। युवन्यून्। उत्। अश्याः। कामः। राये। हवते। मा। स्वस्ति। उप। स्तुहि। पृ
षत्ऽअश्वान्। अयासः। प्र। एषः। स्तोमः। पृथिवी। अंतरिक्षं। वनस्पतीन्। ओषधीः।

५०च०२

राये । अश्याः । देवऽदेवः । सुऽहवः । भूतु । मह्यं । मा । नः । माता । पृथिवी । दुःऽमतौ । धात् ।
उरौ । देवाः । अनिऽबाधे । स्याम । सं । अश्विनोः । अवसा । नूतनेन । मयःऽभुवा । सुऽप्रनीती
। गमेम । आ । नः । रयिं । वहतं । आ । उत । वीरान् । आ । विश्वानि । अमृता । सौभगानि । १८
आ । धेनवः । पयसा । तूर्णिऽअर्थाः । अमर्धंतीः । उप । नः । यंतु । मध्वा । महः । राये । बृह
तीः । सप्त । विप्रः । मयःऽभुवः । जरिता । जोहवीति । आ । सुऽस्तुती । नमसा । वर्तयध्यै ।
द्यावा । वाजाय । पृथिवी इति । अमृध्रे इति । पिता । माता । मधुऽवचाः । सुऽहस्ता । भरेऽ
भरे । नः । यशसौ । अविष्टां । अध्वर्यवः । चकृऽवांसः । मधूनि । प्र । वायवे । भरत । चारु ।
शुक्रं । होताऽइव । नः । प्रथमः । पाहि । अस्य । देव । मध्वः । ररिम । ते । मदाय । दश । क्षिपः ।
युंजते । बाहू इति । अद्रिं । सोमस्य । या । शमितारा । सुऽहस्ता । मध्वः । रसं । सुऽगभस्तिः ।
गिरिऽस्थां । चनिश्चदत् । दुदुहे । शुक्रं । अंशुः । असावि । ते । जुजुषाणाय । सोमः । १८

क्रत्वे। दक्षाय। बृहते। मदाय। हरीइति। रथे। सुऽधुरा। योगे। अर्वाक्। इंद्र। प्रिया। कृणुहि।
हूयमानः। २० आ। नः। महीं। अरमतिं। सऽजोषाः। ग्नां। देवीं। नमसा। रातऽहव्यां। मधोः।
मदाय। बृहतीं। ऋतऽज्ञां। आ। अग्ने। वह। पथिऽभिः। देवऽयानैः। अंजंति। यं। प्रथयंतः।
न। विप्राः। वपाऽवंतं। न। अग्निना। तपंतः। पितुः। न। पुत्रः। उपसि। प्रेष्ठः। आ। घर्मः। अ
ग्निं। ऋतयन्। असादिति। अच्छ। मही। बृहती। शंऽतमा। गीः। दूतः। न। गंतु। अश्विना।
हुवध्यै। मयःऽभुवा। सऽरथा। आ। यातं। अर्वाक्। गंतं। निऽधिं। धुरं। आणिः। न। नाभिं।
प्र। तव्यसः। नमःऽउक्तिं। तुरस्य। अहं। पूष्णः। उत। वायोः। अदिक्षि। या। राधसा। चोदि
तारा। मतीनां। या। वाजस्य। द्रविणःऽदौ। उत। त्मन्। आ। नामऽभिः। मरुतः। वक्षि। वि
श्वान्। आ। नृपेभिः। जातऽवेदः। हुवानः। यज्ञं। गिरः। जरितुः। सुऽस्तुतिं। च। विश्वे
। गंत। मरुतः। विश्वे। ऊती। २१ आ। नः। दिवः। बृहतः। पर्वतात्। आ। सरस्वती। य

पं०व०२ जता। गंतु। यज्ञं। हुवं। देवी। जुजुषाणा। घृताची। शग्मां। नः। वाचं। उशती। शृणोतु। आ।
२० वेधसं। नील ऽ पृष्ठं। बृहंतं। बृहस्पतिं। सदने। सादयध्वं। सादत् ऽ योनिं। दमे। आ। दीदि
ऽ वांसं। हिरण्य ऽ वर्णं। अरुषं। सपेम। आ। धर्णसिः। बृहत् ऽ दिवः। रराणः। विश्वेभिः।
गंतु। ओम ऽ भिः। हुवानः। ग्नाः। वसानः। ओषधीः। अमृध्रः। त्रिधातु ऽ शृंगः। वृषभः।
वयः ऽ धाः। ०। शुक्रे। आयोः। विपन्यवः। रास्पिरासः। अग्मन्। सु ऽ शेव्यं। नमसा। रात ऽ
हव्याः। शिशुं। मृजंति। आयवः। न। वासे। बृहत्। वयः। बृहते। तुभ्यं। अग्ने। धिया ऽ
जुरः। मिथुनासः। सचंत। ०। २२ तं। प्रत्न ऽ था। पूर्व ऽ था। विश्व ऽ था। इम ऽ था। ज्येष्ठ ऽ
तातिं। बर्हि ऽ सदं। स्वः ऽ विदं। प्रतीचीनं। वृजनं। दोहसे। गिरा। आशुं। जयंतं। अनु।
यासु। वर्धसे। श्रिये। सु ऽ दृशीः। उपरस्य। याः। स्वः। वि ऽ रोचमानः। ककुभः। अचोद
ते। सु ऽ गोपाः। असि। न। दभाय। सुक्रतो इति सु ऽ क्रतो। परः। मायाभिः। ऋते। आस।
२०

नाम । ते । अयं । हविः । सच्चते । सत् । चा । धातु । वा । अरिष्टऽगातुः । सः । होता । सहःऽभरिः ।
प्रऽसर्स्राणः । अनु । बर्हिः । वृषा । शिश्नुः । मध्ये । युवा । अजरः । विऽस्नुहा । हितः । प्र । वः । एते ।
सुऽयुजः । यामन् । इष्टये । नीचीः । अमुष्मै । यम्यः । ऋतऽवृधः । सुयंतुऽभिः । सर्वऽशासैः ।
अभीशुऽभिः । क्रिविः । नामानि । प्रवणे । मुषायति । संऽजर्भुराणः । तरुऽभिः । सुतेऽगृभं ।
वयाकिनं । चित्तऽगर्भासु । सुऽस्वरुः । धारऽवाकेषु । ऋतुऽगाथ । शोभसे । वर्धस्व । पत्नीः
। अभि । जीवाः । अध्वरे । २२ मादृक् । एव । ददृशे । तादृक् । उच्यते । सं । छायया । दधिरे । सि
ध्राया । अप्ऽसु । आ । महीं । अस्मभ्यं । उरुऽसां । उरु । ज्रयः । बृहत् । सुऽवीरं । अनपऽच्युतं
। सहः । वेति । अग्रुः । जनिऽवान् । वै । अति । स्पृधः । सऽमर्यता । मनसा । सूर्यः । कविः । घ्रं
सं । रक्षंतं । परि । विश्वतः । गयं । अस्माकं । शर्म । वनवत् । स्वऽवसुः । ज्यायांसं । अस्य । य
तुनस्य । केतुना । ऋषिऽस्वरं । चरति । यासु । नाम । ते । याऽदृश्मिन् । धायि । तं । अपस्यया ॥

पं० व० २

२१

विदत्। यः। ऊं इति। स्वयं। वहते। सः। अरं। करत्। समुद्रं। आसां। अव। तस्थे। अग्रिमा। न। रिष्यति। सवनं। यस्मिन्। आऽयता। अत्र। न। हार्दि। क्रवणस्य। रेजते। यत्र। मतिः। विद्यते। पूतऽबंधनी। सः। हि। क्षत्रस्य। मनसस्य। चित्तिऽभिः। एवऽवदस्य। यजतस्य। सध्रेः। अवऽत्सारस्य। स्पृणवाम। रण्वऽभिः। शविष्ठं। वाजं। विदुषा। चित्। अर्ध्यं। २४

श्येनः। आसां। अदितिः। कक्ष्यः। मदः। विश्वऽवारस्य। यजतस्य। मायिनः। सं। अन्यंऽअन्यं। अर्थयंति। एतवे। विदुः। विऽसानं। परिऽपानं। अंति। ते। सदाऽपृणः। यजतः। वि। द्विषः। वधीत्। बाहुऽवृक्तः। श्रुतऽवित्। तर्यः। वः। सचा। उभा। सः। वरा। प्रति। एति। भाति। च। यत्। ईं। गणं। भजते। सुप्रयावऽभिः। सुतंऽभरः। यजमानस्य। सत्ऽपतिः। विश्वासां। ऊधः। सः। धियां। उत्ऽअंचनः। भरत्। धेनुः। रसऽवत्। शिश्रिये। पयः। अनुऽब्रुवाणः। अधि। एति। न। स्वपन्। यः। जागार। तं। सचः। कामयंते। यः। जागा २१

र। तं। ईं इति। सामानि। यंति। यः। जागार। तं। अयं। सोमः। आह। तव। अहं। अस्मि। सख्ये

। निऽओकाः। अग्निः। जागार। ० २५ विदाः। दिवः। विऽस्यन्। अद्रिं। उक्थैः। आऽयत्या

। उषसः। अर्चिनः। गुः। अप। अवृत। व्रजिनीः। उत्। स्वः। गात्। वि। दुरः। मानुषीः। देवः।

आवरिसावः। वि। सूर्यः। अमतिं। न। श्रियं। सात्। आ। ऊर्वात्। गवां। माता। जानती।

गात्। धन्वऽअर्णसः। नद्यः। खादःऽअर्णाः। स्थूणाऽइव। सुऽमिता। दृंहत। द्यौः। अस्मै।

उक्थाय। पर्वतस्य। गर्भः। महीनां। जनुषे। पूर्व्याय। वि। पर्वतः। जिहीत। साधत। द्यौः

। आऽविवासंतः। दसयंत। भूम। सुऽउक्तेभिः। वः। वचःऽभिः। देवऽजुष्टैः। इंद्रा। नु

। अग्नी इति। अवसे। हुवध्यै। उक्थेभिः। हि। स्म। कवयः। सुऽयज्ञाः। आऽविवासंतः

। मरुतः। यजंति। एतो इति। नु। अद्य। सुऽध्यः। भवाम। प्र। दुच्छुनाः। मिनवाम। वरी

यः। आरे। द्वेषांसि। सनुतः। दधाम। अयाम। प्रांचः। यजमानं। अच्छ। २६ आ। इ

प०२०२ ता। धियं। कृणवाम। सखायः। अप। या। माता। ऋणुत। व्रजं। गोः। यया। मनुः। विशि॒ऽशिप्रं

। जिगाय। मयो। वणिक्। वंकुः। आप। पुरीषं। अनु। नोनोत्। अत्र। हस्तऽयतः। अद्रिः। आर्चे

२२ न्। येन। दश। मासः। नवऽग्वाः। सतं। यती। सरमा। गाः। अविंदत्। विश्वानि। सत्या।

अंगिराः। चकार। विश्वे। अस्याः। विऽउषि। माहिनायाः। सं। यत्। गोभिः। अंगिरसः।

नवंत। उत्सः। आसां। परमे। सधऽस्थे। ऋतस्य। पथा। सरमा। विदत्। गाः। आ। सूर्यः।

यातु। सप्तऽअश्वः। क्षेत्रं। यत्। अस्य। उर्विया। दीर्घऽयाथे। रघुः। श्येनः। पतयत्। अं

धः। अच्छ। युवा। कविः। दीदयत्। गोषु। गच्छन्। आ। सूर्यः। अरुहत्। शुक्रं। अर्णः।

अयुक्त। यत्। हरितः। वीतऽपृष्ठाः। उद्गा। न। नावं। अनयंत। धीराः। आऽशृण्वतीः।

आपः। अर्वाक्। अतिष्ठन्। धियं। वः। अप्ऽसु। दधिषे। स्वःऽसां। यया। अतरन्। द

श। मासः। नवऽग्वाः। अया। धिया। स्याम। देवऽगोपाः। अया। धिया। तुतुर्याम। अति २२

।अंहः।। २७ हयः।न।विद्वान्।अयुजि।स्वयं।धुरि।तां।वहामि।प्रऽतरणीं।अवस्युवं।
न।अस्याः।वश्मि।विऽमुचं।न।आऽवृतं।पुनः।विद्वान्।पथः।पुरःऽएता।ऋजु।नेषति।
अग्ने।इंद्र।वरुण।मित्र।देवाः।शर्धः।प्र।यंत।मारुत।उत।विष्णो इति।उभा।नास
त्या।रुद्रः।अध।ग्नाः।पूषा।भगः।सरस्वती।जुषंत।इंद्राग्नी इति।मित्रावरुणा।अदि
तिं।स्व१रिति स्वः।पृथिवीं।द्यां।मरुतः।पर्वतान्।अपः।हुवे।विष्णुं।पूषणं।ब्रह्मणः
।पतिं।भगं।नु।शंसं।सवितारं।ऊतये।उत।नः।विष्णुः।उत।वातः।अस्रिधः।द्रविणः
ऽदाः।उत।सोमः।मयः।करत्।उत।ऋभवः।उत।राये।नः।अश्विना।उत।त्वष्टा।उ
त।विऽभ्वा।अनु।मंसते।उत।त्यत्।नः।मारुतं।शर्धः।आ।गमत्।दिविऽक्षयं।यज
तं।बर्हिः।आऽसदे।बृहस्पतिः।शर्म।पूषा।उत।नः।यमत्।वरूथ्यं।वरुणः।मित्रः।
अर्यमा।उत।त्ये।नः।पर्वतासः।सुऽशस्तयः।सुऽदीतयः।नद्यः।त्रामणे।भुवन्।भ

प०च०२ गः॥ विऽभक्ता॥ शवसा॥ अवसा॥ आ॥ गमत्॥ उरुऽव्यचाः॥ अदितिः॥ श्रोतु॥ मे॥ हवं॥ देवानां॥
पत्नीः॥ उशतीः॥ अवंतु॥ नः॥ प्र॥ अवंतु॥ नः॥ तुजये॥ वाजऽसातये॥ याः॥ पार्थिवासः॥ याः॥

२३ ॥ अपां॥ अपि॥ व्रते॥ ताः॥ नः॥ देवीः॥ सुऽहवाः॥ शर्म॥ यच्छत॥ उत॥ ग्नाः॥ व्यंतु॥ देवऽपत्नीः॥ इं
द्राणी॥ अग्नायी॥ अश्विनी॥ राट्॥ आ॥ रोदसी इति॥ वरुणानी॥ शृणोतु॥ व्यंतु॥ देवीः॥ यः॥
॥ ऋतुः॥ जनीनां॥ २८ इति चतुर्थाष्टके द्वितीयोऽध्यायः॥ हरिः ओम् प्रऽयुंजती॥ दि
वः॥ एति॥ ब्रुवाणा॥ मही॥ माता॥ दुहितुः॥ बोधयंती॥ आऽविवासंती॥ युवतिः॥ मनी
षा॥ पितृऽभ्यः॥ आ॥ सदने॥ जोहुवाना॥ अङ्गिरासः॥ ततः॥ अपः॥ ईयमानाः॥ आ
तस्थिऽवांसः॥ अमृतस्य॥ नाभिं॥ अनंतासः॥ उरवः॥ विश्वतः॥ सीं॥ परि॥ द्यावापृ
थिवी इति॥ यंति॥ पंथाः॥ उक्षा॥ समुद्रः॥ अरुषः॥ सुऽपर्णः॥ पूर्वस्य॥ योनिं॥ पितुः॥
आ॥ विवेश॥ मध्ये॥ दिवः॥ निऽहितः॥ पृश्निः॥ अश्मा॥ वि॥ चक्रमे॥ रजसः॥ पाति॥ २३

अंतौ। चत्वारः। ईं। बिभ्रति। क्षेमऽयंतः। दश। गर्भं। चरसे। धापयंते। त्रिऽधातवः। परमाः

। अस्य। गावः। दिवः। चरंति। परि। सद्यः। अंतान्। इदं। वपुः। निऽवचनं। जनासः। चरंति।

यत्। नद्यः। तस्थुः। आपः। द्वू इति। यत्। ईं। बिभृतः। मातुः। अन्ये इति। इहऽइह। जाते इ

ति। यम्या। सबंधू इति सऽबंधू। वि। तन्वते। धियः। अस्मै। अपांसि। वस्त्रा। पुत्रस्य। मा

तरः। वयंति। उपऽप्रक्षे। वृषणः। मोदमानाः। दिवः। पथा। वध्वः। यंति। अच्छ। तत्। अ

स्तु। मित्रावरुणा। तत्। अग्ने। शं। योः। अस्मभ्यं। इदं। अस्तु। शस्तं। अशीमहि। गा

धं। उत। प्रतिऽस्थां। नमः। दिवे। बृहते। सदनाय। १ कत्। ईं इति। प्रियाय। धाम्ने। म

नामहे। स्वऽक्षत्राय। स्वऽयशसे। महे। वयं। आऽमेन्यस्य। रजसः। यत्। अभ्रे। आ।

अपः। वृणाना। विऽतनोति। मायिनी। ताः। अलात। वसुनः। वीरऽवक्षणं। समान्या।

वृतया। विश्वं। आ। रजः। अपः इति। अपाचीः। अपराः। अप। ईजते। प्र। पूर्वीभिः।

पं॰ व॰ ३
२४

तिरते।देवऽयुः।जनः।आ।ग्रावऽभिः।अहन्येभिः।अक्तुऽभिः।वरिष्ठं।वज्रं।आ।जिघ
र्ति।मायिनि।शतं।वा।यस्य।प्रऽचरन्।स्वे।दमे।संऽवर्तयंतः।वि।च।वर्तयन्।अहा।तां।
अस्य।रीतिं।परशोःऽइव।प्रति।अनीकं।अख्यं।भुजे।अस्य।वर्पसः।सचा।यदि।पितु
मंतंऽइव।क्षयं।रत्नं।दधाति।भरऽहूतये।विशे।सः।जिह्वया।चतुःऽअनीकः।ऋंज
ते।चारु।वसानः।वरुणः।यतन्।अरिं।न।तस्य।विद्म।पुरुषत्वता।वयं।यतः।भगः
।सविता।दाति।वार्यं। २ देवं।वः।अद्य।सवितारं।आ।ईषे।भगं।च।रत्नं।विऽभजंतं।
आयोः।आ।वां।नरा।पुरुऽभुजा।ववृत्यां।दिवेऽदिवे।चित्।अश्विना।सखिऽयन्।
प्रति।प्रऽयानं।असुरस्य।विद्वान्।सुऽउक्तैः।देवं।सवितारं।दुवस्य।उप।ब्रुवीत।नम
सा।विऽजानन्।ज्येष्ठं।च।रत्नं।विऽभजंतं।आयोः।अदत्रऽया।दयते।वार्याणि।
पूषा।भगः।अदितिः।वस्ते।उस्रः।इंद्रः।विष्णुः।वरुणः।मित्रः।अग्निः।अहानि।भ २४

द्रा। जनयंत। दस्माः। तत्। नः। अनर्वा। सविता। वरूथं। तत्। सिंधवः। इषयंतः। अनु। ग्म
न्। उप। यत्। वोचे। अध्वरस्य। होता। रायः। स्याम। पतयः। वाजऽरत्नाः। प्र। ये। वसुऽ
भ्यः। ईवत्। आ। नमः। दुः। ये। मित्रे। वरुणे। सूक्तऽवाचः। अव। एतु। अभ्वं। कृणुत। वरी
यः। दिवःपृथिव्योः। अवसा। मदेम। २ विश्वः। देवस्य। नेतुः। मर्तः। वुरीत। सख्यं। विश्वः
। राये। इषुध्यति। द्युम्नं। वृणीत। पुष्यसे। ते। ते। देव। नेतः। ये। च। इमान्। अनुऽशसे।
ते। राया। ते। हि। आऽपृचे। सचेमहि। सचथ्यैः। अतः। नः। आ। नॄन्। अतिथीन्। अ
तः। पत्नीः। दशस्यत। आरे। विश्वं। पथेऽस्थां। द्विषः। युयोतु। युयुविः। यत्र। वह्निः।
अभिऽहितः। दुद्रवत्। द्रोण्यः। पशुः। नृऽमनाः। वीरऽपस्त्यः। अर्णा। धीराऽइव। सनि
ता। एषः। ते। देव। नेतः। इति। रथःपतिः। शं। रयिः। शं। राये। शं। स्वस्तये। इषःऽस्तुतः।
। मनामहे। देवऽस्तुतः। मनामहे। ४ अग्ने। सुतस्य। पीतये। विश्वैः। ऊमेभिः। आ।

प०३०३ गाहि।देवेभिः।हव्यऽदातये।सतऽधीतयः।आ।गत।सस्रऽधर्माणः।अध्वरं।अग्ने
ः।पिबत।जिह्वया।विप्रेभिः।विप्र।संस।प्रातर्यावऽभिः।आ।गहि।देवेभिः।सोमऽपीत
२५ ये।अयं।सोमः।चमूऽसुतः।अमत्रे।परि।सिच्यते।प्रियः।इंद्राय।वायवे।वायो
इति।आ।याहि।वीतये।जुषाणः।हव्यऽदातये।पिब।सुतस्य।अंधसः।अभि।प्रयः।
५।०।सुतानां।पीतिं।अर्हथः।तान्।जुषेथां।अरेपसौ।अभि।प्रयः।सुताः।इंद्राय।
वायवे।सोमासः।दधिऽआशिरः।निम्नं।न।यंति।सिंधवः।अभि।प्रयः।सऽजूः।वि
श्वेभिः।देवेभिः।अश्विऽभ्यां।उषसा।सऽजूः।आ।याहि।अग्ने।अत्रिऽवत्।सुते।र
ण।सऽजूः।मित्रावरुणाभ्यां।सऽजूः।सोमेन।विष्णुना।०।सऽजूः।आदित्यैः।वसुऽ
भिः।सऽजूः।इंद्रेण।वायुना।०।६ स्वस्ति।नः।मिमीतां।अश्विना।भगः।स्वस्ति।दे
वी।अदितिः।अनर्वणः।स्वस्ति।पूषा।असुरः।दधातु।नः।स्वस्ति।द्यावापृथिवी इ २५

ति।सुऽचेतुना।स्वस्तये।वायुं।उप।ब्रवामहे।सोमं।स्वस्ति।भुवनस्य।यः।पतिः।बृह
स्पतिं।सर्वऽगणं।स्वस्तये।स्वस्तये।आदित्यासः।भवंतु।नः।विश्वे।देवाः।नः।अद्य।
स्वस्तये।वैश्वानरः।वसुः।अग्निः।स्वस्तये।देवाः।अवंतु।ऋभवः।स्वस्तये।स्वस्ति।
नः।रुद्रः।पातु।अंहसः।स्वस्ति।मित्रावरुणा।स्वस्ति।पथ्ये।रेवति।स्वस्ति।नः।इंद्रः।
च।अग्निः।च।स्वस्ति।नः।अदिते।कृधि।स्वस्ति।पंथां।अनु।चरेम।सूर्याचंद्रमसौऽ
इव।पुनः।ददता।अघ्नता।जानता।सं।गमेमहि। ७ प्र।श्यावऽअश्व।धृष्णुऽया।
अर्च।मरुत्ऽभिः।ऋक्वऽभिः।ये।अद्रोघं।अनुऽस्वधं।श्रवः।मदंति।यज्ञियाः।ते।
हि।स्थिरस्य।शवसः।सखायः।संति।धृष्णुऽया।ते।यामन्।आ।धृषत्ऽविनः।
त्मना।पांति।शश्वतः।ते।स्पंद्रासः।न।उक्षणः।अति।स्कंदंति।शर्वरीः।मरुतां।अ
ध।महः।दिवि।क्षमा।च।मन्महे। मरुत्ऽसु।वः।दधीमहि।स्तोमं।यज्ञं।च।धृ

प०व०३ क्षुऽया।विश्वे।ये।मानुषा।युगा।पांति।मर्त्यं।रिषः॥अर्हसः।ये।सुऽदानवः।नरः।अ
५ सामिऽशवसः॥प्र।यज्ञं।यज्ञियेभ्यः।दिवः।अर्च।मरुत्ऽभ्यः॥८ आ।रुक्मैः।आ।
२५ सुधा।नरः।ऋष्वाः।ऋष्टीः।असृक्षत।अनु।एनान्।अह।विऽद्युतः।मरुतः॥जज्झ
तीःऽइव।भानुः।अर्त।त्मना।दिवः।ये।ववृधंत।पार्थिवाः।ये।उरौ।अंतरिक्षे।आ।
वृजने।वा।नदीनां।सधऽस्थे।वा।महः।दिवः।शर्धः।मारुतं।उत।शंसा।सत्यऽशव
सं।ऋभ्वसं।उत।स्म।ते।शुभे।नरः।प्र।स्यंद्राः।युजत।त्मना।उत।स्म।ते।परुष्ण्यां
।ऊर्णाः।वसत।शुंध्यवः।उत।पव्या।रथानां।अद्रिं।भिंदंति।ओजसा।आऽपथ
यः।विऽपथयः।अंतःऽपथाः।अनुऽपथाः।एतेभिः।मह्यं।नामऽभिः।यज्ञं।विऽ
स्तारः।ओहते।९ अध।नरः।नि।ओहते।अध।निऽयुतः।ओहते।अध।पारा
वताः।इति।चित्रा।रूपाणि।दर्श्या।छंदःऽस्तुभः।कुभन्यवः।उत्सं।आ।कीरिणः। २५

नृतुः। ते। मे। के। चित्। न। तायवः। ऊमाः। आसन्। दृशि। त्विषे। ये। ऋष्वाः। ऋष्टिऽविद्यु
तः। कवयः। संति। वेधसः। तं। ऋषे। मारुतं। गणं। नमस्य। रमय। गिरा। अच्छ। ऋषे। मारु
तं। गणं। दाना। मित्रं। न। योषणा। दिवः। वा। धृष्णवः। ओजसा। स्तुताः। धीभिः। इषण्यत
नु। मन्वानः। एषां। देवान्। अच्छ। न। वक्षणा। दाना। सचेत। सूरिऽभिः। यामऽश्रुतेभिः
। अंजिऽभिः। प्र। ये। मे। बंधुऽएषे। गां। वोचंत। सूरयः। पृश्निं। वोचंत। मातरं। अध। पि
तरं। इष्मिणं। रुद्रं। वोचंत। शिक्वसः। सप्त। मे। सप्त। शाकिनः। एकंऽएका। शता। ददुः
। यमुनायां। अधि। श्रुतं। उत्। राधः। गव्यं। मृजे। नि। राधः। अश्व्यं। मृजे। १० कः।
वेद। जानं। एषां। कः। वा। पुरा। सुम्नेषु। आस। मरुतां। यत्। युयुज्रे। किलास्यः। आ।
एतान्। रथेषु। तस्थुषः। कः। शुश्राव। कथा। ययुः। कस्मै। सस्रुः। सुऽदासे। अनु। आ
पयः। इळाभिः। वृष्टयः। सह। ते। मे। आहुः। ये। आऽययुः। उप। द्युऽभिः। विऽभिः। मदे

१०च०२ ।नरः।मर्याः।अरेपसः।इमान्।पश्यन्।इति।स्तुहि।ये।अंजिषु।ये।वाशीषु।स्वऽभा

२७ नवः।स्रक्षु।रुक्मेषु।खादिषु।श्रायाः।रथेषु।धन्वसु।युष्माकं।स्म।रथान्।अनु।मु

दे।दधे।मरुतः।जीरऽदानवः।वृष्टी।द्यावः।यतीःऽइव।११ आ।यं।नरः।सुऽदानवः।

ददाशुषे।दिवः।कोशं।अचुच्यवुः।वि।पर्जन्यं।सृजंति।रोदसीइति।अनु।धन्वना।

यंति।वृष्टयः।ततृदानाः।सिंधवः।क्षोदसा।रजः।प्र।ससुः।धेनवः।यथा।स्यन्नाः।

अश्वाःऽइव।अध्वनः।विऽमोचने।वि।यत्।वर्तंते।एन्यः।आ।यात।मरुतः।दिवः।

आ।अंतरिक्षात्।अमात्।उत।मा।अव।स्थात।पराऽवतः।मा।वः।रसा।अनितभा।

कुभा।क्रुमुः।मा।वः।सिंधुः।नि।रीरमत्।मा।वः।परि।स्थात्।सरयुः।पुरीषिणी।अ

स्मेइति।इत्।सुम्नं।अस्तु।वः।तं।वः।शर्धं।रथानां।त्वेषं।गणं।मारुतं।नव्यसीनां।

।अनु।प्र।यंति।वृष्टयः।१२ शर्धंऽशर्धं।वः।एषां।व्रातंऽव्रातं।गणंऽगणं।सुश २७

स्तिऽभिः। अनु। क्रामेम। धीतिऽभिः। कस्मै। अद्य। सुऽजाताय। रातऽहव्याय। प्र। ययुः।
एना। यामेन। मरुतः। येन। तोकाय। तनयाय। धान्यं। बीजं। वहध्वे। अक्षितं। अस्मभ्यं।
तत्। धत्तन। यत्। वः। ईमहे। राधः। विश्वऽआयु। सौभगं। अति। स्याम। निदः। तिरः।
स्वस्तिऽभिः। हित्वा। अवद्यं। अरातीः। वृष्ट्वी। शं। योः। आपः। उस्रि। भेषजं। स्याम। मरुतः।
सह। सुऽदेवः। समह। असति। सुऽवीरः। नरः। मरुतः। सः। मर्त्यः। यं। त्रायध्वे। स्याम।
ते। स्तुहि। भोजान्। स्तुवतः। अस्य। यामनि। रणन्। गावः। न। यवसे। यतः। पूर्वान्ऽ
इव। सखीन्। अनु। ह्वय। गिरा। गृणीहि। कामिनः। १३ प्र। शर्धाय। मारुताय। स्वऽभा
नवे। इमां। वाचं। अनज। पर्वतऽच्युते। घर्मऽस्तुभे। दिवः। आ। पृष्ठऽयज्वने। द्युम्नऽ
श्रवसे। महि। नृम्णं। अर्चत। प्र। वः। मरुतः। तविषाः। उदन्यवः। वयःऽवृधः। अश्वऽयु
जः। परिऽज्रयः। सं। विऽद्युता। दधति। वाशति। त्रितः। स्वरंति। आपः। अवना। परिऽज्र

प०व०३ यः। विद्युत्ऽमहसः। नरः। अश्मऽदिद्यवः। वातऽत्विषः। मरुतः। पर्वतऽच्युतः। अब्दऽया।

२८ वित्। मुहुः। आ। ह्रादुनिऽवृतः। स्तनयत्ऽअमाः। रभसाः। उत्ऽओजसः। वि। अक्तून्।

रुद्राः। वि। अहानि। शिक्वसः। वि। अंतरिक्षं। वि। रजांसि। धूतयः। वि। यत्। अज्रान्। अ

जथ। नावः। ई। यथा। वि। दुःऽगानि। मरुतः। न। अह। रिष्यथ। तत्। वीर्यं। वः। मरुतः। महि

ऽत्वनं। दीर्घं। ततान। सूर्यः। न। योजनं। एताः। न। यामे। अगृभीतऽशोचिषः। अनश्वऽदां

। यत्। नि। अयातन। गिरिं। १४ अभ्राजि। शर्धः। मरुतः। यत्। अर्णसं। मोषथ। वृक्षं।

कपनाऽइव। वेधसः। अध। स्म। नः। अरमतिं। सऽजोषसः। चक्षुःऽइव। यंतं। अनु। नेष

थ। सुऽगं। न। सः। जीयते। मरुतः। न। हन्यते। न। स्रेधति। न। व्यथते। न। रिष्यति। न। अ

स्य। रायः। उप। दस्यंति। न। ऊतयः। ऋषिं। वा। यं। राजानं। वा। सुसूदथ। नियुत्वंतः। ग्रामऽ

जितः। यथा। नरः। अर्यमणः। न। मरुतः। कवंधिनः। पिन्वंति। उत्सं। यत्। इनासः। अ २८

स्वरन्। वि। उंदंति। पृथिवी। मध्वः। अंधसा॥ प्रवत्वती। इयं। पृथिवी। मरुत्ऽभ्यः। प्रवत्वती।
द्यौः। भवति। प्रयत्ऽभ्यः। प्रवत्वतीः। पथ्याः। अंतरिक्ष्याः। प्रवत्वंतः। पर्वताः। जीरऽदान
वः। यत्। मरुतः। सऽभरसः। स्वःऽनरः। सूर्ये। उत्ऽइते। मदथ। दिवः। नरः। न। वः। अश्वाः।
श्रथयंत। अह। सिस्रतः। सद्यः। अस्य। अध्वनः। पारं। अश्नुथ। १५ अंसेषु। वः। ऋष्ट
यः। पत्ऽसु। खादयः। वक्षःऽसु। रुक्माः। मरुतः। रथे। शुभः। अग्निऽभ्राजसः। विऽद्यु
तः। गभस्त्योः। शिप्राः। शीर्षऽसु। विऽतताः। हिरण्ययीः। तं। नाकं। अर्यः। अगृभीतऽशो
चिषं। रुशत्। पिप्पलं। मरुतः। वि। धूनुथ। सं। अच्यंत। वृजना। अतित्विषंत। यत्। स्वरं
ति। घोषं। विऽततं। ऋतऽयवः। युष्माऽदत्तस्य। मरुतः। विऽचेतसः। रायः। स्याम। रथ्यः।
वयस्वतः। न। यः। युच्छति। तिष्यः। यथा। दिवः। अस्मे इति। रंत। मरुतः। सहस्रिणं।
यूयं। रयिं। मरुतः। स्पार्हऽवीरं। यूयं। ऋषिं। अवौ। सामऽविप्रं। यूयं। अर्वंतं। भरताय।

पा०२०३ वाजं। यूयं। धत्थ। राजानं। श्रुष्टिऽमंतं। तत्। वः। यामि। द्रविणं। सद्यःऽऊतयः। येन। स्वः।
न। ततनाम। नॄन्। अभि। इदं। सु। मे। मरुतः। हर्यत। वचः। यस्य। तरेम। तरसा। शतं। हिमाः
। १६ प्रऽयद्यव। मरुतः। भ्राजत्ऽऋष्टयः। बृहत्। वयः। दधिरे। रुक्मऽवक्षसः
। ईयंते। अश्वैः। सुऽयमेभिः। आशुऽभिः। शुभं। याता। अनु। रथाः। अवृत्सत। स्वयं। दधि
ध्वे। तविषीं। यथा। विद। बृहत्। महांतः। उर्विया। वि। राजथ। उत। अंतरिक्षं। ममिरे। वि
। ओजसा। ० साकं। जाताः। सुऽभ्वः। साकं। उक्षिताः। श्रिये। चित्। आ। प्रऽतरं। ववृधुः
नरः। विऽरोकिणः। सूर्यस्यऽइव। रश्मयः। ० आऽभूषण्यं। वः। मरुतः। महिऽत्वनं।
दिदृक्षेण्यं। सूर्यस्यऽइव। चक्षणं। उतो इति। अस्मान्। अमृतऽत्वे। दधातन। ० उत।
ईरयथ। मरुतः। समुद्रतः। यूयं। वृष्टिं। वर्षयथ। पुरीषिणः। न। वः। दस्राः। उप। दस्यं
ति। धेनवः। ० । १७ यत्। अश्वान्। धूःऽसु। पृषतीः। अयुग्ध्वं। हिरण्ययान्। प्रति।

२८

अत्कान्। अमुग्ध्वं। विश्वाः। इत्। स्पृधः। मरुतः। वि। अस्यथ। ० न। पर्वताः। न। नद्यः। वरं
त। वः। यत्र। अचिध्वं। मरुतः। गच्छथ। इत्। ऊंइति। तत्। उत। द्यावापृथिवीइति। याथन।
परि। ० यत्। पूर्व्यं। मरुतः। यत्। वा। नूतनं। यत्। उद्यते। वसवः। यत्। वा। शस्यते। विश्व
स्य। तस्य। भवथ। नवेदसः। ० मृळत। नः। मरुतः। मा। वधिष्टन। अस्मभ्यं। शर्म। बहुलं
। वि। यंतन। अधि। स्तोत्रस्य। सख्यस्य। गातन। ० यूयं। अस्मान्। नयत। वस्यः। अ
च्छ। निः। अंहतिऽभ्यः। मरुतः। गृणानाः। जुषध्वं। नः। हव्यऽदातिं। यजत्राः। ० १८ अ
ग्ने। शर्धंतं। आ। गणं। पिष्टं। रुक्मेभिः। अंजिऽभिः। विशः। अद्य। मरुतां। अव। ह्वये। ०
यथा। चित्। मन्यसे। हृदा। तत्। इत्। मे। जग्मुः। आऽशसः। ये। ते। नेदिष्ठं। हवनानि।
आऽगमन्। तान्। वर्ध। भीमऽसंदृशः। मीळ्हुष्मतीऽइव। पृथिवी। पराऽहता। मदंती।
एति। अस्मत्। आ। सक्षः। न। वः। मरुतः। शिमीऽवान्। अमः। दुध्रः। गौःऽइव। भीमऽयुः

प० व० २ नि। ये। रिणंति। ओजसा। वृथा। गावः। न। दुःऽधुरः। ०पर्वतं। गिरिं। ०उत्। तिष्ठ। नूनं। एषां

३० । स्तोमैः। सम्ऽउक्षितानां। मरुतां। पुरुऽतमं। अपूर्व्यं। गवां। सर्गंऽइव। ह्वये। १९ युङ्ग्ध्वं। ०यु

ङ्ग्ध्वं। रथेषु। रोहितः। युङ्ग्ध्वं। हरीइति। अजिरा। धुरि। वोळ्हवे। वहिष्ठा। धुरि। वोळ्हवे। उत। स्यः।

वाजी। अरुषः। तुविऽस्वनिः। इह। स्म। धायि। दर्शतः। मा। वः। यामेषु। मरुतः। चिरं। कर

त्। प्र। तं। रथेषु। चोदत। रथं। नु। मारुतं। वयं। श्रवस्युं। आ। हुवामहे। आ। यस्मिन्। त

स्थौ। सुऽरणानि। बिभ्रती। सचा। मरुत्ऽसु। रोदसी॥ तं। वः। शर्धं। रथेऽशुभं। त्वेषं। पन

स्युं। आ। हुवे। यस्मिन्। सुऽजाता। सुऽभगा। महीयते। सचा। मरुत्ऽसु। मीळ्हुषी॥ २०

आ। रुद्रासः। इंद्रऽवंतः। सऽजोषसः। हिरण्यऽरथाः। सुविताय। गंतन। इयं। वः। अस्मत्।

प्रति। हर्यते। मतिः। तृष्णऽजे। न। दिवः। उत्साः। उदन्यवे। वाशीऽमंतः। ऋष्टिऽमंतः। म

नीषिणः। सुऽधन्वानः। इषुऽमंतः। निषंगिणः। सुऽअश्वाः। स्थ। सुऽरथाः। पृश्नि ३०

मातरः । सुऽआयुधाः । मरुतः । याथन । शुभं । धूनुथ । द्यां । पर्वतान् । दाशुषे । वसु । नि । वः ।
वना । जिहते । यामनः । भिया । कोपयथ । पृथिवीं । पृश्निऽमातरः । शुभे । यत् । उग्राः । पृष
तीः । अयुग्ध्वं । वातऽत्विषः । मरुतः । वर्षऽनिर्निजः । यमाःऽइव । सुऽसदृशः । सुऽपेशसः ।
पिशंगऽअश्वाः । अरुणऽअश्वाः । अरेपसः । प्रऽत्वक्षसः । महिना । द्यौःऽइव । उरवः । पुरु
द्रप्साः । अंजिऽमंतः । सुऽदानवः । त्वेषऽसंदृशः । अनवभ्रऽराधसः । सुऽजातासः । जनु
षा । रुक्मऽवक्षसः । दिवः । अर्काः । अमृतं । नाम । भेजिरे । २१ ऋष्टयः । वः । मरुतः । अंस
योः । अधि । सहः । ओजः । बाह्वोः । वः । बलं । हितं । नृम्णा । शीर्षऽसु । आयुधा । रथेषु । वः ।
विश्वा । वः । श्रीः । अधि । तनूषु । पिपिशे । गोऽमत् । अश्वऽवत् । रथऽवत् । सुऽवीरं । चंद्रऽ
वत् । राधः । मरुतः । दद । नः । प्रऽशस्तिं । नः । कृणुत । रुद्रियासः । भक्षीय । वः । अवसः । दै
व्यस्य । हये । नरः । मरुतः । मृळत । नः । तुविऽमघासः । अमृताः । ऋतऽज्ञाः । सत्यऽश्रुतः ।

१०४०३ कवयः। सुवानः। बृहत्ऽगिरयः। बृहत्। उक्षमाणाः॥ २२ ॥ तं। ऊं इति। नूनं। तविषीऽ
३१ मंतं। एषां। स्तुषे। गणं। मारुतं। नव्यसीनां। ये। आशुऽअश्वाः। अमऽवत्। वहंते। उ
त। ईशिरे। अमृतस्य। स्वऽराजः। त्वेषं। गणं। तवसं। खादिऽहस्तं। धुनिऽव्रतं। मायि
नं। दातिऽवारं। मयःऽभुवः। ये। अमिताः। महिऽत्वा। वंदस्व। विप्र। तुविऽराधसः।
नॄन्। आ। वः। यंतु। उदऽवाहासः। अद्य। वृष्टिं। ये। विश्वे। मरुतः। जुनंति। अयं। यः।
अग्निः। मरुतः। संऽइद्धः। एतं। जुषध्वं। कवयः। सुवानः। सूर्यं। राजानं। इर्यं। जनाय।
विश्वऽतष्टं। जनयथ। यजत्राः। सुष्मत्। एति। मुष्टिऽहा। बाहुऽजूतः। सुष्मत्।
सत्ऽअश्वः। मरुतः। सुऽवीरः। अराःऽइव। इत्। अचरमाः। अहाऽइव। प्रऽप्र। जायं
ते। अकवाः। महःऽभिः। पृश्नेः। पुत्राः। उपऽमासः। रभिष्ठाः। स्वया। मत्या। मरुतः। सं
। मिमिक्षुः। यत्। प्र। अयासिष्ट। पृषतीभिः। अश्वैः। वीळुपविऽभिः। मरुतः। रथेभिः। ३१

क्रोदंते। आपः। रिणते। वनानि। अव। उस्रियः। वृषभः। क्रंदतु। द्यौः। प्रथिष्ट। यामन्।
पृथिवी। चित्। एषां। भर्ताऽइव। गर्भं। स्वं। इत्। शवः। धुः। वातान्। हि। अश्वान्। धुरि। आ।
युयुज्रे। वर्षं। स्वेदं। चक्रिरे। रुद्रियासः। ८। २३ प्र। वः। स्पट्। अक्रन्। सुविताय। दावने।
अर्च। दिवे। प्र। पृथिव्यै। ऋतं। भरे। उक्षंते। अश्वान्। तरुषंते। आ। रजः। अनु। स्वं। भा
नुं। श्रथयंते। अर्णवैः। अमात्। एषां। भियसा। भूमिः। एजति। नौः। न। पूर्णा। क्षरति।
व्यथिः। यती। दूरेऽदृशः। ये। चितयंते। एमऽभिः। अंतः। महे। विदथे। येतिरे। नरः। ग
वांऽइव। श्रियसे। शृंगं। उत्ऽतमं। सूर्यः। न। चक्षुः। रजसः। विऽसर्जने। अश्वाःऽइव।
सुऽभ्वः। चारवः। स्थन। मर्याःऽइव। श्रियसे। चेतथ। नरः। कः। वः। महांति। उत्। अ महतां।
श्नवत्। कः। काव्या। मरुतः। कः। ह। पौंस्या। यूयं। ह। भूमिं। किरणं। न। रेजथ। प्र। यत्
। भरध्वे। सुवितायै। दावने। अश्वाःऽइव। इत्। अरुषासः। सऽबंधवः। शूराःऽइ

१०२०३ ३२

वा। प्रऽस्पुधः। प्र। उत। सुसुधुः॥ मर्याःऽइव। सुऽवृधः। ववृधुः। नरः। सूर्यस्य। चक्षः। प्र। मिनंति। वृष्टिऽभिः॥ ते। अज्येष्ठाः। अकनिष्ठासः। उत्ऽभिदः। अमध्यमासः। महसा। वि। ववृधुः। सुऽजातासः। जनुषा। पृश्निऽमातरः। दिवः। मर्याः। आ। नः। अछ। जिगातन। वयः। न। ये। श्रेणीः। पप्तुः। ओजसा। अंतान्। दिवः। बृहतः। सानुनः। परि। अश्वासः। एषां। उभये। यथा। विदुः। प्र। पर्वतस्य। नभनून्। अचुच्यवुः। मिमातु। द्यौः। अदितिः। वीतये। नः। सं। दानुऽचित्राः। उषसः। यतंतां। आ। अचुच्यवुः। दिव्यं। कोशं। एते। ऋषे। रुद्रस्य। मरुतः। गृणानाः॥ २४ ईळे। अग्निं। सुऽअवसं। नमःऽभिः। इह। प्रऽसत्तः। वि। चयत्। कृतं। नः। रथैःऽइव। प्र। भरे। वाजयत्ऽभिः। प्रऽदक्षिणित्। मरुतां। स्तोमं। ऋध्यां। आ। ये। तस्थुः। पृषतीषु। श्रुतासु। सुऽखेषु। रुद्राः। मरुतः। रथेषु। वना। चित्। उग्राः। जिहते। नि। वः। भिया। पृथिवी। चित्। रेजते। पर्वतः। ३२

चित। पर्वतः। चित। महि। वृद्धः। बिभाय। दिवः। चित। सानु। रेजत। स्वने। वः। यत। क्रीळथ। मरुतः। ऋष्टिऽमंतः। आपःऽइव। सध्र्यंचः। धवध्वे। वराःऽइव। इत। रैवतासः। हिरण्यैः। अभि। स्वधाभिः। तन्वः। पिपिश्रे। श्रिये। श्रेयांसः। तवसः। रथेषु। सत्रा। महांसि। चक्रिरे। तनूषु। अज्येष्ठासः। अकनिष्ठासः। एते। सं। भ्रातरः। ववृधुः। सौभगाय। युवा। पिता। सुऽअपाः। रुद्रः। एषां। सुऽदुघा। पृश्निः। सुऽदिना। मरुत्ऽभ्यः। यत। उत्ऽतमे। मरुतः। मध्यमे। वा। यत। वा। अवमे। सुऽभगासः। दिवि। स्थ। अतः। नः। रुद्राः। उत। वा। नु। अस्य। अग्ने। वित्तात। हविषः। यत। यजाम। अग्निः। च। यत। मरुतः। विश्वऽवेदसः। दिवः। वहध्वे। उत्ऽतरात। अधि। स्नुऽभिः। ते। मंदसानाः। धुनयः। रिशादसः। वामं। धत्त। यजमानाय। सुन्वते। अग्ने। मरुत्ऽभिः। शुभयत्ऽभिः। ऋक्वऽभिः। सोमं। पिब। मंदसानः। गणश्रिऽभिः। पावकेभिः। विश्वंऽइन्वेभिः। आयुःऽभिः।

प०व०२

३३

वैश्वानर।प्रऽदिवा।केतुना।सऽजूः। २५ के।स्थ।नरः।श्रेष्ठऽतमाः।ये।एकःऽएकः।
आऽयय।परमस्याः।पराऽवतः।क्व।वः।अश्वाः।क्व।अभीशवः।कथं।शेक।कथा।
यय।पृष्ठे।सदः।नसोः।यमः।जघने।चोदः।एषां।वि।सक्थानि।नरः।यमुः।पुत्र
कृथे।न।जनयः।परा।वीरासः।इतन।मर्यासः।भद्रऽजानयः।अग्निऽतपः।यथा
।असथ।सनत्।सा।अश्व्यं।पशुं।उत।गव्यं।शतऽअवयं।श्यावाश्वऽस्तुताय।या
।दोः।वीराय।उपऽबर्बृहत्। २६ उत।त्वा।स्त्री।शशीयसी।पुंसः।भवति।वस्यसी
।अदेवऽत्रात्।अराधसः।वि।या।जानाति।जसुरिं।वि।तृष्यंतं।वि।कामिनं।देवऽ
त्रा।कृणुते।मनः।उत।घ।नेमः।अस्तुतः।पुमान्।इति।ब्रुवे।पणिः।सः।वैरऽदेये।
इत्।समः।उत।मे।अरपत्।युवतिः।ममंदुषी।प्रति।श्यावाय।वर्तनिं।वि।रोहिता।
पुरुऽमीळ्हाय।येमतुः।विप्राय।दीर्घऽयशसे।यः।मे।धेनूनां।शतं।वैददऽश्विः।

३३

यथा। ददृत्। तरंतःऽइव। मंह्ना। २७ ये। ईं। वहंते। आशुऽभिः। पिबंतः। मदिरं। मधु। अ
त्र। श्रवांसि। दधिरे। येषां। श्रिया। अधि। रोदसीइति। विऽभ्राजंते। रथेषु। आ। दिवि। रु
क्मःऽइव। उपरि। युवा। सः। मारुतः। गणः। त्वेषऽरथः। अनेद्यः। शुभंऽयावा। अप्रतिऽ
स्कुतः। कः। वेद। नूनं। एषां। यत्र। मदंति। धूतयः। ऋतऽजाताः। अरेपसः। यूयं। मर्तं।
विपन्यवः। प्रऽनेतारः। इत्था। धिया। श्रोतारः। यामऽहूतिषु। २८ ते। नः। वसूनि। का
म्या। पुरुऽचंद्राः। रिशादसः। आ। यज्ञियासः। ववृत्तन। एतं। मे। स्तोमं। ऊर्म्ये। दार्भ्याय
। परा। वह। गिरः। देवि। रथीःऽइव। उत। मे। वोचतात्। इति। सुतऽसोमे। रथऽवीतौ।
न। कामः। अप। वेति। मे। एषः। क्षेति। रथऽवीतिः। मघऽवा। गोऽमतीः। अनु। पर्वते
षु। अपऽश्रितः। २९ ऋतेन। ऋतं। अपिऽहितं। ध्रुवं। वां। सूर्यस्य। यत्र। विऽमुचंति।
अश्वान्। दश। शता। सह। तस्थुः। तत्। एकं। देवानां। श्रेष्ठं। वपुषां। अपश्यं। तत्।

प०३०३

३४

सु। वां। मित्रावरुणा। महिऽत्वं। ईर्मा। तस्थुषीः। अहऽभिः। दुदुह्रे। विश्वाः। पिन्वथः। स्वसरस्य। धेनाः। अनु। वां। एकः। पविः। आ। ववर्त। अधारयतं। पृथिवीं। उत। द्यां। मित्रराजाना। वरुणा। महःऽभिः। वर्धयतं। ओषधीः। पिन्वतं। गाः। अव। वृष्टिं। सृजतं। जीरदानूइतिजीरऽदानू। ०। सुऽयुजः। वहंतु। यतऽरश्मयः। उप। यंतु। अर्वाक्। घृतस्य। निःऽनिक्। अनु। वर्तते। वां। उप। सिंधवः। प्रऽदिवि। क्षरंति। अनु। श्रुतां। अमतिं। वर्धत्। उर्वीं। बर्हिःऽइव। यजुषा। रक्षमाणा। नमस्वंता। धृतऽदक्षा। अधि। गर्ते। मित्र। आसाथेइति। वरुण। इळासु। अंतरिति। ३० अक्रविऽहस्ता। सुऽकृते। परःऽपा। यं। त्रासाथेइति। वरुणा। इळासु। अंतरिति। राजाना। क्षत्रं। अहृणीयमाना। सहस्रऽस्थूणं। बिभृथः। सह। द्वौ। हिरण्यऽनिर्निक्। अयः। अस्य। स्थूणा। विऽभ्राजते। दिवि। अश्वाजनीऽइव। भद्रे। क्षेत्रे। निऽमिता। तिल्विले। वा। सने ३४

मा। मध्वः। अधिऽगर्त्तस्य। हिरण्यऽरूपं। उषसः। विऽउष्टौ। अयःऽस्थूणं। उत्ऽइता। सूर्ये
स्य। आ। रोहथः। वरुण। मित्र। गर्तं। अतः। चक्षाथेइति। अदितिं। दितिं। च। मत्। बंहि
ष्ठं। न। अतिऽविधे। सुदानूइति सुऽदानू। अच्छिद्रं। शर्म। भुवनस्य। गोपा। तेन। नः।
मित्रावरुणौ। अविष्टं। सिषासंतः। जिगीवांसः। स्याम। २१ इति चतुर्थाष्टके तृती
योध्यायः। हरिः ओम् ऋतस्य। गोपौ। अधि। तिष्ठथः। रथं। सत्यऽधर्माणा। परमे।
विऽओमनि। यं। अत्र। मित्रावरुणा। अवथः। युवं। तस्मै। वृष्टिः। मधुऽमत्। पिन्वते।
दिवः। संऽराजौ। अस्य। भुवनस्य। राजथः। मित्रावरुणा। विदथे। स्वःऽदृशा। वृष्टिं
वां। राधः। अमृतऽत्वं। ईमहे। द्यावापृथिवीइति। वि। चरंति। तन्यवः। संऽराजौ। उग्रा
वृषभा। दिवः। पतीइति। पृथिव्याः। मित्रावरुणा। विचर्षणीइति विऽचर्षणी। चित्रे
भिः। अभ्रैः। उप। तिष्ठथः। रवं। द्यां। वर्षयथः। असुरस्य। मायया। माया। वां। मित्राव

प०व०४

३५

रुणा। दिवि। श्रित। सूर्यः। ज्योतिः। चरति। चित्रं। आयुधं। तं। अभ्रेण। वृष्ट्या। गूहथः। दिवि। पर्जन्य। द्रप्साः। मधुऽमंतः। ईरते। रथं। युंजते। मरुतः। शुभे। सुऽखं। शूराः। न। मित्रावरुणा। गोऽइष्टिषु। रजांसि। चित्रा। वि। चरंति। तन्यवः। दिवः। सं। राजा। पयसा। नः। उक्षतं। वाचं। सु। मित्रावरुणौ। इराऽवतीं। पर्जन्यः। चित्रां। वदति। त्विषिऽमतीं। अभ्रा। वसत। मरुतः। सु। मायया। द्यां। वर्षयतं। अरुणां। अरेपसं। धर्मणा। मित्रावरुणा। विपःऽचिता। व्रता। रक्षेथे इति। असुरस्य। मायया। ऋतेन। विश्वं। भुवनं। वि। राजथः। सूर्यं। आ। धत्थः। दिवि। चित्र्यं। रथं। १ वरुणं। वः। रिशादसं। ऋचा। मित्रं। हवामहे। परि। व्रजाऽइव। बाह्वोः। जगन्वांसा। स्वःऽनरं। ता। बाहवा। सुऽचेतुना। प्र। यंतं। अस्मै। अर्चते। क्षेत्रं। हि। जाती। वां। विश्वासु। क्षासु। जोगुवे। यत। नूनं। अश्यां। गतिं। मित्रस्य। यायां। पथा। अस्य। प्रियस्य। शर्मणि। अहिंसानस्य। सश्चिरे।

३५

युवाभ्यां। मित्रावरुणा। उपऽमं। धेयां। स्वा। हि। यंता। क्षये। मघोनां। स्तोतॄणां। च। स्पूर्ध
से। आ। नः। मित्र। सुदीतिऽभिः। वरुणः। च। सधऽस्थे। आ। स्वे। क्षये। मघोनां। सखीनां।
च। वृधसे। युवं। नः। येषु। वरुणा। क्षत्रं। बृहत्। च। बिभृथः। उरु। नः। वाजऽसातये।
कृतं। राये। स्वस्तये। उरुऽशंसा। मे। यज्ञता। द्विवऽक्षत्रे। रुशत्ऽगावि। सुतं। सोमं। न। ह
स्तिऽभिः। आ। पट्ऽभिः। धावतं। नरा। बिभ्रतौ। अर्चनानसं। २ यः। चिकेत। सः।
सुऽक्रतुः। देवऽत्रा। सः। ब्रवीतु। नः। वरुणः। यस्य। दर्शतः। मित्रः। वा। वनते। गि
रः। ता। हि। श्रेष्ठऽवर्चसा। राजाना। दीर्घश्रुत्ऽतमा। ता। सत्पती इति सत्ऽपती।
सतऽवृधा। सतऽवाना। अनेऽजने। ता। वां। इया। नः। अवसे। पूर्वौ। उप। ब्रुवे। स
चा। सुऽअश्वासः। सु। चेतुना। वाजान्। अभि। प्र। दावने। मित्रः। अंहोः। चित्।
आत्। उरु। क्षयाय। गातुं। वनते। मित्रस्य। हि। प्रऽतूर्वतः। सुऽमतिः। अस्ति।

प० व० ४ विधतः। वयं। मित्रस्य। अवसि। स्याम। सप्रथःऽतमे। अनेहसः। त्वाऽऊतयः। सत्रा
।वरुणऽशेषसः। युवं। मित्रा। इमं। जनं। यतथः। सं। च। नयथः। मा। मघोनः। परि। ख्यतं
३६ ।मोइति। अस्माकं। ऋषीणां। गोऽपीथे। नः। उरुष्यतं। ३ आ। चिकितान। सुक्रतूइ
तिसुऽक्रतू। देवौ। मर्ता। रिशादसा। वरुणाय। ऋतऽपेशसे। दधीत। प्रयसे। महे। ता
।हि। क्षत्रं। अविऽह्रुतं। सम्यक्। असुर्यं। आशातेइति। अध। व्रताऽइव। मानुषं। स्वः
।न। धायि। दर्शतं। ता। वां। एषे। रथानां। उर्वीं। गव्यूतिं। एषां। रातऽहव्यस्य। सुऽ
दधृक्। स्तुतिं। स्तोमैः। मनामहे। अध। हि। काव्या। युवं। दक्षस्य। पूःऽभिः। अद्भुता। नि। के
तुना। जनानां। चिकेथेइति। पूतऽदक्षसा। तत्। ऋतं। पृथिवि। बृहत्। श्रवःऽ
एषे। ऋषीणां। ज्रयसानौ। अरं। पृथु। अति। क्षरंति। यामऽभिः। आ। यत्। वां। ईय
ऽचक्षसा। मित्रा। वयं। च। सूरयः। व्यचिष्ठे। बहुऽपाय्ये। यतेमहि। स्वऽराज्ये। ३६

॥४॥

ह्रु

बट्। इत्था। देवा। निःऽकृतं। आदित्या। यजतं। बृहत्। वरुण। मित्र। अर्यमन्। वर्षिष्ठं।
क्षत्रं। आशाथेऽइति। आ। यत्। योनिं। हिरण्ययं। वरुण। मित्र। सदथः। धर्तारा। चर्षणी
नां। यंतं। सुम्नं। रिशादसा। विश्वे। हि। विश्वऽवेदसः। ७ व्रता। पदाऽइव। सश्चिरे। पां
ति। मर्त्यं। रिषः। ते। हि। सत्याः। ऋतऽस्पृशः। ऋतऽवानः। जनेऽजने। सुऽनीथासः। सुऽ
दानवः। अंहोः। चित्। उरुऽचक्रयः। कः। नु। वां। मित्र। अस्तुतः। वरुणः। वा। तनूनां।
तत्। सु। वां। आ। ईषते। मतिः। अत्रिऽभ्यः। आ। ईषते। मतिः। ५ प्र। वः। मित्राय। गा
यत। वरुणाय। विपा। गिरा। महिऽक्षत्रौ। ऋतं। बृहत्। संऽराजा। या। घृतयोनीऽइ
ति घृतऽयोनी। मित्रः। च। उभा। वरुणः। च। देवा। देवेषु। प्रऽशस्ता। ता। नः। शक्तं
। पार्थिवस्य। महः। रायः। दिव्यस्य। महि। वां। क्षत्रं। देवेषु। ऋतं। ऋतेन। सपंता।
इषिरं। दक्षं। आशातेऽइति। अद्रुहा। देवौ। वर्धेतेऽइति। वृष्टिऽद्यावा। रीतिऽआपा। इ

प०व०४ ष॥पतीइति । दानुऽमत्याः । बृहंतं । गर्तं । आशातेइति । ६ त्री । रोचना । वरुण । त्रीन् । उत ।
द्यून् । त्रीणि । मित्र । धारयथः । रजांसि । वावृधानौ । अमतिं । क्षत्रियस्य । अनु । व्रतं । रक्षमा- ३७
णौ । अजुर्यं । इराऽवतीः । वरुण । धेनवः । वां । मधुऽमत् । वां । सिंधवः । मित्र । दुह्रे । त्रयः । त-
स्थुः । वृषभासः । तिसृणां । धिषणानां । रेतःऽधाः । वि । द्युऽमंतः । प्रातः । देवीं । अदितिं । जो-
हवीमि । मध्यंदिने । उत्ऽइता । सूर्यस्य । राये । मित्रावरुणा । सर्वऽताता । ईळे । तोकाय ।
तनयाय । शं । योः । या । धर्तारा । रजसः । रोचनस्य । उत । आदित्या । दिव्या । पार्थिवस्य ।
न । वां । देवाः । अमृताः । आ । मिनंति । व्रतानि । मित्रावरुणा । ध्रुवाणि । ७ पुरुऽरुणा । ल
चित् । हि । अस्ति । अवः । नूनं । वां । वरुण । मित्र । वंसि । वां । सुऽमतिं । ता । वां । सम्यक् । अद्रु-
ह्वाणा । इषं । अश्याम । धायसे । वयं । ते । रुद्रा । स्याम । पातं । नः । रुद्रा । पायुऽभिः । उत । त्रा- ३७
येथां । सुऽत्रात्रा । तुर्याम । दस्यून् । तनूभिः । मा । कस्य । अद्भुतक्रतूइत्यद्भुतऽक्रतू ।

यक्षं। भुजेम। तनूभिः। मा। शेषसा। मा। तनसा। ८ आ। नः। गंतं। रिशादसा। वरुण।
मित्र। बर्हणा। उप। इमं। चारुं। अध्वरं। विश्वस्य। हि। प्रऽचेतसा। वरुण। मित्र। राजथः।
ईशाना। पिप्यतं। धियः। उप। नः। सुतं। आ। गतं। वरुण। मित्र। दाशुषः। ०। ९ आ। मित्रे
। वरुणे। वयं। गीःऽभिः। जुहुमः। अत्रिऽवत्। नि। बर्हिषि। सदतं। सोमऽपीतये। व्रतेन।
स्थः। ध्रुवऽक्षेमा। धर्मणा। यातयत्ऽजना। ०। मित्रः। च। नः। वरुणः। च। जुषेतां। यज्ञं। इ
ष्टये। नि। बर्हिषि। सदतां। सोमऽपीतये। १० यत्। अद्य। स्थः। पराऽवति। यत्। अर्वा
वति। अश्विना। यत्। वा। पुरु। पुरुऽभुजा। यत्। अंतरिक्षे। आ। गतं। इह। स्या। पुरुऽभूत
मा। पुरु। दंसांसि। बिभ्रता। वरस्या। यामि। अध्रिगू इत्यध्रिऽगू। हुवे। तुविःऽतमा। भु
जे। ईर्मा। अन्यत्। वपुषे। वपुः। चक्रं। रथस्य। येमथुः। परि। अन्यत्। नाहुषा। युगा। म
ह्ना। रजांसि। दीयथः। तत्। ऊं इति। सु। वां। एना। कृतं। विश्वा। यत्। वां। अनु। स्तवे। ना

१०व०४ ना॥ त्राता। अरेपसा। सं। अस्मेइति। बंधुं। आऽईयथुः। आ। यत्। वां। सूर्या। रथं। तिष्ठ
त्। रघुऽस्यदं। सदा। परि। वां। अरुषाः। वयः। घृणा। वरंत। आऽतपः॥ ११ युवोः। अ
३८ त्रिः। चिकेतति। नरा। सुम्नेन। चेतसा। घर्मं। यत्। वां। अरेपसं। नासत्या। आस्ना। भुर
ण्यति। उग्रः। वां। ककुहः। ययिः। शृण्वे। यामेषु। संऽतनिः। यत्। वां। दंसःऽभिः। अश्वि
ना। अत्रिः। नरा। आऽववर्तति। मध्वः। ऊंइति। सु। मधुऽयुवा। रुद्रा। सिसक्ति। पिप्यु
षी। यत्। समुद्रा। अति। पर्षथः। पक्वाः। पृक्षः। भरंत। वां। सत्यं। इत्। वै। ऊंइति। अश्वि
ना। युवां। आहुः। मयःऽभुवा। ता। यामन्। यामऽहूतमा। यामन्। आ। मृळयत्ऽ
तमा। इमा। ब्रह्माणि। वर्धना। अश्विऽभ्यां। संतु। शंऽतमा। या। तक्षाम। रथान्ऽ
इव। अवोचाम। बृहत्। नमः॥ १२ कूऽस्थः। देवौ। अश्विना। अद्य। दिवः। मनाव
सूइति। तत्। श्रवथः। वृषण्वसूइति वृषण्ऽवसू। अत्रिः। वां। आ। विवासति। ३८

हे कू।स्था।कुह।नु।श्रुता।दिवि।देवासः।नासत्या।कस्मिन्।आ।यतथः।जने।कः।वां।नदी
नां।सचा।कं।याथः।कं।ह।गच्छथः।कं।अच्छ।युंजाथे इति।रथं।कस्य।ब्रह्माणि।रण्य
थः।वयं।वां।उश्मसि।इष्टये।पौरं।वित्था।हि।उद्ऽयुतं।पौर।पौराय।जिन्वथः।यत्।
ईं।गृभीतऽतातये।सिंहं ऽइव।द्रुहः।पदे।प्र।च्यवानात्।जुजुरुषः।वव्रिं।अत्कं।न।
मुंचथः।युवा।यदि।कृथः।पुनः।आ।कामं।ऋण्वे।वध्वः॥ १३ अस्ति।हि।वां।इह।स्तो
ता।स्मसि।वां।संऽदृशि।श्रिये।नु।श्रुतं।मे।आ।गतं।अवःऽभिः।वाजिनीवसू इ
ति वाजिनीऽवसू।कः।वां।अद्य।पुरूणां।आ।वव्ने।मर्त्यानां।कः।विप्रः।विप्रऽवा
हसा।कः।यज्ञैः।वाजिनीवसू इति वाजिनीऽवसू।आ।वां।रथः।रथानां।येष्ठः।
यातु।अश्विना।पुरु।चित्।अस्मऽयुः।तिरः।आंगूषः।मर्त्येषु।आ।शं।ऊं इति।
सु।वां।मधुऽयुवा।अस्माकं।अस्तु।चर्कृतिः।अर्वाचीना।विऽचेतसा।विऽभिः

५०.व.४ ।श्येनाऽइव।दीयतं।अश्विना।यत्।अद्य।कर्हि।चित्।शुश्रूयातं।इमं।हवं।वस्वीः
ऊं इति।सु।वां।भुजः।पृंचंति।सु।वां।पृचः।१४ प्रति।प्रियऽतमं।रथं।वृषणं।वसुऽवा
हनं।स्तोता।वां।अश्विनौ।ऋषिः।स्तोमेन।प्रति।भूषति।माध्वीइति।मम।श्रुतं।ह ३९
वं।अतिऽआयातं।अश्विना।तिरः।विश्वाः।अहं।सना।दस्रा।हिरण्यवर्तनीइति
हिरण्यऽवर्तनी।सुऽसुम्ना।सिंधुऽवाहसा।आ।नः।रत्नानि।बिभ्रतौ।अश्विना।ग
छतं।युवं।रुद्रा।हिरण्यवर्तनीइति हिरण्यऽवर्तनी।जुषाणा।वाजिनीवसूइतिवा
जिनीऽवसू।०सुऽस्तुभः।वां।वृषण्वसूइति वृषण्ऽवसू।रथे।वाणी।ची।आऽ
हिता।उत।वां।ककुहः।मृगः।पृक्षः।कृणोति।वापुषः।०बोधित्ऽमनसा।रथ्या।
इषिरा।हवनऽश्रुता।विऽभिः।च्यवानं।अश्विना।नि।याथः।अद्वयाविनं।०।१५
आ।वां।नरा।मनःऽयुजः।अश्वासः।प्रुषितऽप्सवः।वयः।वहंतु।पीतये।सह।सु ३९

स्तेभिः। अश्विना। ०। अश्विनौ। आ। इह। गच्छतं। नासत्या। मा। वि। वेनतं। तिरः। चित्।
अर्यऽया। परि। वर्तिः। यातं। अदाभ्या। ०। अस्मिन्। यज्ञे। अदाभ्या। जरितारं। शुभः।
पती इति। अवस्युं। अश्विना। युवं। गृणंतं। उप। भूषथः। ०। अभूत्। उषाः। रुशत्ऽ
पशुः। आ। अग्निः। अधायि। ऋत्वियः। अयोजि। वां। वृषण्वसू इति। वृषणऽवसू।
रथः। दस्रौ। अमर्त्यः। ०। १६ आ। भाति। अग्निः। उषसां। अनीकं। उत्। विप्राणां।
देवऽयाः। वाचः। अस्थुः। अर्वांचा। नूनं। रथ्या। इह। यातं। पीपिऽवांसं। अश्विना। घ
र्मं। अच्छ। न। संऽस्तुतं। प्र। मिमीतः। गमिष्ठा। अंति। नूनं। अश्विना। उपऽस्तुता। इह।
दिवा। अभिऽपित्वे। अवसा। आऽगमिष्ठा। प्रति। अवर्तिं। दाशुषे। शंऽभविष्ठा। उत।
आ। यातं। संऽगवे। प्रातः। अह्नः। मध्यंदिने। उत्ऽइता। सूर्यस्य। दिवा। नक्तं। अ
वसा। शंऽतमेन। न। इदानीं। पीतिः। अश्विना। आ। ततान। इदं। हि। प्रऽदिवि। स्थानं।

प० च० ४ नं। ओकः। इमे। गृहाः। अश्विना। इदं। दुरोणं। ०। अतः ऽभ्यः। यातं। इषं। ऊर्जं। वहंता। ०। १७

प्रातः ऽयावाना। प्रथमा। यजध्वं। पुरा। गृध्रात्। अररुषः। पिबातः। प्रातः। हि। यज्ञं। अश्वि

४० ना। दधाते इति। प्र। शंसंति। कवयः। पूर्वऽभाजः। प्रातः। यजध्वं। अश्विना। हिनोत। न।

सायं। अस्ति। देवऽयाः। अजुष्टं। उत। अन्यः। अस्मत्। यजते। वि। च। आवः। पूर्वःऽपूर्वः।

यजमानः। वनीयान्। हिरण्यऽत्वक्। मधुऽवर्णः। घृतऽस्नुः। पृक्षः। वहन्। आ। रथः।

वर्तते। वां। मनःऽजवाः। अश्विना। वातऽरंहाः। येन। अतिऽयाथः। दुःऽइतानि। विश्वा।

यः। भूयिष्ठं। नासत्याभ्यां। विवेष। चनिष्ठं। पित्वः। ररते। विऽभागे। सः। तोकं। अस्य।

पीपरत्। शमीभिः। अनूर्ध्वऽभासः। सदं। इत्। तुतुर्यात्। ०। १८ । ०। हंसौऽइव। पततं

। आ। सुतान्। उप। अश्विना। हरिणौऽइव। गौरौऽइव। अनु। यवसं। ०। अश्विना। वाजि

नीवसू इति वाजिनीऽवसू। जुषेथां। यज्ञं। इष्टये। ०। अत्रिः। यत्। वां। अवऽरोहन्। स ४०

बीसंऽअजोहवीत् । नाधमानाऽइव । योषा । श्येनस्य । चित् । जवसा । नूतनेन । आ । अ
गच्छतं । अश्विना । शंऽतमेन । १८ वि । जिहीष्व । वनस्पते । योनिः । सूष्यंत्याःऽइव । श्रु
तं । मे । अश्विना । हवं । सप्तऽवध्रिं । च । मुंचतं । भीताय । नाधमानाय । सप्तये । सप्तऽव
ध्रये । मायाभिः । अश्विना । युवं । वृक्षं । सं । च । वि । च । अचथः । यथा । वातः । पुष्करिणीं
। संऽइंगयति । सर्वतः । एव । ते । गर्भः । एजतु । निःऽऐतु । दशऽमास्यः । यथा । वातः । य
था । वनं । यथा । समुद्रः । एजति । एव । त्वं । दशऽमास्य । सह । अव । इहि । जरायुणा । द
श । मासान् । शशयानः । कुमारः । अधि । मातरि । निःऽएतु । जीवः । अक्षतः । जीवः ।
अवंस्याः । अधि । २० महे । नः । अद्य । बोधय । उषः । राये । दिवित्मती । यथा । चित् ।
नः । अबोधयः । सत्यऽश्रवसि । वाय्ये । सुऽजाते । अश्वऽसूनृते । या । सुऽनीथे । शौ
चत्ऽरथे । वि । औच्छः । दुहितः । दिवः । सा । वि । उच्छ । सहीयसि । ० सा । नः । अद्य ॥

प०२०४ आ । भरत्ऽवसु ॥ वि । उच्छ । दुहितः । दिवः । यो इति । वि । औच्छः । ० अभि । ये । त्वा । विभाऽ
वरि । स्तोमैः । गृणंति । वह्नयः । मघैः । मघोनि । सुऽश्रियः । दामन्ऽवंतः । सुऽरातयः । ०
४१ गणाः । इमे । छदयंति । मघत्तये । परि । चित् । वष्टयः । दधुः । ददतः । राधः । अह्रयं । ०३
आ । एषु । धाः । वीरऽवत् । यशः । उषः । मघोनि । सूरिषु । ये । नः । राधांसि । अह्रया । मघऽ
वानः । अरासत । ० तेभ्यः । द्युम्नं । बृहत् । यशः । उषः । मघोनि । आ । वह । ० अश्व्या ।
गव्या । भजंत । सूरयः । ० उत । नः । गोऽमतीः । इषः । आ । वह । दुहितः । दिवः । साकं । सू
र्यस्य । रश्मिऽभिः । शुक्रैः । शोचत्ऽभिः । अर्चिऽभिः । ० वि । उच्छ । दुहितः । दिवः । मा
। चिरं । तनुथाः । अपः । न । इत् । त्वा । स्तेनं । यथा । रिपुं । तपाति । सूरः । अर्चिषा । ० ए
तावत् । वा । इत् । उषः । त्वं । भूयः । वा । दातुं । अर्हसि । या । स्तोतृऽभ्यः । विभाऽवरि ।
उच्छंती । न । प्रऽमीयसे । ० २२ द्युतत्ऽयामानं । बृहतीं । ऋतेन । ऋतऽवरीं । अरु

णऽप्सुं । विऽभातीं । देवीं । उषसं । स्वः । आऽवहंतीं । प्रति । विप्रासः । मतिऽभिः । जरंते । एषा
। जनं । दर्शता । बोधयंती । सुऽगान् । पथः । कृण्वती । याति । अग्रे । बृहत्ऽरथा । बृहती ।
विश्वंऽइन्वा । उषाः । ज्योतिः । यच्छति । अग्रे । अह्नां । एषा । गोभिः । अरुणेभिः । सुजाना ।
अस्रेधंती । रयिं । अप्रऽआयु । चक्रे । पथः । रदंती । सुविताय । देवी । पुरुऽस्तुता । विश्व
ऽवारा । वि । भाति । एषा । विऽएनी । भवति । द्विऽबर्हाः । आविःऽकृण्वाना । तन्वं । पु
रस्तात् । ० । एषा । शुभ्रा । न । तन्वः । विदाना । ऊर्ध्वाऽइव । स्नाती । दृशये । नः । अस्था
त् । अप । द्वेषः । बाधमाना । तमांसि । उषाः । दिवः । दुहिता । ज्योतिषा । आ । अगात् ।
एषा । प्रतीची । दुहिता । दिवः । नॄन् । योषाऽइव । भद्रा । नि । रिणीते । अप्सः । विऽऊ
र्ण्वती । दाशुषे । वार्याणि । पुनः । ज्योतिः । युवतिः । पूर्वऽथा । अकरित्यकः । २३ । युंज
ते । मनः । उत । युंजते । धियः । विप्राः । विप्रस्य । बृहतः । विपःऽचितः । वि । होत्राः । द

प०च०४

४२

थे।वयुनऽवित्।एकः।इत्।मही।देवस्य।सवितुः।परिऽस्तुतिः।विश्वा।रूपाणि।प्रति।मुंचते।कविः।प्र।असावीत्।भद्रं।द्विऽपदे।चतुःऽपदे।वि।नाकं।अख्यत्।सविता।वरेण्यः।अनु।प्रऽयानं।उषसः।वि।राजति।यस्य।प्रऽयानं।अनु।अन्ये।इत्।ययुः।देवाः।देवस्य।महिमानं।ओजसा।यः।पार्थिवानि।विऽममे।सः।एतशः।रजांसि।देवः।सविता।महिऽत्वना।उत।यासि।सवितरिति।त्रीणि।रोचना।उत।सूर्यस्य।रश्मिऽभिः।सं।उच्यसि।उत।रात्रीं।उभयतः।परि।ईयसे।उत।मित्रः।भवसि।देव।धर्मऽभिः।उत।ईशिषे।प्रऽसवस्य।त्वं।एकः।इत्।उत।पूषा।भवसि।देव।यामऽभिः।उत।इदं।विश्वं।भुवनं।वि।राजसि।श्यावऽअश्वः।ते।सवितरिति।स्तोमं।आनशे।२४ तत्।सवितुः।वृणीमहे।वयं।देवस्य।भोजनं।श्रेष्ठं।सर्वऽधातमं।तुरं।भगस्य।धीमहि।अस्य।हि।स्वयशःऽतरं।सवितुः।कत्।चन।

४२

प्रियं। न। मिनंति। स्वऽराज्यं। सः। हि। रत्नानि। दाशुषे। सुवाति। सविता। भगः। तं। भागं। चि
त्रं। ईमहे। अद्य। नः। देव। सवितरिति। प्रजाऽवत्। सावीः। सौभगं। परा। दुःऽस्वप्न्यं। सुव। वि
श्वानि। देव। सवितः। दुःऽइतानि। परा। सुव। यत्। भद्रं। तत्। नः। आ। सुव। २५ अनागसः।
अदितये। देवस्य। सवितुः। सवे। विश्वा। वामानि। धीमहि। आ। विश्वऽदेवं। सत्ऽपतिं
। सुऽउक्तैः। अद्य। वृणीमहे। सत्यऽसवं। सवितारं। यः। इमे इति। उभे इति। अहनी इति। पु
रः। एति। अप्रऽयुच्छन्। सुऽआधीः। देवः। सविता। यः। इमा। विश्वा। जातानि। आऽश्रव
यति। श्लोकेन। प्र। च। सुवाति। सविता। २६ अच्छ। वद। तवसं। गीःऽभिः। आभिः। स्तु
हि। पर्जन्यं। नमसा। आ। विवास। कनिक्रदत्। वृषभः। जीरऽदानुः। रेतः। दधाति।
ओषधीषु। गर्भं। वि। वृक्षान्। हंति। उत। हंति। रक्षसः। विश्वं। बिभाय। भुवनं। महा
ऽवधात्। उत। अनागाः। ईषते। वृष्ण्यऽवतः। यत्। पर्जन्यः। स्तनयन्। हंति। दुःऽकृतः।

प०व·४ रथीऽइव। कशया। अश्वान्। अभिऽक्षिपन्। आविः। दूतान्। कृणुते। वर्ष्यान्। अह।
दूरात्। सिंहस्य। स्तनथाः। उत्। ईरते। यत्। पर्जन्यः। कृणुते। वर्ष्यं। नभः। प्र। वाताः

४३ । वांति। पतयंति। विऽद्युतः। उत्। ओषधीः। जिहते। पिन्वते। स्वः। इरा। वि
श्वस्मै। भुवनाय। जायते। यत्। पर्जन्यः। पृथिवीं। रेतसा। अवति। यस्य। व्रते। पृ
थिवी। नन्नमीति। यस्य। व्रते। शफऽवत्। जर्भुरीति। यस्य। व्रते। ओषधीः। विश्वऽ
रूपाः। सः। नः। पर्जन्य। महि। शर्म। यच्छ। २७ दिवः। नः। वृष्टिं। मरुतः। ररीध्वं। प्र।
पिन्वत। वृष्णः। अश्वस्य। धाराः। अर्वाङ्। एतेन। स्तनयित्नुना। आ। इहि। अपः।
निऽसिंचन्। असुरः। पिता। नः। अभि। क्रंद। स्तनय। गर्भं। आ। धाः। उदन्ऽवता। प
रि। दीय। रथेन। दृतिं। सु। कर्ष। विऽसितं। न्यंचं। समाः। भवंतु। उत्ऽवतः। निऽपादाः।
महांतं। कोशं। उत्। अच। नि। सिंच। स्पंदंतां। कुल्याः। विऽसिताः। पुरस्तात्। घृते

न। द्यावापृथिवीइति। वि। उंधि। सुऽप्रपानं। भवतु। अघ्न्याभ्यः। यत्। पर्जन्य। कनिक्र
दत्। स्तनयन्। हंसि। दुःऽकृतः। प्रति। इदं। विश्वं। मोदते। यत्। किं। च। पृथिव्यां। अधि।
अवर्षीः। वर्षं। उत्। ऊंइति। सु। गृभाय। अकः। धन्वानि। अतिऽएतवै। कंइति। अजीज
नः। ओषधीः। भोजनाय। कं। उत। प्रऽजाभ्यः। अविदः। मनीषां। २८ बट्। इत्था। पर्व
तानां। खिद्रं। बिभर्षि। पृथिवि। प्र। या। भूमिं। प्रवत्वति। मह्ना। जिनोषि। महिनि। स्तो
मासः। त्वा। विऽचारिणि। प्रति। स्तोभंति। अक्तुऽभिः। प्र। या। वाजं। न। हेषंतं। पेरुं
। अस्यसि। अर्जुनि। दृळ्हा। चित्। या। वनस्पतीन्। क्ष्मया। दर्धर्षि। ओजसा। यत्
ते। अभ्रस्य। विऽद्युतः। दिवः। वर्षंति। वृष्टयः। २९ प्र। संऽराजे। बृहत्। अर्च। ग
भीरं। ब्रह्म। प्रियं। वरुणाय। श्रुताय। वि। यः। जघान। शमिताऽइव। चर्म। उपऽ
स्तिरे। पृथिवीं। सूर्याय। वनेषु। वि। अंतरिक्षं। ततान। वाजं। अर्वत्ऽसु। पयः।

५०२.४ उस्रियास्व। हृत्ऽसु। क्रतुं। वरुणः। अप्ऽसु। अग्निं। दिवि। सूर्यं। अदधात्। सोमं। अद्रौ।
४४ नीचीनऽबारं। वरुणः। कवंधं। प्र। ससर्ज। रोदसीऽइति। अंतरिक्षं। तेन। विश्वस्य। भुव
नस्य। राजा। यवं। न। वृष्टिः। वि। उनत्ति। भूम। उनत्ति। भूमिं। पृथिवीं। उत। द्यां। यदा।
दुग्धं। वरुणः। वष्टि। आत्। इत्। सं। अभ्रेण। वसत। पर्वतासः। तविषीऽयंतः। श्रथयं
त। वीराः। इमां। ऊंइति। सु। आसुरस्य। श्रुतस्य। महीं। मायां। वरुणस्य। प्र। वोचं। मा
नेनऽइव। तस्थिऽवान्। अंतरिक्षे। वि। यः। ममे। पृथिवीं। सूर्येण। ३० इमां। ऊंइति।
नु। कविऽतमस्य। मायां। महीं। देवस्य। नकिः। आ। दधर्ष। एकं। यत्। उद्ना। न। पृणंति।
एनीः। आऽसिंचंतीः। अवनयः। समुद्रं। अर्यम्यं। वरुण। मि[illegible]यं। वा। सखायं। वा।
सदं। इत्। भ्रातरं। वा। वेशं। वा। निसं। वरुण। अरणं। वा। यत्। सीं। आगः। चकृम।
शिश्रथः। तत्। कितवासः। यत्। रिरिपुः। न। दीवि। यत्। वा। घ। सत्यं। उत। यत्। = ४४

ना। विप्रा। सर्वौ। ता। वि। आस्य। शिथिराऽइव। देव। अधाति। स्याम। वरुण। प्रियासः। ३१
इंद्राग्नी इति। यं। अवथः। उभा। वाजेषु। मर्त्यं। हळ्हा। चित्। सः। प्र। भेदति। द्युम्ना। वाणीःऽ
इव। त्रितः। या। पृतनासु। दुस्तरा। या। वाजेषु। श्रवाय्या। या। पंच। चर्षणीः। अभि। इंद्रा
ग्नी इति। ता। हवामहे। तयोः। इत्। अमऽवत्। शवः। तिग्मा। दिद्युत्। मघोनोः। प्रति।
द्रुणा। गभस्त्योः। गवां। वृत्रऽघ्ना। आ। ईषते। ०। इंद्राग्नी इति। हवामहे। पती इति। तुरस्य
। राधसः। विद्वांसा। गिर्वणःऽतमा। ता। वृधंतौ। अनु। द्यून्। मर्ताय। देवौ। अदभा॥
अर्हंता। चित्। पुरः। दधे। अंशाऽइव। देवौ। अर्वते। एव। इंद्राग्निऽभ्यां। अहावि। ह
व्यं। शूष्यं। घृतं। न। पूतं। अद्रिऽभिः। ता। सूरिषु। श्रवः। बृहत्। रयिं। गृणत्ऽसु।
दिधृतं। इषं। गृणत्ऽसु। दिधृतं। ३२ प्र। वः। महे। मतयः। यंतु। विष्णवे। मरुत्व
ते। गिरिऽजाः। एवयामरुत्। प्र। शर्धाय। प्रऽयज्यवे। सुऽखादये। तवसे। भं

प०व०४
४५

दत्तऽइत्थ्ये। धुनिऽव्रताय। शवसे। प्र। ये। जाताः। महिना। ये। वा। नु। स्वयं। प्र। विद्मना।
ब्रुवते। एवयामरुत्। क्रत्वा। तत्। वः। मरुतः। न। आऽधृषे। शवः। दाना। मह्ना। तत्। एषां
। अधृष्टासः। न। अद्रयः। प्र। ये। दिवः। बृहतः। शृण्विरे। गिरा। सुऽशुक्वानः। सुऽभ्वः।
एवयामरुत्। न। येषां। इरी। सधऽस्थे। ईष्टे। आ। अग्नयः। न। स्वऽविद्युतः। प्र। स्पन्द्रा
सः। धुनीनां। सः। चक्रमे। महतः। निः। उरुऽक्रमः। समानस्मात्। सदसः। एवयामरुत्।
यदा। अयुक्त। त्मना। स्वात्। अधि। स्नुऽभिः। विऽस्पर्धसः। विऽमहसः। जिगाति।
शेऽवृधः। नृऽभिः। स्वनः। न। वः। अमऽवान्। रेजयत्। वृषा। त्वेषः। ययिः। तविषः।
एवयामरुत्। येन। सहन्तः। संजत। स्वऽरोचिषः। स्थाःऽरश्मानः। हिरण्ययाः। सुऽ
आयुधासः। इष्मिणः। २२ अपारः। वः। महिमा। वृद्धऽशवसः। त्वेषं। शवः। अवतु।
एवयामरुत्। स्थातारः। हि। प्रऽसितौ। संऽदृशि। स्थन। ते। नः। उरुष्यत। निदः। शुशुक्वांसः

ह
४५

कांसः। न। अग्नयः। ति। रु द्रासः। सुऽमरवाः। अग्नयः। यथा। तुविऽद्युम्नाः। अवंतु। एवया।
मरुत्। दीर्घं। पृथु। पप्रथे। सद्म। पार्थिवं। येषां। अज्मेषु। आ। महः। शर्धांसि। अद्भुतऽ
एनसां। अद्वेषः। नः। मरुतः। गातुं। आ। इतन। श्रोत। हवं। जरितुः। एवयामरुत्। विष्णोः।
। महः। सऽमन्यवः। युयोतन। स्मत्। रथ्यः। न। दंसना। अप। द्वेषांसि। सनुतरिति। गंत
। नः। यज्ञं। यज्ञियाः। सुऽशमि। श्रोत। हवं। अरक्षः। एवयामरुत्। ज्येष्ठासः। न। पर्वता
सः। विऽओमनि। यूयं। तस्य। प्रऽचेतसः। स्यात। दुःऽधर्तवः। निदः। ३४ इतिमंडलं५।
त्वं। हि। अग्ने। प्रथमः। मनोता। अस्याः। धियः। अभवः। दस्म। होता। त्वं। सीं। वृषन्।
अकृणोः। दुस्तरीतु। सहः। विश्वस्मै। सहसे। सहध्यै। अध। होता। नि। असीदः। य
जीयान्। इळः। पदे। इषयन्। ईड्यः। सन्। तं। त्वा। नरः। प्रथमं। देवऽयंतः। महः। राये
। चितयंतः। अनु। ग्मन्। वृताऽइव। यंतं। बहुऽभिः। वसव्यैः। त्वेइति। रयिं। जागृऽवांं

प०व०४

४६

सः। अनु। त्मन्। वृताऽइव। यंतं। बहुऽभिः। वसव्यैः। रुशंतं। अग्निं। दर्शतं। बृहंतं। वपाऽवं
तं। विश्वहा। दीदिऽवांसं। पदं। देवस्य। नमसा। व्यंतः। श्रवस्यवः। श्रवः। आपन्। अमृक्तं।
०। भद्रा। त्वां। ते। रणयंत। संऽदृष्टौ। त्वां। वर्धंति। क्षितयः। पृथिव्यां। त्वां। रायः। उभयासः। जना
नां। त्वं। त्राता। तरणे। चेत्यः। भूः। पिता। माता। सदं। इत्। मानुषाणां। ३९ सपर्येण्यः।
सः। प्रियः। विक्षु। अग्निः। होता। मंद्रः। नि। ससाद। यजीयान्। तं। त्वा। वयं। दमे। आ। दी
दिऽवांसं। उप। ज्ञुऽबाधः। नमसा। सदेम। ०। सुऽध्यः। नव्यं। अग्ने। सुम्नऽयवः। ईमहे।
देवऽयंतः। त्वं। विशः। अनयः। दीद्यानः। दिवः। अग्ने। बृहता। रोचनेन। ०। शश्वती
नां। निऽतोशनं। वृषभं। चर्षणीनां। प्रेतिऽइषणिं। इषयंतं। पावकं। राजंतं। अग्निं
। यजतं। रयीणां। सः। अग्ने। ईजे। शशमे। च। मर्तः। यः। ते। आनट्। संऽइधा। हव्य
ऽदातिं। ०। नमःऽभिः। विश्वा। इत्। सः। वामा। दधते। त्वाऽऊतः। अस्मे। ऊं इति। ते। म

४६

द्धि।महे।विधेम।नमःऽभिः।अग्ने।संऽइधा।उत।हव्यैः।वेदी।सूनोइति।सहसः।गीःऽ
भिः।उक्थैः।आ।ते।भद्रायां।सुऽमतौ।यतेम।आ।यः।ततंथ।रोदसीइति।वि।भासा
।श्रवःऽभिः।च।श्रवस्यः।तरुत्रः।बृहत्ऽवाजैः।स्थविरेभिः।अस्मेइति।रेवत्ऽभिः। भिः।
अग्ने।विऽतर्न।वि।भाहि।नऽवत्।वसोइति।सदं।इत्।धेहि।अस्मेइति।भूरि।तो
काय।तनयाय।पश्वः।पूर्वीः।इषः।बृहतीः।आरेऽअघाः।अस्मेइति।भद्रा।सौश्रव
सानि।संतु।पुरूणि।अग्ने।पुरुधा।त्वाऽया।वसूनि।राजन्।वसुता।ते।अश्यां।पु
रूणि।हि।त्वेइति।पुरुऽवार।संति।अग्ने।वसु।विधते।राजनि।त्वेइति। १६ इति
चतुर्थो एके चतुर्थोध्यायः। हरिः ओम् त्वं।हि।क्षैतऽवत्।यशः।अग्ने।मि
त्रः।न।पत्यसे।त्वं।विऽचर्षणे।श्रवः।वसोइति।पुष्टिं।न।पुष्यसि।त्वां।हि।स्म।च
र्षणयः।यज्ञेभिः।गीःऽभिः।ईळते।त्वां।वाजी।याति।अवृकः।रजःऽतूः।विश्व।

१०च.५

चर्षणिः। सऽजोषः। त्वा। दिवः। नरः। यज्ञस्य। केतुं। इंधते। यत्। ह। स्यः। मानुषः। जनः।
सुम्नऽयुः। जुह्वे। अध्वरे। सधत्। यः। ते। सुऽदानवे। धिया। मर्तः। शशमते। ऊती। सः। बृहतः
। द्विषः। अंहः। न। तरति। सम्ऽधा। यः। ते। आऽहुतिं। निऽशितिं। मर्त्यः। नशत्। वयाऽ
वंतं। सः। पुष्यति। क्षयं। अग्ने। शतऽआयुषं। १ त्वेषः। ते। धूमः। ऋण्वति। दिवि। सन्।
शुक्रः। आऽततः। सूरः। न। हि। द्युता। त्वं। कृपा। पावक। रोचसे। अध। हि। विक्षु। ईड्यः।
असि। प्रियः। नः। अतिथिः। रण्वः। पुरिऽइव। जूर्यः। सूनुः। न। त्रययाय्यः। क्रत्वा। हि।
द्रोणे। अज्यसे। अग्ने। वाजी। न। कृत्व्यः। परिज्माऽइव। स्वधा। गयः। अत्यः। न। ह्वार्यः
। शिशुः। त्वं। त्या। चित्। अच्युता। अग्ने। पशुः। न। यवसे। धाम। ह। यत्। ते। अजर। व
ना। वृश्चंति। शिक्वसः। ५ अग्ने। होता। दमे। विशां। सऽ[illegible]धः। विश्पते। कृणु। जुषस्व
। हव्यं। अंगिरः। अच्छ। नः। मित्रऽमहः। देव। देवान्। अग्ने। वोचः। सुऽमतिं। रोदस्योः।

४८

वीहि। स्वस्ति। सुऽक्षितिं। दिवः। नॄन्। द्विषः। अंहांसि। दुःऽइता। तरेम। ता। तरेम। तव। अ
वसा। तरेम। २ अग्ने। सः। क्षेषत्। ऋतऽपाः। ऋतेऽजाः। उरु। ज्योतिः। नशते। देवऽयुः।
ते। यं। त्वं। मित्रेण। वरुणः। सऽजोषाः। देव। पासि। त्यजसा। मर्तं। अंहः। ईजे। यज्ञेभिः। श
शमे। शमीभिः। ऋधत्ऽवाराय। अग्नये। ददाश। एव। चन। तं। यशसां। अजुष्टिः। न।
अंहः। मर्तं। नशते। न। प्रऽदृप्तिः। सूरः। न। यस्य। दृशतिः। अरेपाः। भीमा। यत्। एति। शु
चतः। ते। आ। धीः। हेषस्वतः। शुरुधः। न। अयं। अक्तोः। कुत्र। चित्। रण्वः। वसतिः। व
नेऽजाः। तिग्मं। चित्। एम। महि। वर्पः। अस्य। भसत्। अश्वः। न। यमसानः। आसा।
विऽजेहमानः। परशुः। न। जिह्वां। द्रविः। न। द्रवयति। दारु। धक्षत्। सः। इत्। अस्ताऽइ
व। प्रति। धात्। असिष्यन्। शिशीत। तेजः। अयसः। न। धारां। चित्रऽध्रजतिः। अरतिः।
यः। अक्तोः। वेः। न। द्रुऽसद्वा। रघुपत्मऽजंहाः। ३ सः। ईं। रेभः। न। प्रति। वस्ते। उस्राः। शो

प०च०५ त्विषा। ररपीति। मित्रऽमहाः। न। रुक्मः। यः। ईं। अरुषः। न। यः। दिवा। नक्तं। अमर्त्यः। अरुषः। यः

४८

। दिवा। नक्तं। दिवः। न। यस्य। विधतः। नवीनोत्। वृषा। रुक्षः। ओषधीषु। नूनोत्। घृणा
। न। यः। ध्रजसा। पत्मना। यन्। आ। रोदसी इति। वसुना। दं। सुपत्नी इति सुऽपत्नी। धायः
ऽभिः। वा। यः। युज्येभिः। अर्कैः। विऽद्युत्। न। दविद्योत्। स्वेभिः। शुष्मैः। शर्धः। वा। यः।
मरुतां। ततक्ष। ऋभुः। न। त्वेषः। रभसानः। अद्योत्। ४ यथा। होतः। मनुषः। देवऽता
ता। यज्ञेभिः। सूनो इति। सहसः। यजासि। एव। नः। अद्य। समना। समानान्। उशन्।
अग्ने। उशतः। यक्षि। देवान्। सः। नः। विभाऽवा। चक्षणिः। न। वस्तोः। अग्निः। वंदारुः। वे
द्यः। चनः। धात्। विश्वऽआयुः। यः। अमृतः। मर्त्येषु। उषःऽभुत्। भूत्। अतिथिः। जातऽ
वेदाः। द्यावः। न। यस्य। पनयंति। अभ्वं। भासांसि। वस्ते। सूर्यः। न। शुक्रः। वि। यः। इ
नोति। अजरः। पावकः। अश्नस्य। चित्। शिश्नथत्। पूर्व्याणि। वस्रा। हि। सूनो इति। ४८

असि। अश्वऽसद्वा॥ चक्रे। अग्निः। जनुषा। अज्म। अन्नं। सः। त्वं। नः। ऊर्जऽसने। ऊर्जं। धाः।
राजाऽइव। जेः। अवृके। क्षेषि। अंतारिक्षि। निऽतिक्ति। यः। वारणा। अन्नं। अत्ति। वायुः।
न। राष्ट्री॥ अति। एति। अक्तून्। तुर्याम। यः। ते। आऽदिशां। अरातीः। अत्यः। न। ह्रुतः।
।पततः। परिऽह्रुत्। ५ आ। सूर्यः। न। भानुमत्ऽभिः। अर्कैः। अग्ने। ततंथ। रोदसी इति
।वि। भासा। चित्रः। नयत्। परि। तमांसि। अक्तः। शोचिषा। पत्मन्। औशिजः। न। दी
यन्। त्वां। हि। मंद्रऽतमं। अर्कऽशोकैः। ववृमहे। महि। नः। श्रोषि। अग्ने। इंद्रं। न। त्वा। श
वसा। देवता। वायुं। पृणंति। राधसा। नृऽतमाः। नु। नः। अग्ने। अवृकेभिः। स्वस्ति। वेषि
।रायः। पथिऽभिः। पर्षि। अंहः। ता। सूरिऽभ्यः। गृणते। रासि। सुम्नं। मदेम। शतऽहिमाः।
सुऽवीराः॥ ६ हुवे। वः। सूनुं। सहसः। युवानं। अद्रोघऽवाचं। मतिऽभिः। यविष्ठं। यः। इ
न्वति। द्रविणानि। प्रऽचेताः। विश्वऽवाराणि। पुरुऽवारः। अध्रुक्। त्वे इति। वसूनि। पु

प०व०५ रुऽअनीकं। होतः। दोषा। वस्तोः। आ। ईरिरे। यज्ञियासः। क्षामऽइव। विश्वा। भुवनानि। य

४८ स्मिन्। सं। सौभगानि। दधिरे। पावके। त्वं। विक्षु। प्रऽदिवः। सीदः। आसु। क्रत्वा। रथीः।

अभवः। वार्याणां। अतः। इनोषि। विधते। चिकित्वः। वि। आनुषक्। जातऽवेदः। वसू

नि। यः। नः। सनुत्यः। अभिऽदासत्। अग्ने। यः। अंतरः। मित्रऽमहः। वनुष्यात्। तं। अ

जरेभिः। वृषऽभिः। तव। स्वैः। तप। तपिष्ठ। तपसा। तपस्वान्। यः। ते। यज्ञेन। संऽइधा

। यः। उक्थैः। अर्केभिः। सूनो इति। सहसः। ददाशत्। सः। मर्त्येषु। अमृत। प्रऽचेताः। रा

या। द्युम्नेन। श्रवसा। वि। भाति। सः। तत्। कृधि। इषितः। तूयं। अग्ने। स्पृधः। बा

धस्व। सहसा। सहस्वान्। यत्। शस्यते। द्युऽभिः। अक्तः। वचःऽभिः। तत्। जुषस्व।

जरितुः। घोषि। मन्म। अश्याम। तं। कामं। अग्ने। तव। ऊती। अश्याम। रयिं। रयिऽवः

। सुऽवीरं। अश्याम। वाजं। अभि। वाजयंतः। अश्याम। द्युम्नं। अजर। अजरं। ते। ७। ४८

प्र। नव्यसा। सहसः। सूनुं। अच्छ। यज्ञेन। गातुं। अवः। इच्छमानः। वृश्चत्ऽवनं। कृष्णऽया
मं। रुशंतं। वीती। होतारं। दिव्यं। जिगाति॥ सः। श्वितानः। तन्यतुः। रोचनऽस्थाः। अज
रेभिः। नानदत्ऽभिः। यविष्ठः॥ यः। पावकः। पुरुऽतमः। पुरूणि। पृथूनि। अग्निः। अनुऽ
याति। भर्वन्॥ वि। ते। विष्वक्। वातऽजूतासः। अग्ने। भामासः। शुचे। शुचयः। चरंति
। तुविऽम्रक्षासः। दिव्याः। नवऽग्वाः॥ वना। वनंति। धृषता। रुजंतः॥ ये। ते। शुक्रासः।
शुचयः। शुचिष्मः। क्षां। वपंति। विऽसितासः। अश्वाः॥ अध। भ्रमः। ते। उर्विया। वि।
भाति। यातयमानः। अधि। सानु। पृश्नेः॥ अध। जिह्वा। पापतीति। प्र। वृष्णः। गोषुऽ
युधः। न। अशनिः। सृजाना॥ शूरस्यऽइव। प्रऽसितिः। क्षातिः। अग्नेः। दुःऽवर्तुः। भी
मः। दयते। वनानि॥ आ। भानुना। पार्थिवानि। ज्रयांसि। महः। तोदस्य। धृषता। तत
तंथ॥ सः। बाधस्व। अप। भया। सहःऽभिः। स्पृधः। वनुष्यन्। वनुषः। नि। जूर्व॥ सः।

त्रै

पव०५ चित्रा। चित्रं। चितयंतं। अस्मे इति। चित्रऽक्षत्रं। चित्रऽतमं। वयःऽधां। चंद्रं। रयिं। पुरुऽवीरं

५० ।बृहंतं। चंद्रा। चंद्राभिः। गृणते। युवस्व। ८ मूर्धानं। दिवः। अरतिं। पृथिव्याः। वैश्वा

नरं। ऋते। आ। जातं। अग्निं। कविं। संऽराजं। अतिथिं। जनानां। आसन्। आ। पात्रं। ज

नयंत। देवाः। नाभिं। यज्ञानां। सदनं। रयीणां। महां। आऽहावं। अभि। सं। नवंत। वैश्वा

नरं। रथ्यं। अध्वराणां। यज्ञस्य। केतुं। जनयंत। देवाः। त्वत्। विप्रः। जायते। वाजी।

नु अग्ने। त्वत्। वीरासः। अभिमातिऽसहः। वैश्वानर। त्वं। अस्मासु। धेहि। वसूनि। रा

जन्। स्पृहयाय्याणि। त्वां। विश्वे। अमृत। जायमानं। शिशुं। न। देवाः। अभि। सं। नवंते।

तव। क्रतुऽभिः। अमृतऽत्वं। आयन्। वैश्वानर। यत्। पित्रोः। अदीदेः। वैश्वान

र। तव। तानि। व्रतानि। महानि। अग्ने। नकिः। आ। दधर्ष। यत्। जायमानः। पित्रोः।

उपऽस्थे। अविंदः। केतुं। वयुनेषु। अह्नां। वैश्वानरस्य। विऽमितानि। चक्षसा। सानू ५०

नि। दिवः। अमृतस्य। केतुना। तस्य। इत्। ऊँ इति। विश्वा। भुवना। अधि। मूर्धनि। व
याःऽइव। रुरुहुः। सप्त। विऽस्रुहः॥ वि। यः। रजांसि। अमिमीत। सुऽक्रतुः। वैश्वानरः। वि
।दिवः। रोचना। कविः। परि। यः। विश्वा। भुवनानि। पप्रथे। अदब्धः। गोपाः। अमृत
स्य। रक्षिता॥ ७ पृक्षस्य। वृष्णः। अरुषस्य। नु। सहः। प्र। नु। वोचं। विदथा। जातऽवेद
सः। वैश्वानराय। मतिः। नव्यसी। शुचिः। सोमःऽइव। पवते। चारुः। अग्नये। ० व्रतानि
।अग्निः। व्रतऽपाः। अरक्षत। वि। अंतरिक्षं। अमिमीत। सुऽक्रतुः। वैश्वानरः। महिना
।नाकं। अस्पृशत्। वि। अस्तभ्नात्। रोदसी इति। मित्रः। अद्भुतः। अंतःऽवावत्। अकृ
णोत्। ज्योतिषा। तमः। वि। चर्मणी इवेति चर्मणीऽइव। धिषणे इति। अवर्तयत्। वैश्वा
नरः। विश्वं। अधत्त। वृष्ण्यं। अपां। उपऽस्थे। महिषाः। अगृभ्णत। विशः। राजानं।
उप। तस्थुः। सग्मियं। आ। दूतः। अग्निं। अभरत्। विवस्वतः। वैश्वानरं। मातरिश्वा

प०व०५ ।परा॑ऽवतः॥युगेऽयुगे।विदथ्यं॑।गृणत्ऽभ्यः॥अग्ने॑।रयिं।यशसं॑।धेहि।नव्यसीं।पक्वाऽइव।राजान्।अघऽशंसं।अजर।नीचा।नि।वृश्च।वनिनं॑।न।तेजसा॥०॥अस्माकं।अग्ने।मघवत्ऽसु।धारय।अनामि।क्षत्रं।अजरं।सुऽवीर्यं।वयं।जयेम।शतिनं।सहस्रिणं।वैश्वानर।वाजं।अग्ने।तव।ऊतिऽभिः॥अदब्धेभिः।तव।गोपाभिः॥इष्टे।अस्माकं।पाहि।त्रिऽसधस्थ।सूरीन्।रक्ष।च।नः॥ददुषां।शर्धः॥अग्ने।वैश्वानर।प्र।च।तारीः॥स्तवानः॥ १०।अहः।च।कृष्णं।अहः॥अर्जुनं।च।वि।वर्तेते इति।रजसी इति।वेद्याभिः॥वैश्वानरः।जायमानः॥न।राजा।अव।अतिरत्।ज्योतिषा।अग्निः॥तमांसि।न।अहं।तंतुं।न।वि।जानामि।ओतुं।न।यं।वयंति।संऽअरे।अतमानाः।कस्य।स्वित्।पुत्रः॥इह।वक्त्वानि।परः॥वदाति।अवरेण।पित्रा।सः॥इत्।तंतुं।सः॥वि।जानाति।ओतुं।सः॥वक्त्वानि।ऋतुऽथा।वदाति।यः॥ईं।चिकेतत्।अमृतस्य।गोपाः॥अवः॥चरन्।प

८१

८१

र:।अन्येन।पश्यन्।अयं।होता।प्रथमः।पश्यत।इमं।इदं।ऽज्योतिः।अमृतं।मर्त्येषु।अ
यं।सः।जज्ञे।ध्रुवः।आ।निऽसत्तः।अमर्त्यः।तन्वा।वर्धमानः।ध्रुवं।ज्योतिः।निऽहितं।दृ
शये।कं।मनः।जविष्ठं।पतयत्ऽसु।अंतरिति।विश्वे।देवाः।सऽमनसः।सऽकेताः।ए
कं।क्रतुं।अभि।वि।यंति।साधु।वि।मे।कर्णा।पतयतः।वि।चक्षुः।वि।इदं।ज्योतिः।
हृदये।आऽहितं।यत्।वि।मे।मनः।चरति।दूरेऽआधीः।किं।स्वित्।वक्ष्यामि।किं।उं
इति।नु।मनिष्ये।विश्वे।देवाः।अनमस्यन्।भियानाः।त्वां।अग्ने।तमसि।तस्थि
ऽवांसं।वैश्वानरः।अवतु।ऊतये।नः।अमर्त्यः।अवतु।ऊतये।नः॥ ११ पुरः।वः।मं
द्रं।दिव्यं।सुऽवृक्तिं।प्रऽयति।यज्ञे।अग्निं।अध्वरे।दधिध्वं।पुरः।उक्थेभिः।सः।
हि।नः।विभाऽवा।सुऽअध्वरा।करति।जातऽवेदाः।तं।ऊं इति।द्युऽमः।पुरुऽअनी
क।होतः।अग्ने।अग्निऽभिः।मनुषः।इधानः।स्तोमं।यं।अस्मै।ममताऽइव।शू

पं०७०५ षं। घृतं। न। शुचि। मतयः। पवंते। पीपाय। सः। श्रवसा। मर्त्येषु। यः। अग्नये। ददाश। वि
प्रः। उक्थैः। चित्राभिः। तं। ऊतिऽभिः। चित्रऽशोचिः। व्रजस्य। साता। गोऽमतः। दधाति।
५२ आ। यः। पप्रौ। जायमानः। उर्वी इति। दूरेऽदृशा। भासा। कृष्णऽअध्वा। अध। बहु। चित्
। तमः। ऊर्म्यायाः। तिरः। शोचिषा। ददृशे। पावकः। नु। नः। चित्रं। पुरुऽवाजाभिः। ऊती
। अग्ने। रयिं। मघवत्ऽभ्यः। च। धेहि। ये। राधसा। श्रवसा। च। अति। अन्यान्। सुऽ
वीर्येभिः। च। अभि। संति। जनान्। इमं। यज्ञं। चनः। धाः। अग्ने। उशन्। यं। ते। आ
सानः। जुहुते। हविष्मान्। भरत्ऽवाजेषु। दधिषे। सुऽवृक्तिं। अवीः। वाजस्य। ग
ध्यस्य। सातौ। वि। द्वेषांसि। इनुहि। वर्धय। इळां। १० १२ यजस्व। होतः। इषितः।
यजीयान्। अग्ने। बाधः। मरुतां। न। प्रऽयुक्ति। आ। नः। मित्रावरुणा। नासत्या।
द्यावा। होत्राय। पृथिवी इति। ववृत्याः। त्वं। होता। मंद्रऽतमः। नः। अध्रुक्। अंतः। देवः ५२

।विदथा। मर्त्येषु। पावकया। जुह्वा। वह्निः। आसा। अग्ने। यजस्व। तन्वं। तव। स्वां। धन्या
।चित्। हि। त्वेइति। धिषणा। वष्टि। प्र। देवान्। जन्म। गृणते। यजध्यै। वेपिष्ठः। अंगिरसां
।यत्। ह। विप्रः। मधु। छंदः। भनति। रेभः। इष्टौ। अदिद्युतत्। सु। अपाकः। विभाऽवा।
अग्ने। यजस्व। रोदसीइति। उरूचीइति। आयुं। न। यं। नमसा। रातऽहव्याः। अंजंति। सु
ऽप्रयसं। पंच। जनाः। वृंजे। ह। यत्। नमसा। बर्हिः। अग्नौ। अयामि। स्रुक्। घृतऽव
ती। सुऽवृक्तिः। अम्यक्षि। सद्म। सदने। पृथिव्याः। अश्रायि। यज्ञः। सूर्ये। न। चक्षु
ः। दशस्य। नः। पुरुऽअनीक। होतः। देवेभिः। अग्ने। अग्निऽभिः। इधानः। रायः।
सूनोइति। सहसः। ववसानाः। अति। स्रसेम। वृजनं। न। अंहः। १२ मध्ये। होता।
दुरोणे। बर्हिषः। राट्। अग्निः। तोदस्य। रोदसीइति। यजध्यै। अयं। सः। सूनुः।
सहसः। ऋतऽवा। दूरात्। सूर्यः। न। शोचिषा। ततान। आ। यस्मिन्। त्वेइति। सु।

प० च० ५ अपाके। यजत्र। यक्षत्। राजन्। सर्वताताऽइव। नु। द्यौः। त्रिऽसधस्थः। ततरुषः। न।
५३ अंहः। हव्या। मघानि। मानुषा। यजध्यै। तिग्मऽजिह्वा। यस्य। अरतिः। वनेऽराट्। तोदः।
अध्वन्। न। वृधसानः। अद्यौत्। अद्रोघः। न। द्रविता। चेतति। त्मन्। अमर्त्यः। अवर्त्रः।
ओषधीषु। सः। अस्माकेभिः। एतरि। न। शूषैः। अग्निः। स्तवे। दमे। आ। जातऽवेदाः।
द्रुऽअन्नः। वन्वन्। क्रत्वा। न। अर्वा। उस्रः। पिताऽइव। जारयायि। यज्ञैः। अध।
स्म। अस्य। पनयन्ति। भासः। वृथा। यत्। तक्षत्। अनुऽयाति। पृथ्वीं। सद्यः। यः। स्पन्द्रः।
विऽसितः। धवीयान्। ऋणः। न। तायुः। अति। धन्व। राट्। सः। त्वं। नः। अर्वन्।
निदायाः। विश्वेभिः। अग्ने। अग्निऽभिः। इधानः। वेषि। रायः। वि। यासि। दुच्छुनाः।
० । १४ व्रत। विश्वा। सुऽभगा। सौभगानि। अग्ने। वि। यन्ति। वनिनः। न। वयाः। कृष्टीः। रयिः। वाजः। वृत्रऽतूर्ये। दिवः। वृष्टिः। ईड्यः। रीतिः। अपां। त्वं। भगः। नः। आ ५३

।हि। रत्नं। इषः। परिऽज्माऽइव। क्षयसि। दस्मऽवर्चाः। अग्ने। मित्रः। न। बृहतः। ऋतस्य। अ
सि। क्षत्ता। वामस्य। देव। भूरेः। सः। सत्ऽपतिः। शवसा। हंति। वृत्रं। अग्ने। विप्रः। वि। प
णेः। भर्ति। वाजं। यं। त्वं। प्रऽचेतः। ऋतऽजात। राया। सऽजोषाः। नप्त्रा। अपां। हिनोषि।
यः। ते। सूनो इति। सहसः। गीःऽभिः। उक्थैः। यज्ञैः। मर्तः। निऽशिति। वेद्या। आनट्।
विश्वं। सः। देव। प्रति। वा। अरं। अग्ने। धत्ते। धान्यं। पत्यते। वसव्यैः। ता। नृऽभ्यः। आ
। सौश्रवसा। सुऽवीरा। अग्ने। सूनो इति। सहसः। पुष्यसे। धाः। कृणोषि। यत्। श
वसा। भूरि। पश्वः। वयः। वृकाय। अरये। जसुरये। विद्वान्। सूनो इति। सहसः।
नः। विऽहाय्याः। अग्ने। तोकं। तनयं। वाजि। नः। दाः। विश्वाभिः। गीःऽभिः। अभि।
पूर्तिं। अश्यां। ॥ १५ अग्ना। यः। मर्त्यः। दुवः। धियं। जुजोष। धीतिऽभिः। भसत्।
नु। सः। प्र। पूर्व्यः। इषं। वुरीत। अवसे। अग्निः। इत्। हि। प्रऽचेताः। अग्निः। वेधःऽत

प० व० ५

५४

मः। सपिः। अग्निं। होतारं। ईळते। यज्ञेषु। मनुषः। विशः। नाना। हि। अग्ने। अवसे। स्पर्धंते। रायः। अर्यः। तुर्वंतः। दस्युं। आयवः। व्रतैः। सीक्षंतः। अव्रतं। अग्निः। अप्सां। सतिऽसहं। वीरं। ददाति। सतऽपतिं। यस्य। त्रसंति। शवसः। संऽचक्षि। शत्रवः। भिया। अग्निः। हि। विद्मना। निदः। देवः। मर्तं। उरुष्यति। सहःऽवा। यस्य। अवृतः। रयिः। वाजेषु। अवृतः। ०। १६ इमं। ऊं इति। सु। वः। अतिथिं। उषःऽबुधं। विश्वासां। विशां। पतिं। ऋंजसे। गिरा। वेति। इत्। दिवः। जनुषा। कत्। चित्। आ। शुचिः। ज्योक्। चित्। अत्ति। गर्भः। यत्। अच्युतं। मित्रं। न। यं। सुऽधितं। भृगवः। दधुः। वनस्पतौ। ईड्यं। ऊर्ध्वऽशोचिषं। सः। त्वं। सुऽप्रीतः। वीतऽहव्ये। अद्भुत। प्रशस्तिऽभिः। महयसे। दिवेऽदिवे। सः। त्वं। दक्षस्य। अवृकः। वृधः। भूः। अर्यः। परस्य। अंतरस्य। तरुषः। रायः। सूनो इति। सहसः। मर्त्येषु। आ। छर्दिः। यच्छ। वीतऽहव्याय। सप्रथः।

५४

भरतऽवाजाय। सऽप्रथः। घृतान्नं। वः। अतिथिं। स्वः ऽनरं। अग्निं। होतारं। मनुषः। सुऽअ
ध्वरं। विप्रं। न। द्युक्षऽवचसं। सुवृक्तिऽभिः। हव्यऽवाहं। अरतिं। देवं। ऋंजसे। पावक
या। यः। चितयंत्या। कृपा। क्षामन्। रुरुचे। उषसः। न। भानुना। तूर्वन्। न। यामन्। ए
तशस्य। नु। रणे। आ। यः। घृणे। न। ततृषाणः। अजरः। १० अग्निंऽअग्निं। वः। सं
ऽइधा। दुवस्यत। प्रियंऽप्रियं। वः। अतिथिं। गृणीषणि। उप। वः। गीःऽभिः। अमृतं। वि
वासत। देवः। देवेषु। वनते। हि। वार्यं। देवः। देवेषु। वनते। हि। नः। दुवः। संऽइधा। अ
ग्निं। संऽइधा। गिरा। गृणे। शुचिं। पावकं। पुरः। अध्वरे। ध्रुवं। विप्रं। होतारं। पुरुऽवारं।
अद्रुहं। कविं। सुम्नैः। ईमहे। जातऽवेदसं। त्वां। दूतं। अग्ने। अमृतं। युगेऽयुगे। हव्यऽ
वाहं। दधिरे। पायुं। ईड्यं। देवासः। च। मर्तासः। च। जागृविं। विऽभुं। विश्पतिं। नम
सा। नि। सेदिरे। विऽभूषन्। अग्ने। उभयान्। अनु। व्रता। दूतः। देवानां। रजसी इति

१०३०५ । सं । ईयसे । यत् । ते । धीतिं । सुऽमतिं । आऽवृणीमहे । अध । स्म । नः । त्रिऽवरूथः । शिवः
५५
। भव । तं । सुऽप्रतीकं । सुऽदृशं । सुऽअंचं । अविद्वांसः । विदुःऽतरं । सपेम । सः । यक्षत् ।
विश्वा । वयुनानि । विद्वान् । प्र । हव्यं । अग्निः । अमृतेषु । वोचत् । १८ तं । अग्ने । पासि
। उत । तं । पिपर्षि । यः । ते । आनट् । कवये । शूर । धीतिं । यज्ञस्य । वा । निःशितिं । वा । उ
त्ऽइतिं । वा । तं । इत् । पृणक्षि । शवसा । उत । राया । त्वं । अग्ने । वनुष्यतः । नि । पाहि
त्वं । ऊं इति । नः । सहसाऽवन् । अवद्यात् । सं । त्वा । ध्वस्मन्ऽवत् । अभि । एतु । पाथः
। सं । रयिः । स्पृहयाय्यः । सहस्री । अग्निः । होता । गृहऽपतिः । सः । राजा । विश्वा । वेद ।
जनिम । जातऽवेदाः । देवानां । उत । यः । मर्त्यानां । यजिष्ठः । सः । प्र । यजतां । ऋतऽवा
। अग्ने । यत् । अद्य । विशः । अध्वरस्य । होतरिति । पावकऽशोचे । वेः । त्वं । हि । यज्वा ।
ऋता । यजासि । महिना । वि । यत् । भूः । हव्या । वह । यविष्ठ । या । ते । अद्य । अभि ।
५५

प्रयांसि। सुऽधितानि। हि। ख्यः। नि। त्वा। दधीत। रोदसीइति। यजध्यै। अव। नः। मघऽवन्। वाजऽसातौ। अग्ने। विश्वानि। ०। १९ अग्ने। विश्वेभिः। सुऽअनीक। देवैः। ऊर्णाऽवंतं। प्रथमः। सीद। योनिं। कुलायिनं। घृतऽवंतं। सवित्रे। यज्ञं। नय। यजमानाय। साधु। इमं। ऊंइति। सं। अथर्वऽवत्। अग्निं। मंथंति। वेधसः। यं। अंकुऽयंतं। आ। अनयन्। अमूरं। श्याव्याभ्यः। जनिष्ठ। देवऽवीतये। सर्वऽताता। स्वस्तये। आ। देवान्। वक्षि। अमृतान्। ऋतऽवृधः। यज्ञं। देवेषु। पिस्पृशः। वयं। ऊंइति। त्वा। गृहऽपते। जनानां। अग्ने। अकर्म। संऽइधा। बृहंतं। अस्थूरि। नः। गार्हऽपत्यानि। संतु। तिग्मेन। नः। तेजसा। सं। शिशाधि। २० त्वं। अग्ने। यज्ञानां। होता। विश्वेषां। हितः। देवेभिः। मानुषे। जने। सः। नः। मंद्राभिः। अध्वरे। जिह्वाभिः। यज। महः। ०। वेत्थ। हि। वेधः। अध्वनः। पथः। च। देव। अंजसा। अग्ने। यज्ञेषु। सुक्रतोइति सुऽक्रतो।

विपञ्च ५ त्वां। इळे। अध। द्विता। भरतः। वाजिऽभिः। शुनं। ईजे। यज्ञेषु। यज्ञियं। त्वं। इमा। वार्या।
पुरु। दिवःऽदासाय। सुन्वते। भरत्ऽवाजाय। दाशुषे। २१ त्वं। दूतः। अमर्त्यः। आ। वह।
५८ दैव्यं। जनं। शृण्वन्। विप्रस्य। सुऽस्तुतिं। त्वां। अग्ने। सुऽआध्यः। मर्तासः। देवऽवीत
ये। यज्ञेषु। देवं। ईळते। तव। प्र। यक्षि। संऽदृशं। उत। क्रतुं। सुऽदानवः। विश्वे। जुषंत
ता। कामिनः। त्वं। होता। मनुःऽहितः। वह्निः। आसा। विदुःऽतरः। अग्ने। यक्षि। दिवः
। विशः। अग्ने। आ। याहि। वीतये। गृणानः। हव्यऽदातये। नि। होता। सत्सि। बर्हि
षि। २२ तं। त्वा। समित्ऽभिः। अंगिरः। घृतेन। वर्धयामसि। बृहत्। शोच। यवि
ष्ठ्य। सः। नः। पृथु। श्रवाय्यं। अच्छ। देव। विवाससि। बृहत्। अग्ने। सुऽवीर्यं। त्वां
। अग्ने। पुष्करात्। अधि। अथर्वा। निः। अमंथत। मूर्ध्नः। विश्वस्य। वाघतः। तं।
ऊं इति। त्वा। दध्यङ्। ऋषिः। पुत्रः। ईधे। अथर्वणः। वृत्रऽहनं। पुरंऽदरं॰। पार्थ्यः। ५८

वृषा। सं। ईधे। दस्युहन्ऽतमं। धनंऽजयं। रणेऽरणे। २३ आ। इहि। उं इति। सु। ब्रवाणि।
ते। अग्ने। इत्था। इतराः। गिरः। एभिः। वर्धासे। इंदुऽभिः। यत्र। क्व। च। ते। मनः। दक्षं। दध
से। उत्ऽतरं। तत्र। सदः। कृणवसे। नहि। ते। पूर्तं। अक्षिऽपत्। भुवत्। नेमानां। व
सो इति। अथ। दुवः। वनवसे। आ। अग्निः। अगामि। भारतः। वृत्रऽहा। पुरुऽचेतनः।
दिवःऽदासस्य। सत्ऽपतिः। सः। हि। विश्वा। अति। पार्थिवा। रयिं। दाशत्। महिऽत
ना। वन्वन्। अवातः। अस्तृतः। २४ सः। प्रत्नऽवत्। नवीयसा। अग्ने। द्युम्नेन। सं
यता। बृहत्। ततंथ। भानुना। प्र। वः। सखायः। अग्नये। स्तोमं। यज्ञं। च। धृष्णुऽया।
अर्च। गाय। च। वेधसे। सः। हि। यः। सानुषा। सुगा। सीदत्। होता। कविऽक्रतुः। दूतः
त्वा। हव्यऽवाहनः। ता। राजाना। शुचिऽव्रता। ० वसो इति। याक्षि। इह। रोदसी इति।
वस्वी। ते। अग्ने। संऽदृष्टिः। इषऽयते। मर्त्याय। ऊर्जः। नपात्। अमृतस्य। २५ क्रत्वा।

१०२०५ दाः। अस्तु। श्रेष्ठः। अद्य। त्वा। वन्वन्। सुऽरेक्णाः। मर्तः। आनाश। सुऽवृक्तिं। ते। ते। अग्ने।
त्वाऽऊताः। इषयंतः। विश्वं। आयुः। तरंतः। अर्यः। अरातीः। वन्वंतः। अर्यः। अरातीः।
५७ अग्निः। तिग्मेन। शोचिषा। यासत्। विश्वं। नि। अत्रिणं। अग्निः। नः। वनते। रयिं।
सुऽवीर्यं। रयिं। आ। भर। जातऽवेदः। विऽचर्षणे। जहि। रक्षांसि। सुक्रतो इति सुऽक्रतो
। त्वं। नः। पाहि। अंहसः। जातऽवेदः। अघऽयतः। रक्ष। नः। ब्रह्मणः। कवे। २६ यः।
नः। अग्ने। दुःऽएवः। आ। मर्तः। वधाय। दाशति। तस्मात्। नः। पाहि। अंहसः। त्वं। तां। दे
व। जिह्वया। परि। बाधस्व। दुःऽकृतं। मर्तः। यः। नः। जिघांसति। भरत्ऽवाजाय।
सऽप्रथः। शर्म। यच्छ। सहंस। अग्ने। वरेण्यं। वसु। अग्निः। वृत्राणि। जंघनत्। द्र
विणस्युः। विपन्यया। संऽइद्धः। शुक्रः। आऽहुतः। गर्भे। मातुः। पितुः। पिता। विऽ
दिद्युतानः। अक्षरे। सीदन्। ऋतस्य। योनिं। आ। २७ ब्रह्म। प्रजाऽवत्। आ। भर। ५७

जातऽवेदः। विऽचर्षणे। अग्ने। यत्। दीदयत्। दिवि। उप। त्वा। रण्वऽसंदृशं। प्रयस्वं
तः। सहःऽकृत। अग्ने। ससृज्महे। गिरः। उप। छायांऽइव। घृणेः। अगन्म। शर्म। ते। व
यं। अग्ने। हिरण्यऽसंदृशः। यः। उग्राःऽइव। शर्यऽहा। तिग्मऽशृंगः। न। वंसगः। अ
ग्ने। पुरः। रुरोजिथ। आ। यं। हस्ते। न। खादिनं। शिशुं। जातं। न। बिभ्रति। विशां।
अग्निं। सुऽअध्वरं। २८ प्र। देवं। देवऽवीतये। भरत। वसुवित्ऽतमं। आ। स्वे। यो
नौ। नि। सीदतु। आ। जातं। जातऽवेदसि। प्रियं। शिशीत। अतिथिं। स्योने। आ।
गृहऽपतिं। अग्ने। युक्ष्व। हि। ये। तव। अश्वासः। देव। साधवः। अरं। वहंति। मन्य
वे। अच्छ। नः। याहि। आ। वह। अभि। प्रयांसि। वीतये। १ उत्। अग्ने। भारत। द्यु
ऽमत्। अजस्रेण। दविद्युतत्। शोच। वि। भा। हि। अजर। २९ वीती। यः। देवं।
मर्तः। दुवस्येत्। अग्निं। ईळीत। अध्वरे। हविष्मान्। होतारं। सत्यऽयजं। रो

।प०च०५

दस्योः। उत नऽहस्तः। नमसा। आ। विवासेत्। गृहदा। तुष्टं। भरामसि। ते। ते। भवंतु। उक्षणः। ऋषभासः। वशाः। उत। अग्निं। दिवासः। अग्नियं। इंधते। वृत्रहनऽतमं। येन। वसूनि। आऽभृता। तृक्षा। रक्षांसि। वाजिना। २० चतुर्थाष्टके पंचमोध्यायः। हरिः ओम्

पिब। सोमं। अभि। यं। उग्र। तर्दः। ऊर्वं। गव्यं। महि। गृणानः। इंद्र। वि। यः। धृष्णो इति। वधिषः। वज्रऽहस्त। विश्वा। मित्रं। अमित्रियं। शवःऽभिः। सः। नः। ईं। पाहि। यः। सत्रीषी। तरुत्रः। यः। शिप्रऽवान्। वृषभः। यः। मतीनां। यः। गोत्रऽभित्। वज्रऽभृत्। यः। हरिऽस्थाः। सः। इंद्र। चित्रान्। अभि। तृंधि। वाजान्। एव। पाहि। प्रत्नऽथा। मंदतु। त्वा। श्रुधि। ब्रह्म। ववृधस्व। उत। गीःऽभिः। आविः। सूर्यं। कृणुहि। पिपीहि। इषः। जहि। शत्रून्। अभि। गाः। इंद्र। तृंधि। ते। त्वा। मदाः। बृहत्। इंद्र। स्वधाऽवः। इमे। पीताः। उक्षयंत। द्युऽमंतं। महां। अनूनं। तवसं। विऽभूतिं। मत्सरासः।

५८

५८

जर्हृषंत। प्र। प्रऽसहं। येभिः। सूर्यं। उषसं। मंदसानः। अवासयः। अप। दृळ्हानि। दर्द्रत्
। मतां। अद्रिं। परि। गाः। इंद्र। संतं। नुथाः। अच्युतं। सदसः। परि। स्वात्। १ तव। क्रत्वा
। तव। तत्। दंसनाभिः। आमासु। पक्कं। शच्या। नि। दीधरितिदीधः। और्णोः। दुरः। उ
उत। स्त्रियाभ्यः। वि। दृळ्हा। उं र्वात्। गाः। असृजः। अंगिरस्वान्। पप्राथ। क्षां। महि। दंसः।
वि। उर्वी। उप। द्यां। ऋष्वः। बृहत्। इंद्र। स्तभायः। अधारयः। रोदसी इति। देवपुत्रे इति
देवऽपुत्रे। प्रत्ने इति। मातरा। यह्वी इति। ऋतस्य। अध। त्वा। विश्वे। पुरः। इंद्र। देवाः।
एकं। तवसं। दधिरे। भराय। अदेवः। यत्। अभि। औहिष्ट। देवान्। स्वःऽसाता। वृण
त। इंद्रं। अत्र। अध। द्यौः। चित्। ते। अप। सा। नु। वज्रात्। द्विता। अनमत्। भियसा
। स्वस्य। मन्योः। अहिं। यत्। इंद्रः। अभि। ओहसानं। नि। चित्। विश्वऽआयुः।
शयथे। जघान। अध। त्वष्टा। ते। महः। उग्र। वज्रं। सहस्रऽभृष्टिं। ववृतत्। श

प०ऋ०७६ तऽअग्निं॥निऽकामं।अरंऽमनसं।येन।नर्वंतं।अहिं।सं।पिणक्।सजीषिन् २ वर्धा
न्।यं।विश्वे।मरुतः।सऽजोषाः।पचत्।शतं।महिषान्।इंद्र।तुभ्यं।पूषा।विष्णुः।त्री
५८ णि।सरांसि।धावन्।वृत्रऽहनं।मदिरं।अंशुं।अस्मै।आ।क्षोदः।महि।वृतं।नदीनां
।परिऽस्थितं।असृजः।ऊर्मिं।अपां।तासां।अनु।प्रऽवतः।इंद्र।पंथां।प्र।आर्दयः।
नीचीः।अपसः।समुद्रं।एव।ता।विश्वा।चकृऽवांसं।इंद्रं।महां।उग्रं।अजुर्यं।स
हःऽदां।सुऽवीरं।त्वा।सुऽआयुधं।सुऽवज्रं।आ।ब्रह्म।नव्यं।अवसे।ववृत्यात्।
सः।नः।वाजाय।श्रवसे।इषे।च।राये।धेहि।द्युऽमतः।इंद्र।विप्रान्।भरत्ऽवा
जे।नृऽवतः।इंद्र।सूरीन्।दिवि।च।स्म।एधि।पार्ये।नः।इंद्र।अया।वाजं।देव
ऽहितं।सनेम।१ ३।१०।अभिभूतिऽओजाः।वन्वन्।अवातः।पुरुऽहूतः।इं
द्रः।अषाह्ळं।उग्रं।सहमानं।आभिः।गीःऽभिः।वर्ध।वृषभं।चर्षणीनां।सः। ५८

युध्मः।सत्वा।खजऽकृत्।समत्ऽवा।तुविऽम्रक्षः।नदनुऽमान्।ऋजीषी।बृहत्ऽरेणुः
।च्यवनः।मानुषीणां।एकः।कृष्टीनां।अभवत्।सहऽवा।त्वं।ह।नु।सत्।अदमयः।दस्यू
न्।एकः।कृष्टीः।अवनोः।आर्याय।अस्ति।स्वित्।नु।वीर्यं।तत्।ते।इंद्र।न।स्वित्।अ
स्ति।तत्।ऋतुऽथा।वि।वोचः।सत्।इत्।हि।ते।तुविऽजातस्य।मन्ये।सहः।सहिष्ठ।
तुरतः।तुरस्य।उग्रं।उग्रस्य।तवसः।तवीयः।अरध्रस्य।रध्रऽतुरः।बभूव।तत्।नः।
प्रत्नं।सख्यं।अस्तु।युष्मे इति।इत्था।वदत्ऽभिः।वलं।अंगिरःऽभिः।हन्।अच्युतऽ
च्युत्।दस्म।इषयंतं।ऋणोः।पुरः।वि।दुरः।अस्य।विश्वाः। ४ सः।हि।धीभिः।ह
व्यः।अस्ति।उग्रः।ईशानऽकृत्।महति।वृत्रऽतूर्ये।सः।तोकऽसाता।तनये।सः।व
ज्री।वितंतसाय्यः।अभवत्।समत्ऽसु।सः।मज्मना।जनिम।मानुषाणां।अमर्त्ये
न।नाम्ना।अति।प्र।सर्स्रे।सः।द्युम्नेन।सः।शवसा।उत।राया।सः।वीर्येण।नृऽतमः

१०व०६

।सं॒ऽओकाः॥सः॥यः॥न।मुहे।न।मिथु।जनः॥भूत्।सुमंतुऽनामा।चुमुरिं।धुनिं।च।वृ
णक्।पिप्रुं।शंबरं।शुष्णं।इंद्रः॥पुरां।च्यौत्नाय।शयथाय।नु।चित्।उत्।अवत्।त्व

६०

क्षसा।पन्यसा।च।वृत्रऽहत्याय।रथं।इंद्र।तिष्ठ।धिष्व।वज्रं।हस्ते।आ।दक्षिणऽत्रा।
अभि।प्र।मंद।पुरुऽदत्र।मायाः॥अग्निः॥न।शुष्कं।वनं।इंद्र।हेतिः॥रक्षः॥नि।धक्षि।अ
शनिः॥न।भीमा।गंभीरया।ऋष्वया।यः॥रुरोज।अध्वनयत्।दुःऽइता।दंभयत्।
च।५ आ।सहस्रं।पथिऽभिः॥इंद्र।राया।तुविऽद्युम्न।तुविऽवाजेभिः॥अर्वाक्।या
हि।सूनो इति।सहसः॥यस्य।नु।चित्।अदेवः॥ईशे।पुरुऽहूत।योतोः॥प्र।तुविऽ
द्युम्नस्य।स्थविरस्य।घृष्वेः॥दिवः॥ररप्शे।महिमा।पृथिव्याः।न।अस्य।शत्रुः॥न।
प्रतिऽमानं।अस्ति।न।प्रतिऽस्थिः॥पुरुऽमायस्य।सह्योः॥प्र।तत्।ते।अद्य।करणं
।कृतं।भूत्।कुत्सं।यत्।आयुं।अतिथिऽग्वं।अस्मै।पुरु।सहस्रा।नि।शिशाः॥

६०

अभि। क्षां। उत। तूर्वयाणं। धृषता। निनेथ। अनु। त्वा। अहिऽघ्ने। अध। देव। देवाः। म
दन्। विश्वे। कविऽतमं। कवीनां। करः। यत्र। वरिवः। बाधिताय। दिवे। जनाय। तन्वे।
गृणानः। अनु। द्यावापृथिवी इति। तत्। ते। ओजः। अमर्त्याः। जिहते। इंद्र। देवाः। कृष
कृत्नो इति। अकृतं। यत्। ते। अस्ति। उक्थं। नवीयः। जनयस्व। यज्ञैः। ६ महान्। इं
द्रः। नृऽवत्। आ। चर्षणिऽप्राः। उत। द्विऽबर्हाः। अमिनः। सहःऽभिः। अस्मद्र्यक्। वव
धे। वीर्याय। उरुः। पृथुः। सुऽकृतः। कर्तृऽभिः। भूत्। इंद्रं। एव। धिषणा। सातये। धा
त्। बृहंतं। ऋष्वं। अजरं। युवानं। अषाळ्हेन। शवसा। शूशुऽवांसं। सद्यः। चित्। यः।
ववृधे। असामि। पृथू इति। करस्ना। बहुला। गभस्ती इति। अस्मद्र्यक्। सं। मिमीहि।
श्रवांसि। यूथाऽइव। पश्वः। पशुऽपाः। दमूनाः। अस्मान्। इंद्र। अभि। आ। ववृत्स्व।
आजौ। तं। वः। इंद्रं। चतिनं। अस्य। शाकैः। इह। नूनं। वाजऽयंतः। हुवेम। यथा। चि

१०व०६

६१

न। पूर्वे। जरितारः। आसुः। अनेद्याः। अनवद्याः। अरिष्टाः। धृतऽव्रताः। धनऽदाः। सोम
ऽवृद्धाः। सः। हि। वामस्य। वसुनः। पुरुऽक्षुः। सं। जग्मिरे। पथ्याः। रायः। अस्मिन्। समुद्रे
। न। सिंधवः। यादमानाः। ७ ३। विष्ठं। नः। आ। भर। शूर। शवः। ओजिष्ठं। ओजः। अ
भिऽभूते। उग्रं। विश्वा। द्युम्ना। वृष्ण्या। मानुषाणां। अस्मभ्यं। दाः। हरिऽवः। मादयध्यै
। यः। ते। मदः। पृतनाषाट्। अमृध्रः। इंद्र। तं। नः। आ। भर। शूशुऽवांसं। येन। तोकस्य
। तनयस्य। सातौ। मंसीमहि। जिगीवांसः। त्वाऽऊताः। आ। नः। भर। वृषणं। शुष्मं
। इंद्र। धनऽस्पृतं। शूशुऽवांसं। सुऽदक्षं। येन। वंसाम। पृतनासु। शत्रून्। तव। ऊति
ऽभिः। उत। जामीन्। अजामीन्। आ। ते। शुष्मः। वृषभः। एतु। पश्चात्। आ। उत्तरात्
। अधरात्। आ। पुरस्तात्। आ। विश्वतः। अभि। सं। एतु। अर्वाङ्। इंद्र। द्युम्नं। स्वःऽ
वत्। धेहि। अस्मे इति। नृऽवत्। ते। इंद्र। नृऽतमाभिः। ऊती। वंसीमहि। वामं। श्रोमतेभिः। ६१

।ईक्षे।हि।वस्वः।उभयस्य।राजन्।धाः।रत्नं।महि।स्थूरं।बृहंतं।१०।जनं।वज्रिन्।महि
।चित्।मन्यमानं।एभ्यः।नृऽभ्यः।रंधय।येषु।अस्मि।अध।हि।त्वा।पृथिव्यां।शूरऽसा
तौ।हवामहे।तनये।गोषु।अप्ऽसु।वयं।ते।एभिः।पुरुऽहूत।सख्यैः।शत्रोःऽशत्रो
ः।उत्ऽतरे।इत्।स्याम।घ्नंतः।वृत्राणि।उभयानि।शूर।राया।मदेम।बृहता।त्वाऽऊ
ताः।१२।द्यौः।न।यः।इंद्र।अभि।भूम।अर्यः।तस्थौ।रयिः।शवसा।पृत्ऽसु।जनान्
।तं।नः।सहस्रऽभरं।उर्वराऽसां।दद्धि।सूनो इति।सहसः।वृत्रऽतुरं।१।दिवः।न।तुभ्यं
।अनु।इंद्र।सत्रा।असुर्यं।देवेभिः।धायि।विश्वं।अहिं।यत्।वृत्रं।अपः।वव्रिऽ
वांसं।हन्।ऋजीषिन्।विष्णुना।सचानः।२।तूर्वन्।ओजीयान्।तवसः।तवीयान्।
कृतऽब्रह्मा।इंद्रः।वृद्धऽमहाः।राजा।अभवत्।मधुनः।सोम्यस्य।विश्वासां।यत्
।पुरां।दर्त्नुं।आवत्।३।शतैः।अपद्रन्।पणयः।इंद्र।अत्र।दशऽओणये।कवये।अ

प० च० ६ कं ऽ साता॑ौ । वृधैः । शुष्णस्य । अशुषस्य । मायाः । पित्वः । न । अरिरेचीत् । किं । त्वना । प्राम
हः । कुह । अप । विश्वऽआयु । धायि । वज्रस्य । यत् । पतने । पादि । शुष्णः । उरु । सः ।

६२

सऽरथं । सारथये । कः । इंद्रः । कुत्साय । सूर्यस्य । साता॑ौ । ९ प्र । श्येनः । न । मदिरं ।
अंशुं । अस्मै । शिरः । दासस्य । नमुचेः । मथायन् । प्र । आवत् । नमीं । साप्यं । ससंतं ।
पृणक् । राया । सं । इषा । सं । स्वस्ति । वि । पिप्रोः । अहिऽमायस्य । दृह्ळाः । पुरः । वज्रिन्
। शवसा । न । दर्द॑रितिदर्दः । सुऽदामन् । तत् । रेक्णः । अप्रऽमृष्यं । ऋजिश्वने । दात्रं
दाशुषे । दाः । सः । वेतसुं । दशऽमायं । दशऽओणिं । तूतुजिं । इंद्रः । स्वभिष्टिऽसु
म्नः । आ । तुग्रं । शश्वत् । इभं । द्योतनाय । मातुः । न । सीं । उप । सृजत । इयध्यै । सः । ईं ।
स्पृधः । वनते । अप्रतिऽइतः । बिभ्रत् । वज्रं । वृत्रऽहनं । गभस्तौ । तिष्ठत् । हरी इति
। अधि । अस्ताऽइव । गर्ते । वचःऽयुजा । वहतः । इंद्रं । सनेम । ते । अवसा । न

६२

व्यः। इंद्र। प्र। पूरवः। स्तवंते। एना। यज्ञैः। सप्त। यत्। पुरः। शर्म। शारदीः। दर्त्। हन्। दासीः।
पुरुऽकुत्साय। शिक्षन्। त्वं। वृधः। इंद्र। पूर्व्यः। भूः। वरिवस्यन्। उशने। काव्याय। परा।
नवऽवास्त्वं। अनुऽदेयं। महे। पित्रे। ददाथ। स्वं। नपातं। ०। त्वं। ह। त्यत्। इंद्र। विश्वं। ओ
जो। सस्तः। धुनीचुमुरीइति। या। ह। सिस्वप्। दीदयत्। इत्। तुभ्यं। सोमेभिः। सुन्वन्
। दभीतिः। इध्मऽभृतिः। पक्थी। अर्कैः। १० इमाः। ऊंइति। त्वा। पुरुऽतमस्य। कारोः।
हव्यं। वीर। हव्याः। हवंते। धियः। रथेऽस्थां। अजरं। नवीयः। रयिः। विऽभूतिः। ईयते
। वचस्या। ०। यः। विदानः। गिर्वाहसे। गीःऽभिः। यज्ञऽवृद्धं। यस्य। दिवं। अति। म
ह्ना। पृथिव्याः। पुरुऽमायस्य। रिरिचे। महिऽत्वं। सः। इत्। तमः। अवसुनं। ततन्वत्।
सूर्येण। वसुनऽवत्। चकार। कदा। ते। मर्ताः। अमृतस्य। धाम। इयक्षंतः। न। मिनं
ति। स्वधाऽवः। यः। ता। चकार। सः। कुह। स्वित्। इंद्रः। कं। आ। जनं। चरति। कासु।

प०च०६ विक्ष।कः।ते।यज्ञः।मनसः।शं।वराय।कः।अर्कैः।इंद्र।कतमः।सः।होता।इंद्र।हि।ते।वे
विषतः।पुराऽजाः।प्रत्नासः।आसुः।पुरुऽकृत्।सखायः।ये।मध्यमासः।उत।नूतनासः
६२ उत।अवमस्य।पुरुऽहूत।बोधि॥११॥ तं।पृच्छंतः।अवरासः।पराणि।प्रत्ना।ते।इंद्र।श्रु
त्या।अनु।येमुः।अर्चामसि।वीर।ब्रह्मऽवाहः।यात्।एव।विद्म।तात्।त्वा।महांतं।अ
भि।त्वा।पाजः।रक्षसः।वि।तस्थे।महि।जज्ञानं।अभि।तत्।सु।तिष्ठ।तव।प्रत्नेन।
युज्येन।सख्या।वज्रेण।धृष्णो इति।अप।ता।नुदस्व।सः।तु।श्रुधि।इंद्र।नूतनस्य।ब्र
ह्मण्यतः।वीर।कारुऽधायः।त्वं।हि।आपिः।प्रऽदिवि।पितॄणां।शश्वत्।बभूथ।सु
ऽहवः।आऽइष्टौ।प्र।ऊतये।वरुणं।मित्रं।इंद्रं।मरुतः।कृष्व।अवसे।नः।अद्य।प्र।पू
षणं।विष्णुं।अग्निं।पुरंऽधिं।सवितारं।ओषधीः।पर्वतान्।च।इमे।उं इति।त्वां।
पुरुऽशाक।अयज्यो इति।प्रऽयज्यो।जरितारः।अभि।अर्चंति।अर्कैः।श्रुधि।हवं। ६२

आ । कृवतः । कृवानः । न । त्वाऽवान् । अन्यः । अमृत । त्वत् । अस्ति । नु । मे । आ । वाचं । उप । या
हि । विद्वान् । विश्वेभिः । सूनो इति । सहसः । यजत्रैः । ये । अग्निऽजिह्वाः । ऋतऽसापः । आ
सुः । ये । मनुं । चक्रुः । उपरं । दसाय । सः । नः । बोधि । पुरःऽएता । सुऽगेषु । उत । दुःऽगेषु । पथिऽ
कृत् । विदानः । ये । अश्रमासः । उरवः । वहिष्ठाः । तेभिः । नः । इंद्र । अभि । वक्षि । वाजं ॥ २
यः । एकः । इत् । हव्यः । चर्षणीनां । इंद्रं । तं । गीःऽभिः । अभि । अर्चे । आभिः । यः । पत्यते ।
वृषभः । वृष्ण्यऽवान् । सत्यः । सत्वा । पुरुऽमायः । सहस्वान् । तं । ऊं इति । नः । पूर्वे । पि
तरः । नवऽग्वाः । सप्त । विप्रासः । अभि । वाजयंतः । नक्षत्ऽदाभं । ततुरिं । पर्वतेऽस्थां
। अद्रोघऽवाचं । मतिऽभिः । शविष्ठं । तं । ईमहे । इंद्रं । अस्य । रायः । पुरुऽवीरस्य । नृऽव
तः । पुरुऽक्षोः । यः । अस्कृधोयुः । अजरः । स्वःऽवान् । तं । आ । भर । हरिऽवः । मादयध्यै ।
तत् । नः । वि । वोचः । यदि । ते । पुरा । चित् । जरितारः । आनशुः । सुम्नं । इंद्र । कः । ते ।

व

प०च०६

६४

भागः। किं। वयः। दुध्रा। रिवद्गः। पुरुऽहूत। पुरुऽवसो इति पुरुऽवसो। असुरऽघ्नः। तं। वृषंभीं। व
ज्रऽहस्तं। रथेऽस्थां। इंद्रं। वेपी। वक्वरी। यस्य। नु। गीः। तुविऽग्राभं। तुविऽकूर्मिं। रभःऽदां
। गातुं। इषे। नक्षते। तुम्रं। अच्छ। १३ अया। ह। सं। मायया। ववृधानं। मनःऽजुवा। स्व
ऽतवः। पर्वतेन। अच्युता। चित्। वीळिता। सुऽओजः। रुजः। वि। दृळ्हा। धृषता। विरप्
शिन्। तं। वः। धिया। नव्यस्या। शविष्ठं। प्रत्नं। प्रत्नऽवत्। परिऽतंसयध्यै। सः। नः।
वक्षत्। अनिऽमानः। सुऽब्रह्मा। इंद्रः। विश्वानि। अति। दुःऽगहानि। आ। जनाय। द्रु
ह्वणे। पार्थिवानि। दिव्यानि। दीपयः। अंतरिक्षा। तप। वृषन्। विश्वतः। शोचिषा। ता
न्। ब्रह्मऽद्विषे। शोचय। क्षां। अपः। च। भुवः। जनस्य। दिव्यस्य। राजा। पार्थिवस्य
। जगतः। त्वेषऽसंदृक्। धिष्व। वज्रं। दक्षिणे। इंद्र। हस्ते। विश्वाः। अजुर्य। दयसे।
वि। मायाः। आ। संऽयतं। इंद्र। नः। स्वस्तिं। शत्रुऽतूर्याय। बृहतीं। अमृध्रां। यया। दा

६४

सानि। आर्याणि। वृत्रा। करः। वज्रिन्। सुऽतुका। नाहुषाणि॥ सः। नः। निऽयुत्ऽभिः। पु
रुऽहूत। वेधः। विश्वऽवाराभिः। आ। गहि। प्रऽयज्यो इति प्रऽयज्यो। न। याः। अदेवः। वरते।
न। देवः। आ। आभिः। याहि। तूयं। आ। मद्र्यद्रिक्॥ १४ सुते। इत्। त्वं। निऽमिश्लः। इंद्र।
सोमे। स्तोमे। ब्रह्मणि। शस्यमाने। उक्थे। यत्। वा। युक्ताभ्यां। मघऽवन्। हरिऽभ्यां।
बिभ्रत्। वज्रं। बाह्वोः। इंद्र। यासि॥ यत्। वा। दिवि। पार्ये। सुस्विं। इंद्र। वृत्रऽहत्ये। अव
सि। शूरऽसातौ। यत्। वा। दक्षस्य। बिभ्युषः। अबिभ्यत्। अरंधयः। शर्धतः। इंद्र
दस्यून्॥ पाता। सुतं। इंद्रः। अस्तु। सोमं। प्रऽनेनीः। उग्रः। जरितारं। ऊती॥ कर्ता। वी
राय। सुस्वये। ऊं इति। लोकं। दाता। वसु। स्तुवते। कीरये। चित्॥ गंता। इयंति। सव
ना। हरिऽभ्यां। बभ्रिः। वज्रं। पपिः। सोमं। ददिः। गाः॥ कर्ता। वीरं। नर्यं। सर्वऽवी
रं। श्रोता। हवं। गृणतः। स्तोमऽवाहाः॥ अस्मै। वयं। यत्। वावान। तत्। विविष्मः।

प० च० ६ इंद्राय। यत्। नः। प्र॑ऽदिवः। अपः। करिति॒कः। सुते। सोमे। स्तुमसि। शंसत। उक्था। इंद्रा

६५

य। ब्रह्म। वर्धनं। यथा। असत्। १५ ब्रह्माणि। हि। चकृषे। वर्धनानि। तावत्। ते।
इंद्र। मतिऽभिः। विविष्मः। सुते। सोमे। सुतऽपाः। शंऽतमानि। रंध्या। क्रियास्म। वक्ष
णानि। यज्ञैः। ० पुरोळाशं। ररराणः। पिब। तु। सोमं। गोऽऋजीकं। इंद्र। ० उरुं। कृ
धि। त्वाऽयतः। ऊं इति। लोकं। सः। मंदस्व। हि। अनु। जोषं। उग्र। प्र। त्वा। यज्ञासः
। इमे। अश्नुवंतु। प्र। इमे। हवासः। पुरुऽहूतं। अस्मे इति। आ। त्वा। इयं। धीः। अ
वसे। इंद्र। यम्याः। तं। वः। सखायः। सं। यथा। सुतेषु। ० कुवित्। तस्मै। असति। नः
। भराय। न। सुस्विं। इंद्रः। अवसे। मृधाति। एव। इत्। इंद्रः। सुते। अस्तावि। सोमे।
भरतेऽवाजेषु। क्षयत्। इत्। मघोनः। असत्। यथा। जरित्रे। उत। सूरिः। इंद्रः।
रायः। विश्वऽवारस्य। दाता। १६ वृषा। मदः। इंद्रे। श्लोकः। उक्था। सचा। सो ६५

मेषु। सुतऽपाः। सजीषी। अर्चत्र्यः। मघऽवा। नृऽभ्यः। उक्थैः। द्युक्षः। राजा। गिरां। अक्षि
तऽऊतिः। ततुरिः। वीरः। नर्यः। विऽचेताः। श्रोता। हवं। गृणतः। उर्वीऽऊतिः। वसुः। शं
सः। नरां। कारुऽधायाः। वाजी। स्तुतः। विदथे। दाति। वाजं। अक्षः। न। चक्रयोः। भूरं।
बृहन्। प्राते। मज्मा। रिरिचे। रोदस्योः। वृक्षस्य। नु। ते। पुरुऽहूत। वयाः। विऽऊतयः।
रुरुहुः। इंद्र। पूर्वीः। शचीऽवतः। ते। पुरुऽशाक। शाकाः। गवांऽइव। स्रुतयः। संऽचर
णीः। वत्सानां। न। तंतयः। ते। इंद्र। दामन्ऽवंतः। अदामानः। सुऽदामन्। अन्यत्। अ
द्य। कर्वरं। अन्यत्। ऊं इति। श्वः। असत्। च। सत्। मुहुः। आऽचक्रिः। इंद्रः। मित्रः।
नः। अत्र। वरुणः। च। पूषा। अर्यः। वशस्य। परिऽएता। अस्ति। १७ वि। त्वत्। आपः।
न। पर्वतस्य। पृष्ठात्। उक्थेभिः। इंद्र। अनयंत। यज्ञैः। तं। त्वा। आभिः। सुस्तुतिऽ
भिः। वाजयंतः। आजिं। न। जग्मुः। गिर्वाहः। अश्वाः। न। यं। जरंति। शरदः। न। मासाः।

प०व०६ ना। द्यावः॥ इंद्रं॥ अव ऽ कर्शयंति। कधस्य। चित्। वर्धतां। अस्य। तन्रूः॥ स्तोमेभिः॥ उ

९९ क्थैः॥ च। शस्यमाना॥ ना। वीळवे। नमते। ना। स्थिराय। ना। शर्धते। दस्यु ऽ जूताय। स्त

वान्। अज्राः॥ इंद्रस्य। गिरयः। चित्। सष्वाः॥ गंभीरे। चित्। भवति। गाधं। अस्मै।

गंभीरेण। नः॥ उरुणा। अमत्रिन्। प्र। इषः॥ यंधि। सुत ऽ पावन्। वाजान्। स्थिः॥ ऊं

इति। सु। ऊर्ध्वः॥ ऊती। अरिषण्यन्। अक्तोः॥ विऽउष्टौ। परि ऽ तक्म्यायां। सत्ऽस्व।

नायं। अवसे। अभीके। इतः। वा। तं। इंद्र। पा। हि। रिषः॥ अमा। च। एनं। अरण्ये। पा

हि। रिषः॥ ०। १८ या। ते। ऊतिः॥ अवमा। या। परमा। या। मध्यमा। इंद्र। शुष्मिन्। अ

स्ति। ताभिः॥ ऊं इति। सु। वृत्र ऽ हत्ये। अवीः॥ नः॥ एभिः॥ च। वाजैः॥ महान्। नः॥ उग्र। आ

भिः॥ स्पृधः॥ मिथतीः॥ अरिषण्यन्। अमित्रस्य। व्यथय। मन्युं। इंद्र। आ। भिः॥ वि

श्वाः॥ अभिऽयुजः॥ विषूचीः॥ आर्याय। विशः॥ अव। तारीः॥ दासीः॥ इंद्र। जामयः॥ ९८

उत। ये। अजामयः। अर्वाचीनासः। वनुषः। युयुज्रे। त्वं। एषां। विथुरा। शवांसि। जहि। वृ
ष्ण्यानि। कृणुहि। पराचः। शूरः। वा। शूरं। वनते। शरीरैः। तनूऽरुचा। तरुषि। यत्। कृण्वे
तेऽइति। तोके। वा। गोषु। तनये। यत्। अप्ऽसु। वि। क्रंदसीऽइति। उर्वरासु। ब्रवैतेऽइति। न
हि। त्वा। शूरः। न। तुरः। न। धृष्णुः। न। त्वा। योधः। मन्यमानः। युयोध। इंद्र। नकिः। त्वा।
प्रति। अस्ति। एषां। विश्वा। जातानि। अभि। असि। तानि। १८ सः। पत्यते। उभयोः
। नृम्णं। अयोः। यदि। वेधसः। संऽइथे। हवंते। वृत्रे। वा। महः। नृऽवति। क्षये। वा। व्य
चस्वंता। यदि। वितंतसैतेऽइति। अध। स्म। ते। चर्षणयः। यत्। एजान्। इंद्र। त्राता।
उत। भव। वरूता। अस्माकासः। ये। नृऽतमासः। अर्यः। इंद्र। सूरयः। दधिरे। पुरः। नः।
अनु। ते। दायि। मही। इंद्रियाय। सत्रा। ते। विश्वं। अनु। वृत्रऽहत्ये। अनु। क्षत्रं। अनु।
सहः। यजत्र। इंद्र। देवेभिः। अनु। ते। नृऽसह्ये। एव। नः। स्पृधः। सं। अज। समत्ऽसु

हेरंब

प०१०६ ।इंद्र।रंधि।मिथतीः।अदेवीः॥भरत्ऽवाजाः।ऊताते।इंद्र।नूनं।२०॥कृधि।नः।इं

६९ द्र।क्षुयामसि।त्वा।महः।वाजस्य।सातौ।वृषाणाः।सं।यत्।विशः।अयंत।भरऽ

सातौ।उग्रं।नः।अवः।पार्ये।अहन्।दाः।त्वां।वाजी।हवते।वाजिनेयः।महः।वाज

स्य।गध्यस्य।सातौ।त्वां।वृत्रेषु।इंद्र।सत्ऽपतिं।तरुत्रं।त्वां।चष्टे।मुष्टिऽहा।गो

षु।युध्यन्।त्वं।कविं।चोदयः।अर्कऽसातौ।त्वं।कुत्साय।शुष्णं।दाशुषे।वर्क्।

त्वं।शिरः।अमर्मणः।परा।अहन्।अतिथिऽग्वाय।शंस्यं।करिष्यन्।त्वं।रथं।प्र।भ

रः।योधं।ऋष्वं।आवः।युध्यंतं।वृषभं।दशऽद्युं।त्वं।तुग्रं।वेतसवे।सचा।अहन्

।त्वं।तुजिं।गृणंतं।इंद्र।तूतोः।इति।तूतोः।त्वं।तत्।उक्थं।इंद्र।बर्हणा।कः।इति।कः

।प्र।यत्।शता।सहस्रा।शूर।दर्षि।अव।गिरेः।दासं।शंबरं।हन्।प्र।आवः।दि

वःऽदासं।चित्राभिः।ऊती॥२१॥त्वं।श्रद्धाभिः।मंदसानः।सोमैः।दभीतये।चुमु ६७

रिं। इंद्र। सिस्वप। त्वं। रजिं। पिठीनसे। दशस्यन्। षष्टिं। सहस्रा। शच्या। सचा। अहन्
।अहं। त्वना। तत्। सूरिऽभिः॥ आ। नश्यां। तव। ज्यायः। इंद्र। सुम्नं। ओजः। त्वया। यत्।
स्तवंते। सधऽवीरा। वीराः॥ त्रिऽवरूथेन। नहुषा। शविष्ठ। वयं। ते। अस्यां। इंद्र। द्युम्नऽ
हूतौ। सखायः॥ स्याम। महिन। प्रेष्ठाः॥ प्रातर्दनिः॥ क्षत्रऽश्रीः॥ अस्तु। श्रेष्ठः। घने।
वृत्राणां। सनये। धनानां। २२ किं। अस्य। किं। मदे। कं। इति। अस्य। पीतौ। इंद्रः।
किं। अस्य। सख्ये। चकार। रणाः॥ वा। ये। निऽसदि। किं। ते। अस्य। पुरा। विविद्रे। किं
।ऊं। इति। नूतनासः॥ सत्। अस्य। ० नहि। नु। ते। महिमनः। समस्य। न। मघऽवन्।
मघवत्। त्वस्य। विद्म। न। राधसःऽराधसः। नूतनस्य। इंद्र। नकिः। ददृशे। इंद्रियं।
ते। एतत्। सत्। ते। इंद्रियं। अचेति। येन। अवधीः। वरऽशिखस्य। शेषः। वज्रस्य
।यत्। ते। निऽहतस्य। शुष्मात्। स्वनात्। चित्। इंद्र। परमः। ददार। वधीत्। इंद्रः।

प० च० ६ वरऽशिखस्य। शेषः। अभिऽआवर्तिने। चायमानाय। शिक्षन्। वृचीवतः। यत्।
५८ हरिऽयूपीयायां। हन्। पूर्वे। अर्धे। भियसा। अपरः। दर्त्। २३ त्रिंशत्ऽशतं। वर्मि
णः। इंद्र। साकं। यव्याऽवत्यां। पुरुऽहूत। श्रवस्या। वृचीवंतः। शरवे। पत्यमानाः। पा
त्राः। भिंदानाः। निःऽअर्थानि। आयन्। यस्य। गावौ। अरुषा। सुयवस्यू इति सुऽयव
स्यू। अंतः। ऊं इति। सु। चरतः। रेरिहाणा। सः। संजयाय। तुर्वशं। परा। अदात्। वृची
वतः। दैववाताय। शिक्षन्। द्वयान्। अग्ने। रथिनः। विंशतिं। गाः। वधूऽमंतः।
मघऽवा। मह्यं। संऽराट्। अभिऽआवर्ती। चायमानः। ददाति। दुःऽनशा। इयं। द
क्षिणा। पार्थवानां। २४ आ। गावः। अग्मन्। उत। भद्रं। अक्रन्। सीदंतु। गोऽ
स्थे। रणयंतु। अस्मे इति। प्रजाऽवतीः। पुरुऽरूपाः। इह। स्युः। इंद्राय। पूर्वीः।
उषसः। दुहानाः। इंद्रः। यज्वने। पृणते। च। शिक्षति। उप। इत्। ददाति। न। स्वं। ६८

मुषायति। भूयःऽभूयः। रयिं। इत्। अस्य। वर्धयन्। अभिन्ने। खिल्ये। नि। दधाति। देवऽयुं। न। ताः। नशंति। न। दभाति। तस्करः। न। आसां। अमित्रः। व्यथिः। आ। दधर्षति। देवान्। च। याभिः। यजते। ददाति। च। ज्योक्। इत्। ताभिः। सचते। गोऽपतिः। सह। न। ताः। अर्वा। रेणुऽककाटः। अश्नुते। न। संस्कृतऽत्रं। उप। यंति। ताः। अभि। उरुऽगायं। अभयं। तस्य। ताः। अनु। गावः। मर्तस्य। वि। चरंति। यज्वनः। गावः। भगः। गावः। इंद्रः। मे। अच्छान्। गावः। सोमस्य। प्रथमस्य। भक्षः। इमाः। याः। गावः। ० इच्छामि। इत्। हृदा। मनसा। चित्। इंद्रं। यूयं। गावः। मेदयथ। कृशं। चित्। अश्रीरं। चित्। कृणुथ। सुऽप्रतीकं। भद्रं। गृहं। कृणुथ। भद्रऽवाचः। बृहत्। वः। वयः। उच्यते। सभासु। प्रजाऽवतीः। सुऽयवसे। रिशंतीः। शुद्धाः। अपः। सुऽप्रपाने। पिबंतीः। मा। वः। ० परि। वः। हेतिः। रुद्रस्य। वृज्याः। उप। इदं। उपऽपर्चनं। आसु। गोषु। उप। पृच्य

प०च०६

नां। उप। स्वषभस्य। रेतसि। उप। इंद्र। तव। वीर्ये। २५ इति चतुर्थाष्टके षष्ठमोध्यायः। ह
रिः ओम् इंद्रं। वः। नरः। सख्याय। सेपुः। महः। यंतः। सुऽमतये। चकानाः। महः। हि। दा

६८

ता। वज्रऽहस्तः। अस्ति। महां। ऊं इति। रण्वं। अवसे। यजध्वं। आ। यस्मिन्। हस्ते। नर्याः।
मिमिक्षुः। आ। रथे। हिरण्यये। रथेऽस्थाः। आ। रश्मयः। गभस्त्योः। स्थूरयोः। आ। अ
ध्वन्। अश्वासः। वृषणः। युजानाः। श्रिये। ते। पदा। दुवः। आ। मिमिक्षुः। धृष्णुः। वज्री।
शवसा। दक्षिणऽवान्। वसानः। अत्कं। सुरभिं। दृशे। कं। स्वः। न। नृतो इति। इषिरः।
बभूथ। सः। सोमः। आमिश्लऽतमः। सुतः। भूत्। यस्मिन्। पक्तिः। पच्यते। संति।
धानाः। इंद्रं। नरः। स्तुवंतः। ब्रह्मऽकाराः। उक्था। शंसंतः। देववातऽतमाः। न। ते। अंतः
शवसः। धायि। अस्य। वि। तु। बाबधे। रोदसी इति। महिऽत्वा। आ। ता। सूरिः। पृण
ति। तूतुजानः। यूथाऽइव। अप्ऽसु। संऽईजमानः। ऊती। एव। इत्। इंद्रः। सुऽहवः।

६८

स घ। अस्त्र। ऊती। अन्लती। हरि ऽ शिप्रः। सत्वा। एव। हि। जातः। असमाति ऽ ओजाः

। पुरु। च। वृत्रा। हनति। नि। दस्यून्। १ भूयः। इत्। वव्रधे। वीर्याय। एकः। अजुर्यः।

दयते। वसूनि। प्र। रिरिचे। दिवः। इंद्रः। पृथिव्याः। अर्धं। इत्। अस्य। प्रति। रोदसी

इति। उभे इति। अध। मन्ये। बृहत्। असुर्यं। अस्य। यानि। दाधार। नकिः। आ। मिना

ति। दिवे ऽ दिवे। सूर्यः। दर्शतः। भूत्। वि। सद्मानि। उर्विया। सु ऽ क्रतुः। धात्। अद्य।

चित्। नु। चित्। तत्। अपः। नदीनां। यत्। आभ्यः। अरदः। गातुं। इंद्र। नि। पर्वताः। अ

द्म ऽ सदः। न। सेदुः। त्वया। दृळ्हानि। सुक्रतो इति सु ऽ क्रतो। रजांसि। सत्यं। इत्। तत्।

न। त्वा ऽ वान्। अन्यः। अस्ति। इंद्र। देवः। न। मर्त्यः। ज्यायान्। ० अव। असृजः। अपः।

अच्छ। समुद्रं। त्वं। अपः। वि। दुरः। विषूचीः। इंद्र। दृळ्हं। अरुजः। पर्वतस्य। राजा। अभ

वः। जगतः। चर्षणीनां। साकं। सूर्यं। जनयन्। द्यां। उषसं। २ अभूः। एकः। रयि ऽ प

१०४०७ ते। रयीणां। आ। हस्तयोः। अधिथाः। इंद्र। कृष्टीः। वि। तोके। अप्ऽसु। तनये। च। सूरे।
अवो चंत। चर्षणयः। विऽवाचः। त्वत्। भिया। इंद्र। पार्थिवानि। विश्वा। अच्युता। चित्।
७० च्यवयंते। रजांसि। द्यावाक्षामा। पर्वतासः। वनानि। विश्वं। दृळ्हं। भयते। अज्मन्। आ।
ते। त्वं। कुत्सेन। अभि। शुष्णं। इंद्र। अशुषं। युध्य। कुयवं। गोऽइष्टौ। दश। प्रऽपित्वे। अ
ध। सूर्यस्य। मुषायः। चक्रं। अविवेः। रपांसि। त्वं। शतानि। अव। शंबरस्य। पुरः। ज
घंथ। अप्रतीनि। दस्योः। अशिक्षः। यत्र। शच्या। शचीऽवः। दिवःऽदासाय। सुन्वते।
सुतऽक्रे। भरत्ऽवाजाय। गृणते। वसूनि। सः। सत्यऽसत्वन्। महते। रणाय। र
थं। आ। तिष्ठ। तुविऽनृम्ण। भीमं। याहि। प्रऽपथिन्। अवसा। उप। मद्रिक्। प्र। च। श्रु
त। श्रवय। चर्षणिऽभ्यः।। ३ अपूर्व्या। पुरुऽतमानि। अस्मै। महे। वीराय। तव
से। तुराय। विऽरप्शिने। वज्रिणे। शंऽतमानि। वचांसि। आसा। स्थविरस्य। तक्षा। सः ७०

।मातरा।सूर्येण।कवीनां।अवासयत।रुजत्।अद्रिं।गृणानः।सुऽआधीभिः।सक्वऽ
भिः।वावशानः।उत्।उस्रियाणां।असृजत्।निऽदानं।सः।वह्निऽभिः।सक्वऽभिः।गो
षु।शश्वत्।मितज्ञुऽभिः।पुरुऽकृत्वा।जिगाय।पुरः।पुरःऽहा।सखिऽभिः।सखिऽ
यन्।दृळ्हाः।रुरोज।कविऽभिः।कविः।सन्।सः।नीव्याभिः।जरितारं।अच्छ।महः।वा
जेभिः।महत्ऽभिः।च।शुष्मैः।पुरुऽवीराभिः।वृषभ।क्षितीनां।आ।गिर्वणः।सुवि
ताय।प्र।याहि।सः।सर्गेण।शवसा।तक्तः।अत्यैः।अपः।इंद्रः।दक्षिणतः।तुरा
षाट्।इत्था।सृजानाः।अनपऽवृत्।अर्थं।दिवेऽदिवे।विविषुः।अप्रऽमृष्यं।४
यः।ओजिष्ठः।इंद्र।तं।सु।नः।दाः।मदः।वृषन्।सुऽअभिष्टिः।दास्वान्।सौवश्व्यं।
यः।वनवत्।सुऽअश्वः।वृत्रा।समत्ऽसु।ससहत्।अमित्रान्।त्वां।हि।इंद्र।अ
वसे।विऽवाचः।हवंते।चर्षणयः।शूरऽसातौ।त्वं।विप्रेभिः।वि।पणीन्।अशायः।

प०च०७ त्वाऽऊतः। इत्। सनिता। वाजं। अर्वा। त्वं। तान्। इंद्र। उभयान्। अमित्रान्। दासा। वृत्राणि।

७१ आर्या। च। शूर। वधीः। वनाऽइव। सुऽधितेभिः। अत्कैः। आ। पृत्ऽसु। दर्षि। नृणां। नृऽतम।

सः। त्वं। नः। इंद्र। अकवाभिः। ऊती। सखा। विश्वऽआयुः। अविता। वृधे। भूः। स्वःऽसा

ता। यत्। ह्वयामसि। त्वा। युध्यंतः। नेमऽधिता। पृत्ऽसु। शूर। नूनं। नः। इंद्र। अपय। रा

च। स्याः। भव। मृळीकः। उत। नः। अभिष्टौ। इत्था। गृणंतः। महिनस्य। शर्मन्। दिवि।

स्याम। पार्ये। गोसऽतमाः। ५ सं। च। त्वे इति। जग्मुः। गिरः। इंद्र। पूर्वीः। वि। च। त्वत्।

यंति। विऽभ्वः। मनीषाः। पुरा। नूनं। च। स्तुतयः। ऋषीणां। पस्पृध्रे। इंद्रे। अधि। उक्थ

ऽअर्काः। पुरुऽहूतः। यः। पुरुऽगूर्तः। ऋभ्वा। एकः। पुरुऽप्रशस्तः। अस्ति। यज्ञैः। रथः

। न। महे। शवसे। युजानः। अस्माभिः। इंद्रः। अनुऽमाद्यः। भूत्। न। यं। हिंसंति। धी

तयः। न। वाणीः। इंद्रं। नक्षंति। इत्। अभि। वर्धयंतीः। यदि। स्तोतारः। शतं। यत्। स ७१

हस्तं। गृणंति। गिर्वणसं।। शं। तत्। अस्मै। अस्मै। एतत्। दिवि। अर्चःऽइव। मासा।। मिमिक्ष
ः। इंद्रे। नि। अयामि। सोमः। जनं। न। धन्वन्। अभि। सं। यत्। आपः। सत्रा। ववृधुः। ह
वनानि। यज्ञैः। अस्मै। एतत्। महि। आंगूषं। अस्मै। इंद्राय। स्तोत्रं। मतिऽभिः। अवाचि
। असत्। यथा। महति। वृत्रऽतूर्ये। इंद्रः। विश्वऽआयुः। अविता। वृधः। च। ६ कदा।
भुवन्। रथऽक्षयाणि। ब्रह्म। कदा। स्तोत्रे। सहस्रऽपोष्यं। दाः। कदा। स्तोमं। वासयः।
अस्य। राया।। कदा। धियः। करसि। वाजऽरत्नाः। कर्हि। स्वित्। तत्। इंद्र। यत्। नृऽभिः
। नॄन्। वीरैः। वीरान्। नीळयासे। जय। आजीन्। त्रिऽधातु। गाः। अधि। जयासि। गो
षु। इंद्र। द्युम्नं। स्वःऽवत्। धेहि। अस्मे इति। ०। जरित्रे। विश्वऽप्स। ब्रह्म। कृणवः। श
विष्ठ। कदा। धियः। न। निऽयुतः। युवासे। कदा। गोऽमघा। हवनानि। गच्छाः। सः। गो
ऽमघाः। जरित्रे। अश्वऽचंद्राः। वाजऽश्रवसः। अधि। धेहि। पृक्षः। पीपिहि। इषः। सु

१० व ७ ऽदुघां। इंद्र। धेनुं। भरत्। ऽवाजेषु। सुऽरूचं। रूरु च्याः। तं। आ। नूनं। वृजनं। अन्यथा।
७२ चित्। शूरः। यत्। शक्र। वि। दुरः। गृणीषे। मा। निः। अरं। शुक्रऽदुघस्य। धेनोः। आं
गिरसान्। ब्रह्मणा। विप्र। जिन्व। ७ सत्रा। मदासः। तव। विश्वऽजन्याः। सत्रा। रा
यः। अध। ये। पार्थिवासः। सत्रा। वाजानां। अभवः। विऽभक्ता। यत्। देवेषु। धार
यथाः। असुर्यं। अनु। प्र। येजे। जनः। ओजः। अस्य। सत्रा। दधिरे। अनु। वीर्याय। स्यू
मऽगृभे। दुधये। अर्वते। च। क्रतुं। वृंजंति। अपि। वृत्रऽहत्ये। तं। सध्रीचीः। ऊतयः।
वृष्ण्यानि। पौंस्यानि। नियुतः। सश्चुः। इंद्रं। समुद्रं। न। सिंधवः। उक्थऽशुष्माः।
उरुऽव्यचसं। गिरः। आ। विशंति। सः। रायः। खां। उप। सृज। गृणानः। पुरुऽचंद्रस्य
। त्वां। इंद्र। वस्वः। पतिः। बभूथ। असमः। जनानां। एकः। विश्वस्य। भुवनस्य। रा
जा। सः। तु। श्रुधि। श्रुत्या। यः। दुवःऽयुः। द्यौः। न। भूम। अभि। रायः। अर्यः। असः। ७२

यथा। नः। शवसा। चकानः। युगेऽयुगे। वयसा। चेकितानः। ८ अर्वाक्। रथं। विश्व
वारं। ते। उग्र। इंद्र। युक्तासः। हरयः। वहंतु। कीरिः। चित्। हि। त्वा। हवते। स्वःऽवान्।
ऋधीमहि। सधऽमादः। ते। अद्य। प्रोइति। द्रोणे। हरयः। कर्म। अग्मन्। पुनानासः।
ऋज्यंतः। अभूवन्। इंद्रः। नः। अस्य। पूर्व्यः। पप्रीयात्। द्युक्षः। मदस्य। सोम्यस्य।
राजा। आऽसस्राणासः। शवसानं। अच्छ। इंद्रं। सुऽचक्रे। रथ्यासः। अश्वाः। अभि
श्रवः। ऋज्यंतः। वहेयुः। नु। चित्। नु। वायोः। अमृतं। वि। दस्येत्। वरिष्ठः। अस्य।
दक्षिणां। इयर्ति। इंद्रः। मघोनां। तुविकूर्मिऽतमः। यया। वज्रिऽवः। परिऽयासि। अं
हः। मघा। च। धृष्णो इति। दयसे। वि। सूरीन्। इंद्रः। वाजस्य। स्थविरस्य। दाता। इं
द्रः। गीःऽभिः। वर्धतां। वृद्धऽमहाः। इंद्रः। वृत्रं। हनिष्ठः। अस्तु। सत्वा। आ। ता। सूरिः।

।पृणाति।तूतुजानः। १ अपात्।इतः।उत्।ऊँइति।नः।चित्रऽतमः।महीं।भर्षत्।
द्युऽमतीं।इंद्रऽहूतिं।पन्यसीं।धीतिं।दिव्यस्य।यामन्।जनस्य।रातिं।वनते।सुऽदा
नुः।दूरात्।चित्।आ।वसतः।अस्य।कर्णा।घोषात्।इंद्रस्य।तन्यति।ब्रुवाणः।
आ।इयं।एनं।देवऽहूति।ववृत्यात्।मद्र्यक्।इंद्रं।इयं।सच्यमाना।तं।वः।धिया।प
रमया।पुराऽजां।अजरं।इंद्रं।अभि।अनूषि।अर्कैः।ब्रह्म।च।गिरः।दधिरे।सं।अ
स्मिन्।महान्।च।स्तोमः।अधि।वर्धत्।इंद्रे।वर्धात्।यं।यज्ञः।उत।सोमः।इंद्रं।
वर्धात्।ब्रह्म।गिरः।उक्था।च।मन्म।वर्ध।अहा।एनं।उषसः।यामन्।अक्तोः।व
र्धान्।मासाः।शरदः।द्यावः।इंद्रं।एव।जज्ञानं।सहसे।असामि।वावृधानं।राध
से।च।श्रुताय।महां।उग्रं।अवसे।विप्र।नूनं।आ।विवासेम।वृत्रऽतूर्येषु। १०।
मंद्रस्य।कवेः।दिव्यस्य।वह्नेः।विप्रऽमन्मनः।वचनस्य।मध्वः।अपाः।नः।तस्य

।सचनस्य।देव।इषः।युवस्व।गृणते।गोऽअग्राः।अयं।उशानः।परि।अद्रिं।उस्राः।
ऋतधीतिऽभिः।ऋतऽयुक्।युजानः।रुजत्।अरुग्णं।वि।वलस्य।सानुं।पणीन्।
वचःऽभिः।अभि।योधत्।इंद्रः।अयं।अद्योतयत्।अद्युतः।वि।अक्तून्।दोषा।वस्तो
ः।शरदः।इंदुः।इंद्र।इमां।केतुं।अदधुः।नु।चित्।अह्नां॥शुचिऽजन्मनः।उषसः।चका
र।अयं।रोचयत्।अरुचः।रुचानः।अयं।वासयत्।वि।ऋतेन।पूर्वीः।अयं।ईय
ते।ऋतयुक्ऽभिः।अश्वैः।स्वःऽविदा।नाभिना।चर्षणिऽप्राः।नु।गृणानः।गृणते
।प्रत्न।राजन्।इषः।पिन्व।वसुऽदेयाय।पूर्वीः।अपः।ओषधीः।अविषा।वनानि।
गाः।अर्वतः।नॄन्।ऋचसे।रिरीहि। ११ इंद्र।पिब।तुभ्यं।सुतः।मदाय।अव।स्य
हरी इति।वि।मुच।सखाया।उत।प्र।गाय।गणे।आ।निऽसद्य।अथ।यज्ञाय।गृ
णते।वयः।धाः।अस्य।पिब।यस्य।जज्ञानः।इंद्र।मदाय।क्रत्वे।अपिबः।विऽर

प०व०८ स्त्रिन्।तं।ई्यति।त्ते।गावः।नरः।आपः।अद्रिः।इंदुं।सं।अह्यन्।पीतये।सं।अस्मै।सं।

इध्मे।अग्नौ।सुते।इंद्र।सोमे।आ।त्वा।वहंतु।हरयः।वहिष्ठाः।त्वाऽयता।मनसा।जो

७४ हवीमि।इंद्र।आ।याहि।सुवितायं।महे।नः।आ।याहि।शश्वत्।उशता।ययाथ।इंद्र

।महा।मनसा।सोमऽपेयं।उप।ब्रह्माणि।शृणवः।इमा।नः।अथ।ते।यज्ञः।तन्वे।व

यः।धात्।यत्।इंद्र।दिवि।पार्ये।यत्।सधऽकु।यत्।वा।स्वे।सदने।यत्र।वा।असि।

अतः।नः।यज्ञं।अवसे।नियुत्वान्।सऽजोषाः।पाहि।गिर्वणः।मरुत्ऽभिः। १२

अहेळमानः।उप।याहि।यज्ञं।तुभ्यं।पवंते।इंद्रवः।सुतासः।गावः।न।वज्रिन्।स्वं।

ओकः।अच्छ।इंद्र।आ।गहि।प्रथमः।यज्ञियानां।या।ते।काकुत्।सुऽकृता।या।व

रिष्ठा।यया।शश्वत्।पिबसि।मध्वः।ऊर्मिं।तया।पाहि।प्र।ते।अध्वर्युः।अस्था

ता।सं।ते।वज्रः।वर्ततां।इंद्र।गव्युः।एषः।द्रप्सः।वृषभः।विश्वऽरूपः।इंद्राय।वृ ७४

ह्वं। सं। अकारि। सोमः। एतं। पिब। हरिऽवः। स्थातः। उग्र। यस्य। ईशिषे। प्रऽदिवि। यः।
ते। अन्नं। सुतः। सोमः। असुतात्। इंद्र। वस्यान्। अयं। श्रेयान्। चिकितुषे। रणाय। एतं।
। तितिर्वः। उप। या। हि। इंद्रेये। तेन। विश्वाः। तविषीः। आ। पृणस्व। कृयामसि। त्वा। आ।
इंद्र। याहि। अर्वाङ्। अरं। ते। सोमः। तन्वे। भवाति। शतक्रतो इति शतऽक्रतो। मादय
स्व। सुतेषु। प्र। अस्मान्। अव। पृतनासु। विक्षु। १३ प्रति। अस्मै। पिपीषते। विश्वा प्र।
नि। विदुषे। भर। अरंऽगमाय। जग्मये। अपश्चात्ऽदघ्वने। नरे। आ। ईं। एनं। प्र
ति। ऽएतन। सोमेभिः। सोमऽपातमं। अमत्रेभिः। ऋजीषिणं। इंद्रं। सुतेभिः। इंदुऽभिः
। यदि। सुतेभिः। इंदुऽभिः। सोमेभिः। प्रतिऽभूषथ। वेद। विश्वस्य। मेधिरः। धृष
त्। तंऽतं। इत्। आ। ईषते। अस्मैऽअस्मै। इत्। अंधसः। अध्वर्यो इति। प्र। भर। सुतं।
कुवित्। समस्य। जेन्यस्य। शर्धतः। अभिऽशस्तेः। अवऽस्परत्। १४ यस्मात्। य

प० व० ६

तः। शंबरं। मदे॥ दिवः ऽदासाय। रंधयः॥ अयं। सः। सोमः। इंद्र। ते। सुतः। पिब। यस्य।
तीव्र ऽसुतं। मदं। मध्यं। अंतं। च। रक्षसे। ०। यस्य। गाः। अंतः। अश्मनः। मदे। दृह्ळा
। अव ऽअसृजः। ०। यस्य। मंदानः। अंधसः। माघोनं। दधिषे। शवः। ०। १५। यः।
रयिऽवः। रयिंऽतमः। यः। द्युम्नैः। द्युम्नवत्ऽतमः। सोमः। सुतः। सः। इंद्र। ते। अस्ति
। स्वधाऽपते। मदः। यः। शग्मः। तुविऽशग्म। ते। रायः। दामा। मतीनां। ०। येन।
वृधः। न। शवसा। तुरः। न। स्वाभिः। ऊतिऽभिः। ०। त्यं। ऊं इति। वः। अप्रऽहनं। गृ
णीषे। शवसः। पतिं। इंद्रं। विश्वऽसहं। नरं। मंहिष्ठं। विश्वऽचर्षणिं। यं। वर्धयं
ति। इत्। गिरः। पतिं। तुरस्य। राधसः। तं। इत्। नु। अस्य। रोदसी इति। देवी इ
ति। शुष्मं। सपर्यतः। १६। तत्। वः। उक्थस्य। बर्हणा। इंद्राय। उपऽस्तृणी
षणि। विपः। न। यस्य। ऊतयः। वि। यत्। रोहंति। सऽक्षितः। अविंदत्। दक्षं।

७५

म

७०

मित्रः। नवीयान्। पपानः। देवेभ्यः। वस्यः। अचैत्। ससऽवान्। स्तौला। भिः। धौत
रीभिः। उरुष्या। पायुः। अभवत्। सखिऽभ्यः। सतस्य। पथ्या। वि। धाः। अपायि। श्रि
ये। मनांसि। देवासः। अक्रन्। दधानः। नाम। महः। वचःऽभिः। वपुः। दृशये। वेन्यः।
वि। आवरियावः। द्युमत्ऽतमं। दक्षं। धेहि। अस्मे इति। सेध। जनानां। पूर्वीः। अ
रातीः। वर्षीयः। वयः। कृणुहि। शचीऽभिः। धनस्य। सातौ। अस्मान्। अविड्ढि। इं
द्र। तुभ्य। इत्। मघऽवन्। अभूम। वयं। दात्रे। हरिऽवः। मा। वि। वेनः। नकिः। आ
पिः। ददृशे। मर्त्यऽत्रा। किं। अंग। रध्रऽचोदनं। त्वा। आहुः। १७ मा। जस्वने। वृषभ।
नः। ररीथाः। मा। ते। रेवतः। सख्ये। रिषाम। पूर्वीः। ते। इंद्र। निःऽसिधः। जनेषु। ज
हि। असुस्वीन्। प्र। वृह। अपृणतः। उत। अभ्राणिऽइव। स्तनयन्। इयर्ति। इंद्रः
। राधांसि। अश्व्यानि। गव्या। त्वं। असि। प्रऽदिवः। कारुऽधाय्याः। मा। त्वा। अदा

प०व०७ मा। नः। आ। दभन्। मघोनः। अध्वर्यो इति। वीर। प्र। महे। सुतानां। इंद्राय। भर। सः। हि

। अस्य। राजा। यः। पूर्व्याभिः। उत। नूतनाभिः। गीःऽभिः। ववृधे। गृणतां। ऋषीणां

७६ । अस्य। मदे। पुरु। वर्पांसि। विद्वान्। इंद्रः। वृत्राणि। अप्रति। जघान। तं। ऊं इति। प्र। हो

बि। मधुऽमंतं। अस्मै। सोमं। वीराय। शिप्रिणे। पिबध्यै। ०हंता। ँगंता। वृत्रं। परा

ऽवतः। वित्त। अच्छ। वसुः। धीनां। अविता। कारुऽधायाः। १८ इदं। त्यत्। पात्रं। इं

द्रऽपानं। इंद्रस्य। प्रियं। अमृतं। अपायि। मत्सत्। यथा। सौमनसाय। देवं। वि।

अस्मत्। द्वेषः। युयवत्। वि। अंहः। एना। मंदानः। जहि। शूर। शत्रून्। जामिं। अ

जामिं। मघऽवन्। अमित्रान्। अभिऽसेनान्। आभि। आऽदेदिशानान्। परा

चः। इंद्र। प्र। मृण। जहि। च। आसु। स्म। नः। मघऽवन्। इंद्र। पृत्ऽसु। अस्मभ्यं।

महि। वरिवः। सुऽगं। करितिकः। अपां। तोकस्य। तनयस्य। जेषे। इंद्र। सूरीन् ७६

।कृणुहि।स्म।नः।अर्धं।आ।त्वा।हरयः।वृषणः।युज्ञानाः।वृषऽरथासः।वृषऽरश्मयः
।अत्याः।अस्मत्रांचः।वृषणः।वज्रऽवाहः।वृष्णे।मदाय।सुऽयुजः।वहंतु।आ।ते।वृष
न्।वृषणः।द्रोणं।अस्थुः।घृतऽप्रुषः।न।ऊर्मयः।मदंतः।इंद्र।प्र।तुभ्यं।वृषऽभिः।सुता
नां।वृष्णे।भरंति।वृषभाय।सोमं। १८ वृषा।असि।दिवः।वृषभः।पृथिव्याः।वृषा।
सिंधूनां।वृषभः।स्तियानां।वृष्णे।ते।इंदुः।वृषभ।पीपाय।स्वादुः।रसः।मधुऽपे
यः।वराय।अयं।देवः।सहसा।जायमानः।इंद्रेण।युजा।पणिं।अस्तभायत्।अयं
।स्वस्य।पितुः।आयुधानि।इंदुः।अमुष्णात्।अशिवस्य।मायाः।अयं।अकृणोत्।
उषसः।सुऽपत्नीः।अयं।सूर्ये।अदधात्।ज्योतिः।अंतरिति।अयं।त्रिऽधातु।दिवि
।रोचनेषु।त्रितेषु।विंदत्।अमृतं।निऽगूळ्हं।अयं।द्यावापृथिवीइति।वि।स्कभा
यत्।अयं।रथं।अयुनक्।सप्तऽरश्मिं।अयं।गोषु।शच्या।पक्वं।अंतरिति।सोमः।

प० च० ७ दाधार। दशऽयंत्रं। उत्सं। २० यः। आ। अनयत्। पराऽवतः। सुऽनीती। तुर्वशं। यदुं।
७८ इंद्रः। सः। नः। युवा। सखा॥ अविप्रे। चित्। वयः। दधत्। अनाशुना। चित्। अर्वता। इं
द्रः। जेता। हितं। धनं॥ महीः। अस्य। प्रऽनीतयः। पूर्वीः। उत। प्रऽशस्तयः। न। अस्य।
क्षीयंते। ऊतयः॥ सखायः। ब्रह्मऽवाहसे। अर्चत। प्र। च। गायत। सः। हि। नः। प्रऽम
तिः। मही॥ त्वं। एकस्य। वृत्रऽहन्। अविता। द्वयोः। असि। उत। ईदृशे। यथा। वयं॥ २१
नयसि। इत्। ऊं इति। अति। द्विषः। कृणोषि। उक्थऽशंसिनः। नृऽभिः। सुऽवीरः।
उच्यसे॥ ब्रह्माणं। ब्रह्मऽवाहसं। गीःऽभिः। सखायं। ऋग्मियं। गां। न। दोहसे। हुवे॥
यस्य। विश्वानि। हस्तयोः। ऊचुः। वसूनि। नि। द्विता। वीरस्य। पृतनाऽसहः॥ वि। दृळ्हा
नि। चित्। अद्रिऽवः। जनानां। शचीऽपते। वृह। मायाः। अनानत॥ तं। ऊं इति। त्वा। स
त्य। सोमऽपाः। इंद्र। वाजानां। पते। अहूमहि। श्रवस्यवः॥ २२ ।०। यः। पुरा। आ ७८

सिथ। यः। वा। नूनं। हिते। धने। हव्यः। सः। श्रुधि। हवं। धीभिः। अर्वत्ऽभिः। अर्वतः। वा
जान्। इंद्र। श्रवऽकाम्यान्। त्वया। जेष्म। हितं। धनं। अप्रऽरः। ऊं इति। वीर। गिर्वणः। महान्। इं
द्र। धने। हिते। भरे। वितंतसाय्यः। ०। अमित्रऽहन्। मक्षुजवःऽतम। असति। तय।
नः। हिनुहि। रथं। सः। रथेन। रथिऽतमः। अस्माकेन। अभिऽयुग्वना। जेषि। जिष्णो
इति। हितं। धनं। २२ ।०। कृष्टीनां। विऽचर्षणिः। पतिः। जज्ञे। वृषऽक्रतुः। यः। गृ
णतां। इत्। आसिथ। आपिः। ऊती। शिवः। सखा। सः। त्वं। नः। इंद्र। मृळय। धिया। व
ज्री। गभस्त्योः। रक्षःऽहत्याय। वज्रिऽवः। ससहीष्ठाः। अभि। स्पृधः। प्रत्नं। रयीणां।
युजं। सखायं। कीरिऽचोदनं। ब्रह्मऽवाहःऽतमं। हुवे। सः। हि। विश्वानि। पार्थिवा। ए
कः। वसूनि। पत्यते। गिर्वणःऽतमः। अध्रिऽगुः। २४ सः। नः। नियुत्ऽभिः। आ। पृ
ण। कामं। वाजेभिः। अश्विऽभिः। गोमत्ऽभिः। गोऽपते। धृषत्। तत्। वः। गाय।

पं०वं०७ सुते। सचा। पुरुऽहूताय। सत्वने। शं। यत्। गवे। न। शाकिने। न। घ। वसुः। नि। यमते।

७८ दानं। वाजस्य। गोऽमतः। यत्। सीं। उप। श्रवत्। गिरः। कुवित्ऽसस्य। प्र। हि। व्रजं। गो

ऽमंतं। दस्युऽहा। गमत्। शचीभिः। अप। नः। वरत्। इमाः। ऊं इति। त्वा। शतक्रतो इति

शतऽक्रतो। अभि। प्र। नोनुवुः। गिरः। इंद्र। वत्सं। न। मातरः। २५ दुःऽनशं। सख्यं।

वीर। तव। गोः। असि। गव्यते। अश्वः। अश्वऽयते। भव। ० सुतेऽसुते। नक्षंते। गिर्व

णः। गिरः। वत्सं। गावः। न। धेनवः। पुरुऽतमं। पुरूणां। स्तोतॄणां। विऽवाचि। वाजे

भिः। वाजऽयतां। अस्माकं। इंद्र। भूतु। ते। स्तोमः। वाहिष्ठः। अंतमः। अस्मान्। राये

। महे। हिनु। अधि। बृबुः। पणीनां। वर्षिष्ठे। मूर्धन्। अस्थात्। उरुः। कक्षः। न। गांग्य

ः। यस्य। वायोःऽइव। द्रवत्। भद्रा। रातिः। सहस्रिणी। सद्यः। दानाय। मंहते। तत्।

सु। नः। विश्वे। अर्यः। आ। सदा। गृणंति। कारवः। बृबुं। सहस्रऽदातमं। सूरिं। सहे ७८

स्वःऽसातमं। २६ त्वां। इत्। हि। हवामहे। साता। वाजस्य। कारवः। त्वां। वृत्रेषु। इंद्र। स
त्ऽपतिं। नरः। त्वां। काष्ठासु। अर्वतः। सः। त्वं। नः। चित्र। वज्रऽहस्त। धृष्णुऽया। महः।
स्तवानः। अद्रिऽवः। गां। अश्वं। रथ्यं। इंद्र। सं। किर। सत्रा। वाजं। न। जिग्युषे। यः। सत्राऽ
हा। विचर्षणिः। इंद्रं। तं। हूमहे। वयं। सहस्रऽमुष्क। तुविऽनृम्ण। सत्ऽपते। भव। सम
त्ऽसु। नः। वृधे। बाधसे। जनान्। वृषभाऽइव। मन्युना। घृषौ। मीळ्हे। ऋचीषम।
अस्माकं। बोधि। अविता। महाऽधने। तनूषु। अप्ऽसु। सूर्ये। इंद्र। ज्येष्ठं। नः। आ।
भर। ओजिष्ठं। पपुरि। श्रवः। येन। इमे इति। चित्र। वज्रऽहस्त। रोदसी इति। आ। उ
भे इति। सुऽशिप्र। प्राः। २७ त्वां। उग्रं। अवसे। चर्षणिऽसहं। राजन्। देवेषु। हूमहे।
विश्वा। सु। नः। विथुरा। पिब्दना। वसो इति। अमित्रान्। सुऽसहान्। कृधि। यत्। इंद्र।
नाहुषीषु। आ। ओजः। नृम्णं। च। कृष्टिषु। यत्। वा। पंच। क्षितीनां। द्युम्नं। आ। भर

पं०च०७ ।सत्रा।विश्वानि।पौंस्या।यत्।वा।लक्षो।मघऽवन्।द्रुह्यो।आ।जने।यत्।पूरौ।कत्
।च।वृष्ण्यं।अस्मभ्यं।तत्।रिरीहि।सं।नृऽसह्ये।अमित्रान्।पृत्ऽसु।तुर्वणे।इंद्र।
७८ त्रिऽधातु।शरणं।त्रिऽवरूथं।स्वस्तिऽमत्।छर्दिः।यच्छ।मघवत्ऽभ्यः।च।मह्यं।च
।यवय।दिद्युं।एभ्यः।ये।गव्यता।मनसा।शत्रुं।आऽदभुः।अभिऽप्रघ्नंति।धृष्णुऽया
।अध।स्म।नः।मघऽवन्।इंद्र।गिर्वणः।तनूऽपाः।अंतमः।भव। २९ ।०।वृधे।भव
।इंद्र।नार्यं।अव।युधि।यत्।अंतरिक्षे।पतयंति।पर्णिनः।दिद्यवः।तिग्मऽमूर्धा
नः।यत्र।शूरासः।तन्वः।विऽतन्वते।प्रिया।शर्म।पितॄणां।अध।स्म।यच्छ।तन्वे
।तने।च।छर्दिः।अचित्तं।यवय।द्वेषः।यत्।इंद्र।सर्गे।अर्वतः।चोदयासे।महा
ऽधने।असमने।अध्वनि।वृजिने।पथि।श्येनान्ऽइव।श्रवस्यतः।सिंधूनऽ
इव।प्रवणे।आशुऽया।यतः।यदि।क्रोशं।अनु।स्वनि।आ।ये।वयः।न।वर्वृतति ७८

।आमिषि।गृभीताः।बाह्वोः।गवि। २९ स्वादुः।किल।अयं।मधुऽमान्।उत।अयं।
तीव्रः।किल।अयं।रसऽवान्।उत।अयं।उतोइति।नु।अस्य।पपिऽवांसं।इंद्रं।न।
कः।चन।सहते।आऽहवेषु।अयं।स्वादुः।इह।मदिष्ठः।आस।यस्य।इंद्रः।वृत्रऽहत्ये
।ममाद।पुरूणि।यः।च्यौत्ना।शंबरस्य।वि।नवतिं।नव।च।देह्यः।हन्।अयं।मे।
पीतः।उत्।इयर्ति।वाचं।अयं।मनीषां।उशतीं।अजीगरिति।अयं।षट्।उर्वीः।अ
मिमीत।धीरः।न।याभ्यः।भुवनं।कत्।चन।आरे।अयं।सः।यः।वरिमाणं।पृथि
व्याः।वर्ष्माणं।दिवः।अकृणोत्।अयं।सः।अयं।पीयूषं।तिसृषु।प्रवत्ऽसु।सो
मः।दाधार।उरु।अंतरिक्षं।अयं।विदत्।चित्रऽदृशीकं।अर्णः।शुक्रऽसद्मनां।
उषसां।अनीके।अयं।महान्।महता।स्कंभनेन।उत्।द्यां।अस्तभ्नात्।वृषभः।
मरुत्वान्। ३० धृषत्।पिब।कलशे।सोमं।इंद्र।वृत्रऽहा।शूर।संऽअरे।वसू

प०२०७ नो। माध्यंदिने। सवने। आ। वृषस्व। रयिऽस्थानः। रयिं। अस्मासु। धेहि। इंद्र। प्र। नः।
पुरएताऽइव। पश्य। प्र। नः। नय। प्रऽतरं। वस्यः। अछ। भव। सुऽपारः। अतिऽपारयः।
८० नः। भव। सुऽनीतिः। उत। वामऽनीतिः। उरुं। नः। लोकं। अनु। नेषि। विद्वान्। स्वःऽवत्।
ज्योतिः। अभयं। स्वस्ति। ऋष्वा। ते। इंद्र। स्थविरस्य। बाहू इति। उप। स्थेयाम। शरणा
। बृहंता। वरिष्ठे। नः। इंद्र। वंधुरे। धाः। वहिष्ठयोः। शतऽवन्। अश्वयोः। आ। इषं। आ।
वक्षि। इषां। वर्षिष्ठां। मा। नः। तारीत्। मघऽवन्। रायः। अर्यः। इंद्र। मृळ। मह्यं। जी
वातुं। इछ। चोदय। धियं। अयसः। न। धारां। यत्। किं। च। अहं। त्वाऽयुः। इदं। वदामि
। तत्। जुषस्व। कृधि। मा। देवऽवंतं। ३१ त्रातारं। इंद्रं। अवितारं। इंद्रं। हवेऽहवे। सु
ऽहवं। इंद्रं। शूरं। ह्वयामि। शक्रं। पुरुऽहूतं। इंद्रं। स्वस्ति। नः। मघऽवा। धातु। इंद्रः।
इंद्रः। सुऽत्रामा। स्वऽवान्। अवःऽभिः। सुऽमृळीकः। भवतु। विश्वऽवेदाः। बाधतां ८०

। द्वेषः । अभयं । कृणोतु । सुऽवीर्यस्य । पतयः । स्याम ॥ ० ॥ सः । सुऽत्रामा । स्वऽवान् । इंद्रः ।
अस्मे इति । आरात् । चित् । द्वेषः । सनुतः । युयोतु । अव । त्वे इति । इंद्र । प्रऽवतः । न । ऊर्मि
ः । गिरः । ब्रह्माणि । निऽयुतः । धवंते । उरू । न । राधः । सवना । पुरूणि । अपः । गाः । व
ज्रिन् । सुवसि । सं । इंद्रून् । कः । ईं । स्तवत् । कः । पृणात् । कः । यजाते । यत् । उग्रं । इत् ।
मघऽवा । विश्वहा । अवेत् । पादौऽइव । प्रऽहरन् । अन्यंऽअन्यं । कृणोति । पूर्वं । अप
रं । शचीभिः ॥ ३२ ॥ शृण्वे । वीरः । उग्रंऽउग्रं । दमऽयन् । अन्यंऽअन्यं । अतिऽनेनीय
मानः । एधमानऽद्विट् । उभयस्य । राजा । चोष्कूयते । विशः । इंद्रः । मनुष्यान् । परा ।
पूर्वेषां । सख्या । वृणक्ति । विऽतर्तुराणः । अपरेभिः । एति । अननुऽभूतीः । अवऽ
धून्वानः । पूर्वीः । इंद्रः । शरदः । तर्तरीति । रूपंऽरूपं । प्रतिऽरूपः । बभूव । तत् । अ
स्य । रूपं । प्रतिऽचक्षणाय । इंद्रः । मायाभिः । पुरुऽरूपः । ईयते । युक्ताः । हि । अस्य

प०व०७। हरयः। शता। दश। सुऽजानः। हरिता। रथे। भूरि। त्वष्टा। इह। राजति। कः। विश्वाहा।
द्विषतः। पक्षः। आसते। उत। आसीनेषु। सूरिषु। अग। व्यूति। क्षेत्रं। आ। अगन्म। देवाः।
उर्वी। सती। भूमिः। अंहूरणा। अभूत। बृहस्पते। प्र। चिकित्स। गोऽइष्टौ। इत्था। स
ते। जरित्रे। इंद्र। पंथां। ३३ दिवेऽदिवे। सऽदृशीः। अन्यं। अर्धं। कृष्णाः। असेधत्।
अप। सद्मनः। जाः। अहन्। दासा। वृषभः। वस्नऽयंता। उदऽव्रजे। वर्चिनं। शंबरं। च।
प्रऽस्तोकः। इत्। नु। राधसः। ते। इंद्र। दश। कोशयीः। दश। वाजिनः। अदात्। दिवः
ऽदासात्। अतिथिऽग्वस्य। राधः। शांबरं। वसु। प्रति। अग्रभीष्म। दश। अश्वान्।
दश। कोशान्। दश। वस्त्रा। अधिऽभोजना। दशो इति। हिरण्यऽपिंडान्। दिवः
ऽदासात्। असानिषं। दश। रथान्। प्रष्टिऽमतः। शतं। गाः। अथर्वऽभ्यः। अश्व
थः। पायवे। अदात्। महि। राधः। विश्वऽजन्यं। दधानान्। भरत्ऽवाजान्। सा

८१

८१

ऽर्यः। अग्निः। अयक्ष्॥ २४ वनस्पते। वीळुऽअंगः। हि। भूयाः। अस्मत्ऽसखा। प्रऽतरणः।
सुऽवीरः। गोभिः। संऽनद्धः। असि। वीळयस्व। आऽस्थाता। ते। जयतु। जेत्वानि। दिवः। पृथि
व्याः। परि। ओजः। उत्ऽभृतं। वनस्पतिऽभ्यः। परि। आऽभृतं। सहः। अपां। ओज्मानं।
परि। गोभिः। आऽवृतं। इंद्रस्य। वज्रं। हविषा। रथं। यज। इंद्रस्य। वज्रः। मरुतां। अ
नीकं। मित्रस्य। गर्भः। वरुणस्य। नाभिः। सः। इमां। नः। हव्यऽदातिं। जुषाणः। देव।
रथ। प्रति। हव्या। गृभाय। उप। श्वासय। पृथिवीं। उत। द्यां। पुरुऽत्रा। ते। मनुतां। वि
ऽस्थितं। जगत्। सः। दुंदुभे। सऽजूः। इंद्रेण। देवैः। दूरात्। दवीयः। अप। सेध। शत्रू
न्। आ। क्रंदय। बलं। ओजः। नः। आ। धाः। नि। स्तनिहि। दुःऽइता। बाधमानः। अ
प। प्रोथ। दुंदुभे। दुच्छुनाः। इतः। इंद्रस्य। मुष्टिः। असि। वीळयस्व। आ। अमूः। अज।
प्रतिऽआवर्तय। इमाः। केतुऽमत्। दुंदुभिः। वावदीति। सं। अश्वऽपर्णाः। चरंति।

प॰च॰८ नः।२ नरः। अस्माकं। इंद्र। रथिनः। जयंतु। ३५ इति चतुर्थाष्टके सप्तमोऽध्यायः। ओं

८२ यज्ञाऽयज्ञा। वः। अग्नये। गिराऽगिरा। च। दक्षसे। प्रऽप्र। वयं। अमृतं। जातऽवेदसं। प्रियं। मित्रं। न। शंसिषं। ऊर्जः। नपातं। सः। हि। नः। अयं। अस्मऽयुः। दाशेम। हव्यऽदातये। भुवत्। वाजेषु। अविता। भुवत्। वृधः। उत। त्राता। तनूनां। वृषा। हि। अग्ने। अजरः। महान्। विऽभासि। अर्चिषा। अजस्रेण। शोचिषा। शोशुचत्। शुचे। सुदीतिऽभिः। सु। दीदिहि। महः। देवान्। यजसि। यक्षि। आनुषक्। तव। क्रत्वा। उत। दंसना। अर्वाचः। सीं। कृणुहि। अग्ने। अवसे। रास्व। राजः। उत। वंस्व। यं। आपः। अद्रयः। वना। गर्भं। ऋतस्य। पिप्रति। सहसा। यः। मथितः। जायते। नृऽभिः। पृथिव्याः। अधि। सानवि। १ आ। यः। पप्रौ। भानुना। रोदसी इति। उभे इति। धूमेन। धावते। दिवि। तिरः। तमः। ददृशे। ऊर्म्यासु। आ। श्यावासु। अरुषः। वृषा। आ। श्यावाः। अरुषः। वृषा। बृहत्

८२

ऽभिः। अग्ने। अर्चिऽभिः। शुक्रेण। देव। शोचिषा। भरत्ऽवाजे। सम्ऽइधानः। यविष्ठ्य। रे
वत्। नः। शुक्र। दीदिहि। द्युऽमत्। पावक। दीदिहि। विश्वासां। गृहऽपतिः। विशां। असि
। त्वं। अग्ने। मानुषीणां। शतं। पूःऽभिः। यविष्ठ। पाहि। अंहसः। सम्ऽएधारं। शतं। हिमाः
। स्तोतृऽभ्यः। ये। च। ददति। त्वं। नः। चित्रः। ऊत्या। वसो इति। राधांसि। चोदय। अस्य।
रायः। त्वं। अग्ने। रथीः। असि। विदाः। गाधं। तुचे। तु। नः। पर्षि। तोकं। तनयं। पर्तृऽ
भिः। त्वं। अदब्धैः। अप्रयुत्वऽभिः। अग्ने। हिंसांसि। दैव्या। युयोधि। नः। अदेवानि।
ह्वरांसि। च। २ आ। सखायः। सबःऽदुघां। धेनुं। अजध्वं। उप। नव्यसा। वचः। सृ
जध्वं। अनपऽस्फुरां। या। शर्धाय। मारुताय। स्वऽभानवे। श्रवः। अमृत्यु। धुक्षत।
या। मृळीके। मरुतां। तुराणां। या। सुम्नैः। एवऽयावरी। भरत्ऽवाजाय। अव। धुक्ष
त। द्विता। धेनुं। च। विश्वऽदोहसं। इषं। च। विश्वऽभोजसं। तं। वः। इंद्रं। न। सुऽक्रतुं।

ना।

प०२०८ वरुणंऽइव। मायिनं। अर्यमणं। न। मंद्रं। सृप्रऽभोजसं। विष्णुं। स्तुषे। आऽदिशे। त्वेषं।
शर्धः। न। मारुतं। तुविऽस्वन्वि। अनर्वाणं। पूषणं। सं। यथा। शता। सं। सहस्रा। का

८३ रिषत्। चर्षणिऽभ्यः। आ। आविः। गूळ्हा। वसु। करत्। सुऽवेदा। नः। वसु। करत्।
आ। मा। पूषन्। उप। द्रव। शंसिषं। नु। ते। अपिऽकर्णे। आघृणे। अघाः। अर्यः।
अरातयः। २ मा। का। कंबीरं। उत्। वृहः। वनस्पतिं। अशस्तीः। वि। हि। नीनश
ः। मा। उत। सूरः। अहः। इति। एव। चन। ग्रीवाः। आऽदधते। वेरितिवेः। यथाऽइव।
ते। अवृकं। अस्तु। सख्यं। अछिद्रस्य। दधन्ऽवतः। सुऽपूर्णस्य। दधन्ऽवतः।
परः। हि। मर्त्यैः। असि। समः। देवैः। उत। श्रिया। अभि। ख्यः। पूषन्। पृतनासु।
नः। त्वं। अव। नूनं। यथा। पुरा। वामी। वामस्य। धूतयः। प्रऽनीतिः। अस्तु। सू ८३
नृता। देवस्य। वा। मरुतः। मर्त्यस्य। वा। ईजानस्य। प्रऽयज्यवः। सद्यः। चित्।

यस्य। चर्कृतिः। परि। द्यां। देवः। न। एति। सूर्यः। त्वेषं। शवः। दधिरे। नाम। यज्ञियं।
मरुतः। वृत्रऽहं। शवः। ज्येष्ठं। वृत्रऽहं। शवः। सकृत्। ह। द्यौः। अजायत। सकृत्।
भूमिः। अजायत। पृश्न्याः। दुग्धं। सकृत्। पयः। तत्। अन्यः। न। अनु। जायते। ४
स्तुषे। जनं। सुऽव्रतं। नव्यसीभिः। गीःऽभिः। मित्रावरुणा। सुम्नऽयंता। ते। आ
। गमंतु। ते। इह। श्रुवंतु। सुऽक्षत्रासः। वरुणः। मित्रः। अग्निः। विशःऽविशः। ई
ड्यं। अध्वरेषु। अदृप्तऽक्रतुं। अरतिं। युवत्योः। दिवः। शिशुं। सहसः। सूनुं। अग्निं
। यज्ञस्य। केतुं। अरुषं। यजध्यै। अरुषस्य। दुहितरा। विरूपेइति विऽरूपे। स्तृ
ऽभिः। अन्या। पिपिशे। सूरः। अन्या। मिथुःऽतुरा। विचरंतीइति विऽचरंती।
पावकेइति। मन्म। श्रुतं। नक्षतः। सच्यमानेइति। प्र। वायुं। अच्छ। बृहती। म
नीषा। बृहत्ऽरयिं। विश्वऽवारं। रथऽप्रां। द्युतत्ऽयामा। निऽयुतः। पत्यमा

पञ्च०८ नः । कविः । कविं । इयक्षसि । प्रऽयज्यो इति प्रऽयज्यो । सः । मे । वपुः । छदयत् । अश्वि
नोः । यः । रथः । विरुक्मान् । मनसा । युजानः ॥ ० ५ पर्जन्यवाता । वृषभा । पृथि
८४ व्याः । पुरीषाणि । जिन्वतं । अप्यानि । सत्यऽश्रुतः । कवयः । यस्य । गीःऽभिः । जग
तः । स्थातः । जगत् । आ । कृणुध्वं । पावीरवी । कन्या । चित्रऽआयुः । सरस्वती । वी
रऽपत्नी । धियं । धात् । ग्नाभिः । अच्छिद्रं । शरणं । सऽजोषाः । दुःऽआधर्षं । गृणते
। शर्म । यंसत् । पथःऽपथः । परिऽपतिं । वचस्या । कामेन । कृतः । अभि । आनट् । अ न
र्कं । सः । नः । रासत् । शुरुधः । चंद्रऽअग्राः । धियंऽधियं । सीसधाति । प्र । पूषा । प्र
थमऽभाजं । यशसं । वयःऽधां । सुऽपाणिं । देवं । सुऽगभस्तिं । ऋभ्वं । होता । यक्ष
त् । यजतं । पस्त्यानां । अग्निः । त्वष्टारं । सुऽहवं । विभाऽवा । भुवनस्य । पितरं । गी
ःऽभिः । आभिः । रुद्रं । दिवा । वर्धय । रुद्रं । अक्तौ । बृहंतं । ऋष्वं । अजरं । सुऽसुम्नं । ८४

सधस्थं । हुवेम । कविना । इषितासः ॥ ५ ॥ आ । सुवानः । कवयः । यज्ञियासः । मरुतः
। गंत । गृणतः । वरस्यां । अचित्रं । चित् । हि । जिन्वथ । वृधंतः । इत्था । नक्षंतः । नरः । अं
गिरस्वत् ॥ प्र । वीराय । प्र । तवसे । तुराय । अज । यूथाऽइव । पशुऽरक्षिः । अस्तं ॥ सः ।
पिस्पृशति । तन्वि । श्रुतस्य । स्तृऽभिः । न । नाकं । वचनस्य । विपः ॥ यः । रजांसि । वि ।
ममे । पार्थिवानि । त्रिः । चित् । विष्णुः । मनवे । बाधिताय । तस्य । ते । शर्मन् । उपऽद
द्यमाने । राया । मदेम । तन्वा । तना । च ॥ तत् । नः । अहिः । बुध्न्यः । अत्ऽभिः । अर्कैः
। तत् । पर्वतः । तत् । सविता । चनः । धात् । तत् । ओषधीः । अभि । रातिऽसाचः । भ
गः । पुरंऽधिः । जिन्वतु । प्र । राये ॥ नु । नः । रयिं । रथ्यं । चर्षणिऽप्रां । पुरुऽवीरं । मह
ऋतस्य । गोपां । क्षयं । दात । अजरं । येन । जनान् । स्पृधः । अदेवीः । अभि । च । क्रमा
म । विशः । आऽदेवीः । अभि । अश्नवाम ॥ ८ ॥ हुवे । वः । देवीं । अदितिं । नमःऽभिः ।

भि

प०च०८ मृळीकाय।वरुणं।मित्रं।अग्निं।अभिऽक्षदां।अर्यमणं।सुऽशेवं।त्रातॄन्।देवान्।स
विनारं।भगं।च।सुऽज्योतिषः।सूर्य।रक्षऽपितॄन्।अनागाः ऽत्वे।सुऽमहः।वीहि।दे
८५ वान्।द्विऽजन्मानः।ये।सतऽसापः।सत्याः।स्वःऽवंतः।यजताः।अग्निऽजिह्वाः।द्या उ त।
वापृथिवीइति।क्षत्रं।उरु।बृहत्।रोदसीइति।शरणं।सुसुम्नेइतिसुऽसुम्ने।महः।क
रथः।वरिवः।यथा।नः।अस्मेइति।क्षयाय।धिषणेइति।अनेहः।आ।नः।रुद्रस्य।सू
नवः।नमंत।अद्य।हूतासः।वसवः।अधृष्टाः।यत्।ईं।अर्भे।महति।वा।हितासः।बा
धे।मरुतः।अह्व।मा।देवान्।बिभ्यक्षा।येषु।रोदसी।नु।देवी।सिसक्ति।पूषा।अभ्य
र्धऽयज्वा।भुज्यु।हवं।मरुतः।यत्।ह।याथ।भूमा।रेजंते।अध्वनि।प्रऽविक्ते। ८
अभि।सं।वीरं।गिर्वणसं।अर्चे।इंद्रं।ब्रह्मणा।जरितः।नवेन।श्रवत्।इत्।हवं।उ
प।च।स्तवानः।रासत्।वाजान्।उप।महः।गृणानः।ओमानं।आपः।मानुषीः।अम ८५

त्कं। धात। तोकाय। तनयाय। शं। योः। यूयं। हि। स्थ। भिषजः। मातृऽतमाः। विश्वस्य।
स्थातुः। जगतः। जनित्रीः। आ। नः। देवः। सविता। त्रायमाणः। हिरण्यऽपाणिः। यजत
। जगम्यात्। यः। दत्रऽवान्। उषसः। न। प्रतीकं। विऽऊर्णुते। दाशुषे। वार्याणि। उत। त्वं
। सूनो इति। सहसः। नः। अद्य। आ। देवान्। अस्मिन्। अध्वरे। ववृत्याः। स्यां। अहं। ते।
सदं। इत्। रातौ। तव। स्यां। अग्ने। अवसा। सुऽवीरः। उत। त्या। मे। हवं। आ। जगम्यातं।
नासत्या। धीभिः। युवं। अंग। विप्रा। अत्रिं। न। महः। तमसः। अमुमुक्तं। तूर्वतं। नरा।
दुःऽइतात्। अभीके। ॰ ते। नः। रायः। द्युऽमतः। वाजऽवतः। दातारः। भूत। नृऽवतः।
। पुरुऽक्षोः। दशस्यत। दिव्याः। पार्थिवासः। गोऽजाताः। अप्याः। मृळत। च। देवाः। ते।
नः। रुद्रः। सरस्वती। सऽजोषाः। मीळ्हुष्मंतः। विष्णुः। मृळंतु। वायुः। ऋभुक्षाः। वाजः।
। दैव्यः। विऽधाता। पर्जन्यावाता। पिप्यतां। इषं। नः। उत। त्यः। देवः। सविता। भगः।

प० २०८ नः। अपां। नपात्। अवतु। दानु। पप्रिः। त्वष्टा। देवेभिः। जनिऽभिः। सऽजोषाः। द्यौः।
देवेभिः। पृथिवी। समुद्रैः। उत। नः। अहिः। बुध्न्यः। शृणोतु। अजः। एकऽपात्। पृथि
८५ वी। समुद्रः। विश्वे। देवाः। ऋतऽवृधः। हुवानाः। स्तुताः। मंत्राः। कविऽशस्ताः। अवंतु।
एव। नपातः। मम। तस्य। धीऽभिः। भरत्ऽवाजाः। अभि। अर्चंति। अर्कैः। ग्नाः। हुता
सः। वसवः। अधृष्टाः। विश्वे। स्तुतासः। भूत। यजत्राः। १० उत्। ऊं इति। त्यत्। चक्षुः
। महि। मित्रयोः। आ। एति। प्रियं। वरुणयोः। अदब्धं। ऋतस्य। शुचि। दर्शतं। अनी
कं। रुक्मः। न। दिवः। उत्ऽइता। वि। अद्यौत्। वेद। यः। त्रीणि। विदथानि। एषां। देवानां
। जन्म। सनुतः। आ। च। विप्रः। ऋजु। मर्तेषु। वृजिना। च। पश्यन्। अभि। चष्टे। सू
रः। अर्यः। एवान्। स्तुषे। ऊं इति। वः। महः। ऋतस्य। गोपान्। अदितिं। मित्रं। वरुणं।
सुऽजातान्। अर्यमणं। भगं। अदब्धऽधीतीन्। अच्छ। वोचे। सऽधन्यः। पावकान् ८६

रिशादसः। सत्ऽपतीन्। अदब्धान्। महः। राज्ञः। सुऽवसनस्य। दातॄन्। यूनः। सुऽक्ष
त्रान्। क्षयतः। दिवः। नॄन्। आदित्यान्। यामि। अदितिं। दुवःऽयु। द्यौः। पितरिति। पृ
थिवि। मातः। अध्रुक्। अग्ने। भ्रातः। वसवः। मृळत। नः। विश्वे। आदित्याः। अदिते। सऽ
जोषाः। अस्मभ्यं। शर्म। बहुलं। वि। यंत। ११ मा। नः। वृकाय। वृक्ये। समस्मै। अ
नः। घऽयते। रीरधत। यजत्राः। ०। रथ्यः। तनूनां। यूयं। दक्षस्य। वचसः। बभूव। मा।
वः। एनः। अन्यऽकृतं। भुजेम। मा। तत्। कर्म। वसवः। यत्। चयध्वे। विश्वस्य। हि।
क्षयथ। विश्वऽदेवाः। स्वयं। रिपुः। तन्वं। रिरिषीष्ट। नमः। इत्। उग्रं। नमः। आ। विवा
से। नमः। दाधार। पृथिवीं। द्यां। उत। नमः। देवेभ्यः। नमः। ईशे। एषां। कृतं। चित्। एनः।
। नमसा। आ। विवासे। ऋतस्य। वः। रथ्यः। पूतऽदक्षान्। ऋतस्य। पस्त्यऽसदः। अ
दब्धान्। तान्। आ। नमःऽभिः। उरुऽचक्षसः। नॄन्। विश्वान्। वः। आ। नमे। महः।

५० व०८ यज॒त्राः॥ते। हि। श्रेष्ठ॑ऽवर्चसः। ते। ऊं॒ इति॑। नः॒। ति॒रः। विश्वा॑नि। दुः॒ऽइ॒ता। नयं॑ति। सु॒ऽ

८७

क्ष॒त्रासः॑। वरु॑णः। मि॒त्रः। अ॒ग्निः। स॒त॒ऽधी॑तयः। व॒क्मऽरा॑जऽसत्याः। १२ ते। नः॒। इं

द्रः॒। पृ॒थि॒वी। क्षाम॑। व॒र्धन्। पू॒षा। भगः॑। अदि॑तिः। पंच॑। जनाः॑। सु॒ऽशर्मा॑णः। सु॒ऽ

अव॑सः। सु॒ऽनी॒थाः। भवं॑तु। नः॒। सु॒ऽत्रा॒त्रासः॑। सु॒ऽगो॒पाः। नु। स॒द्मानं॑। दि॒व्यं। नं॒शि

। दे॒वाः॒। भर॑त॒ऽवाजः। सु॒ऽम॒तिं। या॑न्ति। होता॑। आ॒स॒नि॒भिः॑। यज॑मानः। मि॒यै

धैः॒। दे॒वाना॑। जन्म॑। व॒सु॒ऽयुः॑। व॒वंद॑। अप॑। स्यं। वृ॒जिनं॑। रि॒पुं। स्ते॒नं। अ॒ग्ने॒। दुः॒ऽआ

ध्यं॑। द॒वि॒ष्ठं। अ॒स्य। स॒त्ऽप॒ते॒। कृ॒धि। सु॒ऽगं। ग्रावा॑णः। सोम॑। नः॒। हि। कं। स॒खि

ऽत्व॒नाय॑। वा॒व॒शुः। ज॒हि। नि। अ॒त्रिणं॑। प॒णिं। वृकः॑। हि। सः। ० इंद्र॒ऽज्येष्ठाः। अ॒

भिऽद्य॑वः। कर्त॑। नः॒। अध्व॑न्। आ। सु॒ऽगं। गो॒पाः। अमा॑। अ॒वि॒। पं॒थां। अग॑न्म

हि। स्व॒स्ति॒ऽगां। अ॒ने॒हसं॑। येन॑। विश्वाः॑। परि॑। द्विषः॑। वृ॒णक्ति॑। वि॒न्दते॑। वसु॑। १२

८७

भि

न । तत् । दिवा । न । पृथिव्या । अनु । मन्ये । न । यज्ञेन । न । उत । शमीभिः । आभिः । उब्जंतु
। तं । सुऽभ्वः । पर्वतासः । नि । हीयतां । अतिऽयाजस्य । यष्टा । अति । वा । यः । मरुतः ।
मन्यते । नः । ब्रह्म । वा । यः । क्रियमाणं । निनित्सात् । तपूंषि । तस्मै । वृजिना । नि ।
संतु । ब्रह्मऽद्विषं । अभि । तं । शोचतु । द्यौः । किं । अंग । त्वा । ब्रह्मणः । सोम । गोपां ॥
किं । अंग । त्वा । आहुः । अभिशस्तिऽपां । नः । किं । अंग । नः । पश्यसि । निद्यमानान् । ब्र
ह्मऽद्विषे । तपुषिं । हेतिं । अस्य । अवंतु । मां । उषसः । जायमानाः । अवंतु । मा । सिं
धवः । पिन्वमानाः । अवंतु । मा । पर्वतासः । ध्रुवासः । अवंतु । मा । पितरः । देवऽहू
तौ । विश्वऽदानीं । सुऽमनसः । स्याम । पश्येम । नु । सूर्यं । उत्ऽचरंतं । तथा । कर
त् । वसुऽपतिः । वसूनां । देवान् । ओहानः । अवसा । आऽगमिष्ठः ॥ १४ इंद्रः । नेदि
ष्ठं । अवसा । आऽगमिष्ठः । सरस्वती । सिंधुऽभिः । पिन्वमाना । पर्जन्यः । नः । ओष

प०ब०८ धीभिः॥मयःऽभुः॥अग्निः॥सुऽशंसः॥सुऽहवः॥पिताऽइवा०।यः॥वः॥देवाः॥घृतऽ
८८ स्नुना।हव्येन।प्रतिऽभूषति।तं॥विश्वे।उप।गच्छथ।उप।नः॥सूनवः॥गिरः॥शृण्वं
तु।अमृतस्य।ये।सुऽमृळीकाः॥भवंतु।नः॥विश्वे।देवाः।सतऽवृधः।सलुऽमि
ः।हवनऽश्रुतः।जुषंत॥युज्यं।पयः॥ १५ स्तोत्रं॥इंद्रः॥मरुत्वःऽगणः॥त्वष्टृमान्।
मित्रः॥अर्यमा॥इमा।हव्या।जुषंत।नः॥इमं।नः॥अग्ने।अध्वरं।होतः॥वयुनऽशः
।यज।चिकित्वान्।दैव्यं।जनं।विश्वे।देवाः॥शृणुत।इमं।हवं॥मे।ये।अंतरि
क्षे।ये।उप।द्यवि।स्थ।ये।अग्निऽजिह्वाः॥उत।वा।यजत्राः॥आऽसद्य।अस्मिन्
।बर्हिषि।मादयध्वं।विश्वे।देवाः॥मम।शृण्वंतु।यज्ञियाः॥उभे।इति।रोदसी।इ
ति।अपां।नपात्।च।मन्म।मा।वः॥वचांसि।परिऽचक्ष्याणि।वोचं।सुम्नेषु।इ
त्।वः॥अंतमाः।मदेम।ये।के।च।ज्मा।महिनः॥अहिऽमायाः॥दिवः॥जज्ञिरे।अ ८८

पां।सधऽस्थे।ते।अस्मभ्यं।इषये।विश्वं।आयुः।क्षपः।उस्राः।वरिवस्यंतु।देवाः।।
अग्नीपर्जन्यौ।अवतं।धियं।मे।अस्मिन्।हवे।सुऽहवा।सुऽस्तुतिं।नः।इळां।अन्यः
।जनयत्।गर्भं।अन्यः।प्रजाऽवतीः।इषः।आ।धत्तं।अस्मेइति।०।सुऽउक्तेन।महा
।मनसा।आ।विवासे।अस्मिन्।नः।अद्य।विदथे।यजत्राः।विश्वे।देवाः।हविषि
।मादयध्वं।१६ वयं।ऊंइति।त्वा।पथः।पते।रथं।न।वाजऽसातये।धिये।पू
षन्।अयुज्महि।अभि।नः।नर्यं।वसु।वीरं।प्रयतऽदक्षिणं।वामं।गृहऽपतिं
।नय।अदित्संतं।चित्।आघृणे।पूषन्।दानाय।चोदय।पणेः।चित्।वि।म्रद
।मनः।वि।पथः।वाजऽसातये।चिनुहि।वि।मृधः।जहि।साधंतां।उग्र।नः।धि
यः।परि।तृंधि।पणीनां।आरया।हृदया।कवे।अथ।ईं।अस्मभ्यं।रंधय।१७
वि।पूषन्।आरया।तुद।पणेः।इच्छ।हृदि।प्रियं।०।आ।रिख।किकिरा।कृणु।पणी

प० व० ८ नां। हृदया। कवे॥०॥ यां। पूषन्। ब्रह्मऽचोदनीं। आरां। बिभर्षि। आऽघृणे। तया।

८२

समस्य। हृदयं। ०। या। ते। अष्ट्रा। गोऽओपशा। आघृणे। पशुऽसाधनी। तस्याः। ते
।सुम्नं। ईमहे। उत। नः। गोऽसनिं। धियं। अश्वऽसां। वाजऽसां। उत। नृऽवत्। कृणुहि
।वीतये। १८ सं। पूषन्। विदुषा। नय। यः। अंजसा। अनुऽशासति। यः। एव। इदं
।इति। ब्रवत्। सं। ऊं इति। पूष्णा। गमेमहि। यः। गृहान्। अभिऽशासति। इमे। एव।
इति। च। ब्रवत्। पूष्णः। चक्रं। न। रिष्यति। न। कोशः। अव। पद्यते। नो इति। अस्य
।व्यथते। पविः। यः। अस्मै। हविषा। अविधत्। न। तं। पूषा। अपि। मृष्यते। प्रथम
ः। विंदते। वसु। पूषा। गाः। अनु। एतु। नः। पूषा। रक्षतु। अर्वतः। पूषा। वाजं। सनो
तु। नः। १८ पूषन्। अनु। प्र। गाः। इहि। यजमानस्य। सुन्वतः। अस्माकं। स्तु
वतां। उत। माकिः। नेशत्। माकीं। रिषत्। माकीं। सं। शारि। केवटे। अथ। अरि

८२

श्राभिः।आ।गहि।श्रृण्वंतं।पूषणं।वयं।इयं।अनष्टऽवेदसं।ईशानं।रायः।ईमहे।पूषन्।तव।व्रते।वयं।न।रिष्येम।कदा।चन।स्तोतारः।ते।इह।स्मसि।परि।पूषा।परस्तात्।हस्तं।दधातु।दक्षिणं।पुनः।नः।नष्टं।आ।अजतु।२० आ।इहि।वां।विऽमुचः।नपात्।आघृणे।सं।सचावहै।रथीः।ऋतस्य।नः।भव।रथिःऽतमं।कपर्दिनं।ईशानं।राधसः।महः।रायः।सखायं।ईमहे।रायः।धारा।असि।घृणे।वसो

श्र

ः।राशिः।अजऽअश्व।धीवतःऽधीवतः।सखा।पूषणं।नु।अजऽअश्वं।उप।स्तोषाम।वाजिनं।स्वसुः।यः।जारः।उच्यते।मातुः।दिधिषुं।अब्रवं।स्वसुः।जारः।श्रृणोतु।नः।भ्राता।इंद्रस्य।सखा।मम।आ।अजासः।पूषणं।रथे।निऽशृंभाः।ते।जनऽश्रियं।देवं।वहंतु।बिभ्रतः।२१ यः।एनं।आऽदिदेशति।करंभऽअत्।इति।पूषणं।न।तेन।देवः।आऽदिशे।उत।घ।सः।रथिःऽतमः।सखा।सत्ऽपतिः।युजा।इं

प०व०८ द्रुः। वृत्राणि। जिघ्नते। उत। अदः। परुषे। गवि। सूरः। चक्रं। हिरण्ययं। नि। ऐरयत्।
रथिऽतमः। यत्। अद्य। त्वा। पुरुऽस्तुत। ब्रवाम। दस्म। मंतुऽमः। तत्। सु। नः। मन्म।
९० साधय। इमं। वा। नः। गोऽसवर्णं। सातये। सीसधः। गणं। आरात्। पूषन्। असि। श्रुतः।
आ। ते। स्वस्तिं। ईमहे। आरेऽअघां। उपऽवसुं। अद्य। च। सर्वऽतातये। श्वः। च। सर्वऽ
तातये। २२ इंद्रा। नु। पूषणा। वयं। सख्याय। स्वस्तये। हुवेम। वाजऽसातये। सोमं।
अन्यः। उप। असदत्। पातवे। चम्वोः। सुतं। करंभं। अन्यः। इच्छति। अज्ञाः। अन्यस्य
। वक्षयः। हरी इति। अन्यस्य। संऽभृता। ताभ्यां। वृत्राणि। जिघ्नते। यत्। इंद्रः। अ
नयत्। रितः। महीः। अपः। वृषन्ऽतमः। तत्र। पूषा। अभवत्। सचा। तां। पूष्णः। सुऽ
मतिं। वयं। वृक्षस्य। प्र। वयांऽइव। इंद्रस्य। च। आ। रभामहे। उत्। पूषणं। युवामहे।
अभिश्नन्ऽइव। सारथिः। मह्यै। इंद्रा। स्वस्तये। २३ शुक्रं। ते। अन्यत्। यजतं। ते। अ ९०

न्यत्। विषुरूपे इति विषुऽरूपे। अहनी इति। द्यौःऽइव। असि। विश्वाः। हि। मायाः। अवसि
। स्वधाऽवः। भद्रा। ते। पूषन्। इह। रातिः। अस्तु। अजऽअश्वः। पशुऽपाः। वाजऽपस्त्यः
। धियंऽजिन्वः। भुवने। विश्वे। अर्पितः। अष्ट्रां। पूषा। शिथिरां। उत्ऽतरीवृजत्।
संऽचक्षाणः। भुवना। देवः। ईयते। याः। ते। पूषन्। नावः। अंतरिति। समुद्रे। हिर
ण्ययीः। अंतरिक्षे। चरंति। ताभिः। यासि। दूत्यां। सूर्यस्य। कामेन। कृत। श्रवः। इ
च्छमानः। पूषा। सुऽबंधुः। दिवः। आ। पृथिव्याः। इळः। पतिः। मघऽवा। दस्मऽवर्चाः
। यं। देवासः। अदद्युः। सूर्यायै। कामेन। कृतं। तवसं। सुऽअंचं। २४ प्रानु। वोच
। सुतेषु। वां। वीर्या। यानि। चक्रथुः। हतासः। वां। पितरः। देवऽशत्रवः। इंद्राग्नी इति
। जीवथः। युवं। बट्। इत्था। महिमा। वां। इंद्राग्नी इति। पनिष्ठः। आ। समानः। वां। ज
निता। भ्रातरा। युवं। यमौ। इहेहऽमातरा। ओकिऽवांसा। सुते। सचा। अश्वा। स

प० व० सीदतेति सप्त । १६ । आ । दने । इंद्रा । नु । अग्नी इति । अवसा । इह । वज्रिणा । वयं । देवा । हवामहे । यः । इंद्राग्नी इति । सुतेषु । वां । स्तवत् । तेषु । सतः । वृधा । जोषऽवाकं । वदतः । पज्रऽहोषिणा । न । देवा । भसथः । चन । इंद्राग्नी इति । कः । अस्य । वां । देवौ । मर्तः । चिकेतति । विषूचः । अश्वान् । युयुजानः । ईयते । एकः । समाने । आ । रथे । २५ इंद्राग्नी इति । अपात् । इयं । पूर्वा । आ । अगात् । पत्ऽवतीभ्यः । हित्वी । शिरः । जिह्वया । वावदत् । चरत् । त्रिंशत् । पदा । नि । अक्रमीत् । इंद्राग्नी इति । आ । हि । तन्वते । नरः । धन्वानि । बाह्वोः । मा । नः । अस्मिन् । महाऽधने । परा । वर्क्त । गोऽइष्टिषु । इंद्राग्नी इति । तपंति । मा । अघाः । अर्यः । अरातयः । अप । द्वेषांसि । आ । कृतं । युयुतं । सूर्यात् । अधि । इंद्राग्नी इति । युवोः । अपि । वसु । दिव्यानि । पार्थिवा । आ । नः । इह । प्र । यच्छतं । रयिं । विश्वायुऽपोषसं । इंद्राग्नी इति । उक्थऽवाहसा । स्तोमेभिः । हवनऽश्रुता ।

९१

विश्वाभिः। गीःऽभिः। आ। गतं। ०। २५ श्नथत्। वृत्रं। उत। सनोति। वाजं। इंद्रा। यः
। अग्नी इति। सहुरी इति। सपर्यात्। इरज्यंता। वसव्यस्य। भूरेः। सहःऽतमा। सह
सा। वाजऽयंता। ता। योधिष्टं। अभि। गाः। इंद्र। नूनं। अपः। स्वः। उषसः। अग्ने। उ
ह्वाः। दिशः। स्वः। उषसः। इंद्र। चित्राः। अपः। गाः। अग्ने। युवसे। नियुत्वान्। आ।
वृत्रऽहना। वृत्रहऽभिः। शुष्मैः। इंद्र। यातं। नमःऽभिः। अग्ने। अर्वाक्। सुवं। राध
ःऽभिः। अकवेभिः। इंद्र। अग्ने। अस्मे इति। भवतं। उत्ऽतमेभिः। ता। हुवे। ययोः।
इदं। पप्ने। विश्वं। पुरा। कृतं। इंद्राग्नी इति। न। मर्धतः। उग्रा। विऽघनिना। मृध
ः। इंद्राग्नी इति। हवामहे। ०। २७ हतः। वृत्राणि। आर्या। हतः। दासानि। सत्प
ती इति सत्ऽपती। हतः। विश्वाः। अप। द्विषः। इंद्राग्नी इति। युवां। इमे। अभि। स्तो
माः। अनूषत। पिबतं। शंऽभुवा। सुतं। ०। इंद्राग्नी इति। ताभिः। आ। गतं। ता

प०व०८ भिः। आ। गच्छतं। नरा। ०। इंद्राग्नी इति। सोमऽपीतये। तं। ईळिष्व। यः। अर्चिषा।
वना। विश्वा। परिऽस्वजत्। कृष्णा। कृणोति। जिह्वया। २८ यः। इद्धे। आऽविवा
सति। सुम्नं। इंद्रस्य। मर्त्यः। द्युम्नाय। सुऽतराः। अपः। ता। नः। वाजऽवतीः। इषः। आ
शून्। पिपृतं। अर्वतः। इंद्रं। अग्निं। च। वोळ्हवे। उभा। वां। इंद्राग्नी इति। आऽहुव
ध्यै। उभा। राधसः। सह। माऽदयध्यै। उभा। दातारौ। इषां। रयीणां। उभा। वाज
स्य। सातये। हुवे। वां। आ। नः। गव्येभिः। अश्व्यैः। वसव्यैः। उप। गच्छतं। सखा
यौ। देवौ। सख्याय। शंऽभुवा। इंद्राग्नी इति। ता। हवामहे। इंद्राग्नी इति। शृणु
तं। हवं। यजमानस्य। सुन्वतः। वीतं। हव्यानि। आ। गतं। पिबतं। सोम्यं। मधु
। २९ इयं। अददात्। रभसं। ऋणऽच्युतं। दिवःऽदासं। वध्रिऽअश्वाय। दाशु
षे। या। शश्वंतं। आऽचखाद। अवसं। पणिं। ता। ते। दात्राणि। तविषा। सरस्व

०.२

०.२

ति। इयं। शुष्मेभिः। बिसखाःऽइव। अरुजत्। सानु। गिरीणां। तविषेभिः। ऊर्मिऽभि
ः। पारावतऽघ्नीं। अवसे। सुवृक्तिऽभिः। सरस्वतीं। आ। विवासेम। धीतिऽभिः।
सरस्वति। देवऽनिदः। नि। बर्हय। प्रऽजां। विश्वस्य। बृसयस्य। मायिनः। उत। क्षि
तिऽभ्यः। अवनीः। अविंदः। विषं। एभ्यः। अस्रवः। वाजिनीऽवति। प्र। नः। देवी।
सरस्वती। वाजेभिः। वाजिनीऽवती। धीनां। अवित्री। अवतु। यः। त्वा। देवि। स
रस्वति। उपऽब्रूते। धने। हिते। इंद्रं। न। वृत्रऽतूर्ये। २० त्वं। देवि। सरस्वति। अव
। वाजेषु। वाजिनि। रद। पूषाऽइव। नः। सनिं। उत। स्या। नः। सरस्वती। घोरा। हिरण्य
ऽवर्तनिः। वृत्रऽघ्नी। वष्टि। सुऽस्तुतिं। यस्याः। अनंतः। अह्रुतः। त्वेषः। चरिष्णुः। अ
र्णवः। अमः। चरति। रोरुवत्। सा। नः। विश्वाः। अति। द्विषः। स्वसॄः। अन्याः। स
तऽवरी। अतन्। अहाऽइव। सूर्यः। उत। नः। प्रिया। प्रियासु। सप्तऽस्वसा। सुऽ

प॰ व॰ ८ जुषस्व॥ सरस्वती। स्तोम्या। भूत्। ३१ आऽ१ पप्रुषी। पार्थिवानि। उरु। रजः। अंतरिक्षं। सरस्वती। निदः। पातु। त्रिऽसधस्था। सप्तऽधातुः। पंच। जाता। वर्धयंती ९२
। वाजेऽवाजे। हव्या। भूत्। प्र। या। महिम्ना। महिना। आसु। चेकिते। द्युम्नेभिः। अन्याः। अपसां। अपःऽतमा। रथःऽइव। बृहती। विऽभ्वने। कृता। उपऽस्तुत्या। चिकितुषा। सरस्वती। सरस्वति। अभि। नः। नेषि। वस्यः। मा। अप। स्फुरीः। पयसा। मा। नः। आ। धक्। जुषस्व। नः। सख्या। वेश्या। च। मा। त्वत्। क्षेत्राणि।। अरणानि। गन्म। ३२ इति चतुर्थाष्टके अष्टमोध्यायः। समाप्तः। शुभं भवतु। शाके। १६९८ नंदननामसंवत्सरे पौषशुक्लपंचमी मध्याह्ने इदं पुस्तकं समाप्तं। श्रीगजानन प्रसन्न। श्रीकृष्णः शरणं मम ९२

सदाशिव नरसिंह ॥ श्रीकृष्णार्पणमस्तु॥ श्री गजाननार्पणम॰

छ

छ छ इतिचतुर्थाष्टकपदें समाप्तिमगामत् ॥ ॐकारेश्वर छ छ

छ

[OrderDescription]
,CREATED=25.02.20 12:47
,TRANSFERRED=2020/02/25 at 13:51:52
,PAGES=191
,TYPE=STD
,NAME=S0002881
,Book Name=M-2727-CHANUSHASTAK
,ORDER_TEXT=
,[PAGELIST]
,FILE1=00000001.TIF
,FILE2=00000002.TIF
,FILE3=00000003.TIF
,FILE4=00000004.TIF
,FILE5=00000005.TIF

FILE6=00000006.TIF
,FILE7=00000007.TIF
,FILE8=00000008.TIF
,FILE9=00000009.TIF
,FILE10=00000010.TIF
,FILE11=00000011.TIF
,FILE12=00000012.TIF
,FILE13=00000013.TIF
,FILE14=00000014.TIF
,FILE15=00000015.TIF
,FILE16=00000016.TIF
,FILE17=00000017.TIF
,FILE18=00000018.TIF
,FILE19=00000019.TIF

FILE20=00000020.TIF
,FILE21=00000021.TIF
,FILE22=00000022.TIF
,FILE23=00000023.TIF
,FILE24=00000024.TIF
,FILE25=00000025.TIF
,FILE26=00000026.TIF
,FILE27=00000027.TIF
,FILE28=00000028.TIF
,FILE29=00000029.TIF
,FILE30=00000030.TIF
,FILE31=00000031.TIF
,FILE32=00000032.TIF
,FILE33=00000033.TIF

FILE34=00000034.TIF
,FILE35=00000035.TIF
,FILE36=00000036.TIF
,FILE37=00000037.TIF
,FILE38=00000038.TIF
,FILE39=00000039.TIF
,FILE40=00000040.TIF
,FILE41=00000041.TIF
,FILE42=00000042.TIF
,FILE43=00000043.TIF
,FILE44=00000044.TIF
,FILE45=00000045.TIF
,FILE46=00000046.TIF
,FILE47=00000047.TIF

FILE48=00000048.TIF
,FILE49=00000049.TIF
,FILE50=00000050.TIF
,FILE51=00000051.TIF
,FILE52=00000052.TIF
,FILE53=00000053.TIF
,FILE54=00000054.TIF
,FILE55=00000055.TIF
,FILE56=00000056.TIF
,FILE57=00000057.TIF
,FILE58=00000058.TIF
,FILE59=00000059.TIF
,FILE60=00000060.TIF
,FILE61=00000061.TIF

FILE62=00000062.TIF
,FILE63=00000063.TIF
,FILE64=00000064.TIF
,FILE65=00000065.TIF
,FILE66=00000066.TIF
,FILE67=00000067.TIF
,FILE68=00000068.TIF
,FILE69=00000069.TIF
,FILE70=00000070.TIF
,FILE71=00000071.TIF
,FILE72=00000072.TIF
,FILE73=00000073.TIF
,FILE74=00000074.TIF
,FILE75=00000075.TIF

FILE76=00000076.TIF
,FILE77=00000077.TIF
,FILE78=00000078.TIF
,FILE79=00000079.TIF
,FILE80=00000080.TIF
,FILE81=00000081.TIF
,FILE82=00000082.TIF
,FILE83=00000083.TIF
,FILE84=00000084.TIF
,FILE85=00000085.TIF
,FILE86=00000086.TIF
,FILE87=00000087.TIF
,FILE88=00000088.TIF
,FILE89=00000089.TIF

FILE90=00000090.TIF
,FILE91=00000091.TIF
,FILE92=00000092.TIF
,FILE93=00000093.TIF
,FILE94=00000094.TIF
,FILE95=00000095.TIF
,FILE96=00000096.TIF
,FILE97=00000097.TIF
,FILE98=00000098.TIF
,FILE99=00000099.TIF
,FILE100=00000100.TIF
,FILE101=00000101.TIF
,FILE102=00000102.TIF
,FILE103=00000103.TIF

FILE104=00000104.TIF
,FILE105=00000105.TIF
,FILE106=00000106.TIF
,FILE107=00000107.TIF
,FILE108=00000108.TIF
,FILE109=00000109.TIF
,FILE110=00000110.TIF
,FILE111=00000111.TIF
,FILE112=00000112.TIF
,FILE113=00000113.TIF
,FILE114=00000114.TIF
,FILE115=00000115.TIF
,FILE116=00000116.TIF
,FILE117=00000117.TIF

FILE118=00000118.TIF
,FILE119=00000119.TIF
,FILE120=00000120.TIF
,FILE121=00000121.TIF
,FILE122=00000122.TIF
,FILE123=00000123.TIF
,FILE124=00000124.TIF
,FILE125=00000125.TIF
,FILE126=00000126.TIF
,FILE127=00000127.TIF
,FILE128=00000128.TIF
,FILE129=00000129.TIF
,FILE130=00000130.TIF
,FILE131=00000131.TIF

FILE132=00000132.TIF
,FILE133=00000133.TIF
,FILE134=00000134.TIF
,FILE135=00000135.TIF
,FILE136=00000136.TIF
,FILE137=00000137.TIF
,FILE138=00000138.TIF
,FILE139=00000139.TIF
,FILE140=00000140.TIF
,FILE141=00000141.TIF
,FILE142=00000142.TIF
,FILE143=00000143.TIF
,FILE144=00000144.TIF
,FILE145=00000145.TIF

FILE146=00000146.TIF
,FILE147=00000147.TIF
,FILE148=00000148.TIF
,FILE149=00000149.TIF
,FILE150=00000150.TIF
,FILE151=00000151.TIF
,FILE152=00000152.TIF
,FILE153=00000153.TIF
,FILE154=00000154.TIF
,FILE155=00000155.TIF
,FILE156=00000156.TIF
,FILE157=00000157.TIF
,FILE158=00000158.TIF
,FILE159=00000159.TIF

FILE160=00000160.TIF
,FILE161=00000161.TIF
,FILE162=00000162.TIF
,FILE163=00000163.TIF
,FILE164=00000164.TIF
,FILE165=00000165.TIF
,FILE166=00000166.TIF
,FILE167=00000167.TIF
,FILE168=00000168.TIF
,FILE169=00000169.TIF
,FILE170=00000170.TIF
,FILE171=00000171.TIF
,FILE172=00000172.TIF
,FILE173=00000173.TIF

FILE174=00000174.TIF
,FILE175=00000175.TIF
,FILE176=00000176.TIF
,FILE177=00000177.TIF
,FILE178=00000178.TIF
,FILE179=00000179.TIF
,FILE180=00000180.TIF
,FILE181=00000181.TIF
,FILE182=00000182.TIF
,FILE183=00000183.TIF
,FILE184=00000184.TIF
,FILE185=00000185.TIF
,FILE186=00000186.TIF
,FILE187=00000187.TIF

FILE188=00000188.TIF
,FILE189=00000189.TIF
,FILE190=00000190.TIF
,FILE191=00000191.TIF
,